

JEVANĐELJE PO LUKI

april, maj, jun 2015.

Sadržaj:

1. Isusov dolazak	5
2. Krštenje i iskušenja	13
3. Pitanje života i smrti	21
4. Priprema za poziv	29
5. Hristos kao Gospodar Subote	37
6. Žene u Isusovoj službi	45
7. Isus, Sveti Duh i molitva	53
8. Isusova služba	61
9. Isus, veliki Učitelj	69
10. Slediti Isusa u svakodnevnom životu	77
11. Božje carstvo	85
12. Isus u Jerusalimu	93
13. Raspeće i vaskresenje	101

Jevanđelje po Luki

Autor: Džon M. Fauler

Broj: 2/2015.

Priprema:

Hrišćanska adventistička crkva, Odeljenje za subotnu školu

www.subotnaskola.org

Odgovara:

Igor Bosnić, Beograd, Radoslava Grujića 4

Prevod: Dragana Todoran

Lektura: Tomislav Stefanović

Izdaje:

TIP Preporod, Beograd

Za izdavača:

Dragan Pejovski,

11000 Beograd, Radoslava Grujića 4

Tabele zalaska Sunca priprema: mr Radomir Grujić

Štampa: Euro Dream, Nova Pazova, 2015.

Tiraž: 4000

© [2015] Generalna konferencija Hrišćanske adventističke crkve*. Sva prava pridržana. Nijedno lice ili ustanova ne može da menja, prepravlja, prilagođava, prevodi, reprodukuje ili objavljuje nijedan deo biblijske pouke bez prethodnog pismenog odobrenja Generalne konferencije Hrišćanske adventističke crkve*. Odeljenske službe Generalne konferencije Hrišćanske adventističke crkve* su ovlašćene da se pobrinu za prevod biblijske pouke, u skladu sa posebnim smernicama. Autorska prava takvih prevoda i njihovo objavljivanje i dalje su u nadležnosti Generalne konferencije. Izrazi »Hrišćanska adventistička«, »Adventistička« i logo sa plamenom su registrovane oznake Generalne konferencije Hrišćanske adventističke crkve* i ne mogu se koristiti bez prethodnog odobrenja Generalne konferencije.

UVOD

JEVANĐELJE

PO LUKI

»I ustavši otide ocu svojemu. A kad je još podaleko bio, ugleda ga otac njegov, i sažali mu se, i potrčavši zagrlji ga i cjeliva ga.« (Luka 15,20)

Ovaj tekst dobro poznajemo. Uzet je iz jedne od najpoznatijih i najvoljenijih priča u celokupnoj verskoj i svetovnoj književnosti. Zanimljivo je da nikada ne bismo čuli o njoj da je skromni lekar–misionar nije zabeležio kao dragoceni biser u pismu upućenom svom učenom prijatelju Teofilu.

Lekar koga smo spomenuli, obraćenik iz neznaboštva, zove se Luka, a njegovo pismo je zapravo Jevanđelje po Luki. On je pored Jevanđelja napisao i Dela apostolska. Luka je kao saradnik apostola Pavla, koga je pratio na putovanjima, bio svedok i učesnik velikog hrišćanskog pokreta koji se širio Rimskim carstvom. Ova bliska povezanost sa apostolom Pavlom ne samo da je Luki pomogla da shvati smisao i cilj Hrišćanske crkve – koja nije ustuknula pred cezarevim zahtevom da bude poštovan kao božanstvo – već i da iz pouzdanog izvora stekne dublja saznanja o Čoveku koji je bio razlog nastanka Crkve – Isusu Hristu. Luka je nadahnut Svetim Duhom napisao dva dela, koja bismo mogli nazvati »Poreklo i istorija Hrišćanske crkve«.

Jevanđelje je prvo delo, napisano i predato Teofilu, pre nego što su nastala Dela apostolska (Dela 1,1). Mnogi obrazovani ljudi smatraju da je Jevanđelje po Luki nastalo između 61. i 63. godine nove ere.

Pošto je Teofil bio Grk, obraćenik iz neznaboštva, Luka je prilikom svog obraćanja njemu, posebno imao na umu Grke i naznabožce koji su pripadali zajednici, ali nije zanemario ni Isusove jevrejske korene. Matej je prvenstveno pisao Jevrejima i zato je naglašavao Isusovu mesijansku ulogu. Marko je pisao Rimljanima. On je u svom Jevanđelju prikazao kako Isus prolazi zemljom šireći vest o Carstvu. Jovan je bio veliki mislilac u čijem Jevanđelju upoznajemo Isusa kao Reč, Stvoritelja i Božjeg Sina. Međutim, Luka piše imajući na umu

neznabožce kojima predstavlja Isusa, Sina Čovečijeg, Spasitelja sveta i Prijatelja ljudskog roda. Sveopšti karakter spasenja je osnovna tema Jevanđelja; pa tako Luka u rodoslovu prati Isusovo poreklo sve do Adama i povezuje Ga sa Bogom, dok se u Jevanđelju po Mateju rodoslov završava Avramom, ocem jevrejskog naroda (Luka 3,23-38; uporedite sa Jevanđeljem po Mateju 1,1-17).

Jevanđelje po Luki je najduža knjiga u Novom zavetu. Neka čuda opisana su samo u ovoj knjizi, kao što su vaskrsenje udovičinog sina iz Naina (Luka 7,11-18) i isceljenje sluge poglavara sveštenečkog (Luka 22,50-51). (Ostala čuda zabeležena su u sledećim tekstovima: Luka 5,4-11; 13,11-17; 14,1-6; 17,11-19) Mnoge kratke priče i događaje samo je Luka zapisao, među kojima su i neke veoma poznate: priča o milostivom Samarjaninu (Luka 10,30-37), o bogatom, nerazumnom čoveku (Luka 12,16-21), o izgubljenom sinu (Luka 15,11-32), o bogatašu i Lazaru (Luka 16,19-31), o fariseju i cariniku (Luka 18,10-14). Priča o Zakheju (Luka 19,1-10), takođe predstavlja Lukin jedinstveni doprinos izveštaju o Isusovom životu.

Nadahnut Svetim Duhom Luka tvrdi da je proučio istorijske izveštaje, da je razgovarao sa očevicima (Luka 1,2) i da je onda »ispitavši sve od početka po redu pisao« da bi čitaoci mogli »poznati temelj« istine o Isusu i Njegovoj Radosnoj vesti (Luka 1,3.4)

Kada su poznatog teologa Džejmsa Denija upitali da li bi mogao da preporuči dobru biografiju o Isusu, on je odgovorio: »Da li ste čitali onu koju je Luka napisao?«

Ovo je dobar savet. Pročitajmo je zajedno ovog tromesečja.

Džon M. Fauler radio je 53 godine kao pastor, profesor teologije i filozofije, urednik i upravnik u obrazovnim ustanovama. Kao autor brojnih članaka i knjiga, napisao je dve biblijske pouke za odrasle u subotnoj školi: Kosmički sukob između Hrista i sotone (2002) i Efescima poslanica (2005).

ISUSOV DOLAZAK

Tekstovi za proučavanje u toku sedmice: Luka 1,2.3; 2. Timotiju 3,16; Luka 1,5-22; 5. Mojsijeva 18,15; Luka 2,9-12.25-32.

Tekst za pamćenje: »Jer u Boga sve je moguće što reče.« (Luka 1,37)

Jevandelje po Luki prvenstveno je namenjeno neznabošcima. Luka je bio neznabožac (što se vidi iz teksta u Kološanima poslanici 4,10-14), kao i Teofil kome je Jevandelje bilo upućeno.

Luka nije bio samo lekar, već i temeljiti istoričar. On na početku Jevandelja stavlja izveštaj o Isusu u istorijski okvir: Irod je bio judejski car (Luka 1,5), car Avgust vladao je Rimskim carstvom (Luka 2,1), sveštenik Zarija služio je u Hramu u Jerusalimu (Luka 1,5.9). Luka u 3. poglavlju navodi nekoliko savremenika Jovana Krstitelja, Isusovog prethodnika, koji su u to vreme bili na određenim položajima.

Luka na taj način stavlja izveštaj o Isusu među istorijske ličnosti, u stvarno vreme, i time odbacuje svaku mogućnost da Jevandelje bude povezano sa mitologijom. Njegovi čitaoci u strahopoštovanju moraju prihvatiti činjenicu da je Isus stvarna ličnost i da je Bog preko Njega u istoriju uveo »Spasa, koji je Hristos Gospod«. (Luka 2,11)

TEMELJAN IZVEŠTAJ (Luka 1,1-3; Dela 1,1-3)

Iz teksta u Delima 1,1. saznajemo da je pisac »prvu knjigu napisao« pre Dela apostolskih. Na osnovu ove činjenice, kao i da su oba izveštaja bila upućena Teofilu, zaključujemo da je isti pisac napisao obe knjige. Možemo ih smatrati prvim i drugim delom »Porekla i istorije Hrišćanske crkve«. U prvom delu opisan je Isusov život i rad (Jevanđelje po Luki), a u drugom (*Dela apostolska*) širenje vesti o Isusu i nastanak prve Crkve.

Kako je Jevanđelje napisano? Pročitajte tekstove iz Jevanđelja po Luki 1,2.3. i 2. Timotijeve 3,16.

Luka je znao da su mnogi ljudi pisali o događajima koji su potresali Jerusalim i okolna mesta, događajima koji su se ticali Isusa Hrista. Njegov rad temeljio se na izveštaju mnogih »koji isprva sami vidješe i sluge Riječi biše« (Luka 1,2), odnosno učenika i drugih Isusovih savremenika. Luka je lično bio u dodiru sa njima (kao što su apostol Pavle i druge vođe među apostolima) i verovatno je poznavao Jevanđelja koja su napisali Marko i Matej. Luka očigledno nije bio svedok Isusovog života, ali se iskreno obratio Hristu i bio pouzdan pisac izveštaja o Isusu.

Matej je svoje Jevanđelje uputio Jevrejima, predstavljajući Isusa kao velikog Učitelja, jevrejskog cara i ispunjenje proročanstava. Često je ukazivao da su se starozavetna proročanstva ispunila u Hristu. Marko je Rimljanima pisao o Isusu kao osobi uvek spremnoj za rad. Luka, lekar i neznabožac, pisao je Grcima i neznabošcima o Isusovoj sveopštoj ulozi, o Spasitelju sveta. Luka pominje da je cilj njegovog pisanja dvostruki: da predstavi kako se sve »po redu« dogodilo (Luka 1,3) i da ljudima ulije sigurnost u velika učenja iz novog razdoblja. Steći pouzdanje u istinu, kakva je u Isusu, jedan je od ciljeva njegovog Jevanđelja.

Luka, nadahnuti pisac iz Svetog pisma, koristio je druge izvore prilikom svog pisanja. To je veoma zanimljivo. Očigledno da ta upotreba drugih izvora ne umanjuje nadahnuće ili punovažnost onoga što je pisao. Kakve pouke kao adventistički hrišćani treba da izvučemo o tome kako nadahnuće deluje na nadahnute pisce?

»NADJENI MU IME JOVAN...«

Božje ćutanje je posle delovanja proroka Malahije obeležilo istoriju izrailjskog naroda u razdoblju od skoro četiri stotine godina. Objavljivanjem rođenja Jovana Krstitelja i Isusa božansko ćutanje je prekinuto.

Izveštaji o Jovanovom i Isusovom rođenju imaju određene sličnosti. Oba rođenja predstavljaju čudo: u Jovanovom slučaju, Jelisaveta je odavno prešla doba u kome je mogla da postane majka; u Isusovom, devojka je trebalo da rodi dete. Obećanja o njihovom rođenju objavio je anđeo Gavrilo. Obe vesti primljene su sa čuđenjem, radošću i predavanjem Božjoj volji. Oba deteta rasla su i jačala duhom (Luka 1,80; 2,40).

Međutim, misija i služba dva deteta, koja su čudom došla na svet, bile su različite i drugačije. Jovan je trebalo da Isusu pripremi put (Luka 1,13-17). Isus je bio »Božji Sin« (35. stih) i ispunjenje proročanstava o Mesiji (stihovi: 31-33).

Pročitajte tekst iz Jevanđelja po Luki 1,5-22. Iako je za Zariju rečeno da je »bez mane«, bio je ukoren zato što nije pokazao punu veru, kada mu je anđeo objavio vest. Kako nam ova činjenica pomaže da shvatimo šta znači ako za nekoga ko veruje u Isusa kažemo da je »bez mane«?

»Rođenje Zarijinog sina, kao i rođenje Avramovog deteta, i Marijinog deteta, treba da nas pouči o velikoj duhovnoj istini, istini koju sporo učimo, i brzo zaboravljamo. Sami smo nesposobni da činimo bilo šta dobro; ali ono što ne možemo učiniti, učiniće Božja sila u svakoj duši koja se potčini i veruje. Verom je poklonjeno dete obećanja. Verom se rađa duhovni život, a mi se osposobljavamo da činimo dela pravde.« (Elen Vajt, *Čežnja vekova*, str. 98. original)

Čudesno Jovanovo rođenje imalo je posebnu ulogu u Božjem postupanju prema svom narodu. Posle četiri stotine godina otkako je poslednje proročanstvo objavljeno u izrailjskom narodu, Jovan se pojavio među njima sa posebnom vešću i odlučnom silom. Jovanova misija i poruka bila je da »pripravi Gospodu narod gotov«. (Luka 1,17) On je trebalo da bude Mesijin preteča, onaj koji treba da pripremi put Isusovoj službi.

»NADJENI MU IME ISUS...«

Rođenje Isusa Hrista nije bilo običan događaj. Ono je bilo obeleženo u Božjem večnom kalendaru i »kad se navrší vrijeme, posla Bog Sina svojega (Jedinorodnoga), koji je rođen od žene«. (Galatima 4,4) Njegovo rođenje predstavlja ispunjenje prvog obećanja koje je Bog dao u Edemu posle pojave greha (1. Mojsijeva 3,15).

Pročitajte sledeće tekstove. Kako je u svakom od njih Isusovo rođenje prikazano kao zadivljujuće ispunjenje proročanstva? Šta ovi stihovi govore o tome zašto moramo da steknemo poverenje u sva Božja obećanja? 5. Mojsijeva 18,15; Dela 3,22-24; Isaija 7,14; Matej 1,22.23; Mihej 5,2; Luka 2,4-7.

Šest meseci nakon što je anđeo Gavrilo objavio Zariji vest o Jovanovom rođenju, Mariji iz Nazareta objavio je još veće čudo: »Zatrudnećeš i rodićeš sina, i nadjeni mu ime Isus.« (Luka 1,31)

Činjenica da je devojka rodila Isusa protivi se svim prirodnim zakonima i ne može se njima objasniti, niti učenjima naturalističke filozofije. Čak je i Marija postavila pitanje: »Kako će to biti kada ja ne znam za muža?« (Luka 1,34) Anđeo ju je uverio da će začete njenog Sina biti delo Duha Svetoga (35. stih), »jer u Boga sve je moguće«. (37. stih) Marijino trenutno i verno pokoravanje bilo je izuzetno: »Neka mi bude po riječi tvojoj.« (38. stih) Svako pitanje koje čovek postavi, ma koliko bilo uobičajeno ili logično, mora ustupiti mesto božanskom odgovoru. Bez obzira da li je u pitanju stvaranje ili krst, utelovljenje ili vaskrsenje, izlivanje mane ili sile Svetoga Duha, božansko delovanje zahteva čovekovo predanje i prihvatanje.

Marija je odgovorila pokoravanjem, predanjem Božjoj vlasti i večnom cilju, a Gavrilo joj je odagnao sumnje još jednom divnom izjavom: »Duh Sveti doći će na tebe, i sila Najvišega osjeniće te; zato i Ono što će se roditi biće Sveto, i nazvaće se Sin Božji.« (35. stih)

U nekim svetovnim kulturama vlada verovanje da za sve postoji naturalističko i naučno objašnjenje. Zašto je ovakvo gledište uskogrudno i površno?

VITLEJEMSKE JASLE

Luka započinje izveštaj o Vitlejemskim jaslama istorijskim činjenicama. Josif i Marija napustili su svoj dom u Nazaretu i otputovali u grad svojih predaka, Vitlejem, po nalogu cezara Avgusta, rimskog cara, u vreme Kirinovog upravljanja Sirijom. Istraživači Biblije zbog ovih istorijskih pojedinosti cene Lukino pokoravanje uticaju Svetoga Duha i beleženje pojedinosti o utelovljenju u istorijskom okviru.

Razmišljajte o Isusovom siromaštvu opisanom u Jevanđelju po Luki 2,7. Uporedite slike »povi Ga«, »jasle« i »ne bijaše mjesta u gostionici« sa Pavlovim opisom Isusove poniznosti u Filibljanima 2,5-8. Kakvom je stazom Isus prošao radi nas?

Izveštaj o oskudnim prilikama u kojima se utelovljeni Gospod sa Neba našao nastavlja se dolaskom prvih posetilaca, pastira, koji su došli da vide dete u jaslama. Ni bogatima ni moćnima, ni književnicima ni sveštenicima, ni vladarima koji su upravljali zemljom nije javljena »velika radost« (Luka 2,10), već skromnim i prezrenim pastirima. Zapazite veličanstvenu i jednostavnu vest: *Spasitelj je rođen. U gradu Davidovu. On je Hristos Gospod, Pomazanik. Pronaći ćete Ga povijenog u jaslama* (autorov prevod). Najdragoceniji nebeski dar izgledao je vrlo jednostavno, ali doneo je »slavu Bogu«, »na Zemlji mir« i »među ljudima dobru volju«. (Luka 2,14)

Lukin izveštaj o anđelima (Luka 2,9-12) iznosi tri važna pitanja hrišćanke teologije. Prvo, Radosna vest, Jevanđelje, namenjena je »svemu narodu«. Jevreji i neznabošci postaju u Isusu jedan Božji narod. Drugo, Isus je Spasitelj; nema drugoga osim Njega. Treće, On je Hristos Gospod. Ove tri teme, jasno određene na samom početku Jevanđelja po Luki, kasnije postaju temelj propovedanja apostola, naročito apostola Pavla.

Razmislite o onome u šta verujemo kao hrišćani: Stvoritelj svega stvorenog (Jovan 1,1-3) ne samo da je došao u ovaj pali svet kao ljudsko biće, već je živio teškim životom i bio razapet na krstu. Ako stvarno verujemo u ovo, zašto bi trebalo da živimo u pokornosti ovoj zadivljujućoj istini? Koja oblast u vašem životu odražava verovanje u izveštaj o Isusu, a koja ne?

SVEDOČENJE O SPASITELJU

Iako je prvenstveno pisao neznabošcima, Luka je bio svestan važnosti jevrejskog nasleđa u vidu Starog zaveta. Vodio je računa da poveže Novi zavet sa Starim i opiše događaj u kome Marija i Josif po jevrejskom zakonu osmog dana posle rođenja nose novorođenče, Isusa, u Hram u Jerusalimu da bude obrezan (Luka 2,22-24).

Pročitajte tekst iz Jevanđelja po Luki 2,25-32. Zapazite tri istine u učenju o spasenju koje Simeun iznosi: spasenje primamo preko Isusa; spasenje je Bog pripremio; spasenje je namenjeno svim ljudima, i neznabošcima i Izrailjcima. Kako su ove istine povezane sa Porukom prvog anđela u Otkrivenju 14,6.7?

Simeunovo proročanstvo predvidelo je, takođe, dve značajne karakteristike Isusove službe.

Prvo, Hristos »leži da mnoge obori i podigne u Izrailju«. (Luka 2,34) Hristos je doneo svetlost i spasenje svima, ali to ima određenu cenu. Kada je Hristos u pitanju, ne možemo da budemo nepristrasni: ili Ga prihvatamo ili odbacujemo, a od tog odgovora zavisi naše spasenje. Hristos zahteva isključivost; ili nastavamo u Njemu ili ne. Oni koji nastavaju u Njemu ustaće i postati deo Njegovog carstva; oni koji Ga odbacuju ili su ravnodušni prema Njemu, pašće i propasti bez nade. Sa verom u Hrista ne možemo se pogadati.

Druo, Simeun proriče Mariji: »A i tebi samoj probošće nož dušu.« (Luka 2,35) Njegove reči, bez sumnje, odnose se na krst, čiji će Marija biti svedok. Marija i svi budući naraštaji treba da znaju da bez krsta nema spasenja. Krst je ključna tačka oko koje se razvija potpuni plan spasenja.

Spasenje je dar. Ne možemo učiniti ništa da bismo ga zaradili. Ipak, ono može imati visoku cenu. Koliko je vas koštalo što sledite Hrista i zašto ta cena, kolika god da je, ipak, nije previsoka?

ZA DALJE PROUČAVANJE

»Luka, pisac Jevanđelja koje nosi njegovo ime, bio je lekar–misionar. U Svetom pismu on ima ime 'Lekar ljubazni'. (Kološanima 4,14) Apostol Pavle čuo je o njemu kao veštom lekaru i potražio ga kao jednog kome je Gospod poverio naročiti posao. On je obezbedio njegovu saradnju i Luka je za izvesno vreme iz mesta u mesto pratio Pavla na njegovim putovanjima. Posle određenog vremena, Pavle je ostavio Luku u Filibi u Makedoniji. On je ovde nastavio da radi nekoliko godina kao lekar i kao učitelj Jevanđelja. U svom lekarskom radu, služio je bolesnicima i tada se molio da Božja isceljujuća sila počine nad bolesnicima. Na taj način, otvoren je put evanđeoskoj vesti. Luka kao uspešan lekar, imao je mnogo prilika da propoveda Hrista među neznabošcima. Božji plan je da radimo kao što su i učenici radili.« (Elen Vajt, *U potrazi za boljim životom*, str. 140.141. original)

ZA RAZGOVOR:

1. Ako je Luka prilikom pisanja Jevanđelja uzeo u obzir prethodno napisane izveštaje, kako onda treba da shvatimo nadahnuće Pisma (2. Timotiju 3,16)? Kako nadahnuće deluje?

2. Činjenica da je devojka rodila dete je Božje delo, obeleženo Njegovom tajnom, slavom i misijom. Ovo je izvan ljudske moći poimanja. Međutim, postavlja se pitanje: »Pa šta ako je tako?« Koliko svetovnih pitanja ljudi ne mogu da shvate? Ako Bog postoji i ima silu da stvori i održava svemir, zašto bi onda bilo izvan Njegove sile da devojka rodi dete? Samo oni čiji je pogled na svet ograničen prirodnim zakonima (makar onim koje trenutno poznajemo) mogu, bez prethodnog razmatranja, da odbace ideju o devojci koja donosi dete na svet. Nasuprot njima, oni čiji pogled na svet obuhvata i natprirodno nemaju razloga da je odbace. Uostalom, obratite pažnju na ono što je anđeo rekao Mariji pošto joj je objavio neverovatnu vest: »Jer u Boga sve je moguće.« (Luka 1,37)

3. Jedan američki televizijski novinar izjavio je da bi najviše voleo da ima priliku da razgovara sa Isusom i postavi Mu samo jedno pitanje: »Da li Te je zaista rodila devojka?« Zašto je to pitanje, i odgovor na njega, toliko važan?

KRŠTENJE I ISKUŠENJA

Tekstovi za proučavanje u toku sedmice: Luka 3,1-14; Rimljanima 6,1-6; Luka 3,21.22; Luka 4,5-8; Isaija 14,13.14; Luka 4,9-13.

Tekst za pamćenje: »I siđe na Nj Duh Sveti u tjelesnome obliku kao golub, i ču se glas s Neba govoreći: Ti si Sin Moj ljubazni, Ti si po Mojoj volji.« (Luka 3,22)

Kao što smo prošle sedmice videli, Luka navodi nekoliko značajnih istorijskih ličnosti koje, kako verujemo, pokazuju da je njegov izveštaj o Isusu i Jovanu tačan i utemeljen na istorijskim činjenicama, kao što je i izveštaj o ovim moćnim ljudima.

Međutim, ovi moćni i uticajni ljudi spomenuti su iz još jednog razloga. U pitanju je poređenje sa skromnim čovekom iz pustinje, Jovanom Krstiteljem, Božjim izabranim glasnikom, koji je trebalo da pripremi put za najznačajniji događaj u celokupnoj ljudskoj istoriji – Dolazak Isusa, Iskupitelja sveta. Zanimljivo je da Bog nije izabrao nekog između »velikih« ljudi u svetu da najavi Mesijin dolazak, već jednog od »najskromnijih«.

Povezujući ove istorijske ličnosti, učeni ljudi odredili su da su Jovan Krstitelj i Isus započeli svoju službu oko 27. ili 28. godine nove ere. Isus je bio kršten i primio nebeski blagoslov da je On Božji »ljubazni Sin« (Luka 3,22) u istorijskom vremenskom okviru ovih istaknutih ljudi iz Rimskog carstva. Luka iznosi ovu činjenicu na samom početku, čak i pre nego što je svojim čitaocima »po redu pisao« o misiji i službi Isusa Hrista.

PRIPREMANJE GOSPODNJEG PUTA

Jovan Krstitelj u 3. poglavlju Jevanđelja po Luki ostvaruje svoju jedinstvenu i ključnu ulogu u istoriji spasenja. Šta god ljudi mislili o Jovanovom propovedanju, on nije ulepšavao svoje reči da bi udovoljio mnoštvu.

Pročitajte tekst iz Jevanđelja po Luki 3,1-14. Jovan je izrekao važne istine, koje nisu bile upućene samo onima koji su ga u tom trenutku mogli čuti, već svima nama. Šta možete posebno izdvojiti iz Jovanovog govora zapisanog u ovom tekstu?

Pokajanje nije samo teorijski pojam. Ono je način života. Reč potiče od grčke reči *metanoia*, koja označava promenu uma koja vodi u novi život.

»Krstiti« znači potpuno uroniti u vodu. Uronjavanje ima duboko značenje. Čak i pre vremena Jovana Krstitelja, Jevreji su povezivali krštenje sa uronjavanjem. To je bio uobičajen postupak kada su neznabošci prozeleni (obraćenici) odlučivali da se pridruže jevrejskoj veri.

Uputivši Jevrejima poziv da pristupe obredu krštenja, Jovan Krstitelj je postavio novo načelo: krštenje je prilika da javno odbace stari, grešni način života i pripreme se za Mesijin dolazak. Jovan Krstitelj je na taj način uveo simbolički čin odbacivanja greha i posvećenja novom načinu života kao građana Mesijanskog carstva, koje je uskoro trebalo da bude uspostavljeno. Jovan je, takođe, dodao da on krštava samo vodom, ali da će Onaj koji ide iza njega »krstiti Duhom Svetijem i ognjem«. (Luka 3,16) Time je ukazano na suštinu: krštenje kao čin uronjavanja u vodu samo je spoljašnji znak unutrašnje promene – promene koja će na kraju biti zapečaćena krštenjem Svetim Duhom

Pročitajte tekst u Rimljanima poslanici 6,1-6. Kakve duhovne pouke apostol Pavle iznosi na osnovu čina krštenja? Zapazite poređenje koje pravi između čina uronjavanja i izlaženja iz vode sa odbacivanjem greha i životom u pravdi. Kako ste doživeli stvarnost ovog novog života u Hristu? Koja područja su i dalje »uronjena«?

»TI SI SIN MOJ LJUBAZNI...«

U Jevanđelju po Luki 2,41-50. čitamo poznati izveštaj o Josifu i Mariji koji u Jerusalimu gube Isusa iz vida. Šta je posebno zanimljivo u odgovoru koji je Isus dao Mariji kada Ga je ukorila (48. stih). Isusov odgovor je pokazatelj da je bio svestan svog božanskog porekla, da je Božji Sin. »Zašto ste me tražili? Zar ne znate da Meni treba u onom biti što je Oca Mojega?« (Luka 2,49) Kao što u sledećem stihu stoji, Josif i Marija nisu shvatili Isusove reči. Kako su i mogli? Uostalom, čak i učenici posle nekoliko godina provedenih sa Isusom i dalje nisu bili potpuno sigurni ko je On i šta treba da učini.

Na primer, posle vaskrsenja, Isus je razgovarao sa dva učenika na putu u Emaus. Jedan od njih je o Isusu rekao sledeće: »Koji bješe prorok, silan u djelu i u riječi pred Bogom i pred svijem narodom.« (Luka 24,19) Isus je, naravno, bio mnogo više od proroka. Čak i tada nisu shvatili ko je On i šta je došao da učini.

Pročitajte tekstove iz Jevanđelja po Mateju 3,13-17; Jovanu 1,29-34. i Luki 3,21.22. Šta je svrha Isusovog krštenja?

Prilikom Isusovog krštenja Nebo je potvrdilo da je On Božji Sin. Isus se krstio ne zato što Mu je krštenje bilo potrebno kao deo procesa koji sledi posle pokajanja, već da pruži primer drugima (Matej 3,14.15). Tri važna činioca ističu se u vezi sa Isusovim krštenjem: 1) Krstiteljevo objavljivanje: »Gle, Jagnje Božije koje uze na se grijehe svijeta.« (Jovan 1,29); 2) Sveti Duh Ga je pomazao za buduću službu; 3) objavljivanje sa Neba da je Isus Božji Sin po Božjoj volji.

Razmislite o sledećem: bezgrešni Božji Sin, Stvoritelj kosmosa, u okviru plana spasenja bio je kršten kao ljudsko biće. Kako bi Njegova zadivljujuća poniznost mogla da nam pomogne da budemo spremni da se ponizimo kada prilike to zahtevaju?

»NEĆE ŽIVETI ČOVEK O SAMOM HLEBU...«

»Isus pak pun Duha Svetoga vrati se od Jordana, i odvede ga Duh u pustinju, i četrdeset dana kuša Ga đavo.« (Luka 4,1.2) Rođen za službu koju je Bog odredio, koju je započeo prilikom krštenja, i osposobljen silom Svetog Duha, Isus Hristos povukao se u pustinju da razmišlja o zadatku koji Mu predstoji.

Kušanje u pustinji predstavljalo je važnu borbu između Hrista i sotone u velikom sukobu, koji je besneo još od Luciferove pobune na Nebu. U pustinji, u kojoj je Spasitelj bio slab zbog četrdesetodnevno uzdržavanja od hrane, kada je budućnost izgledala sumorno i tegobno, sotona je lično predvodio napad na Isusa. »Sotona je uvideo da mora ili da pobedi ili da bude pobeđen. Sporna pitanja ove borbe previše su obuhvatala da bi bila poverena njegovim udruženim anđelima. On lično mora da vodi ovaj rat.« (Elen Vajt, *Čežnja vekova*, str. 116. original)

Zapazite šta je sotona rekao Hristu: »Ako si Sin Božij, reci ovome kamenu da postane hljeb.« (Luka 4,3) Šta sotona ovom prilikom pokušava da učini, a što je pokušao da učini na Nebu?

Hleb nije suštinsko pitanje u ovom tekstu. Spasitelj je sigurno bio gladan posle četrdeset dana neuzimanja hrane, i sotona je iskoristio te okolnosti da Mu postavi zamku. Međutim, sotona je znao da je Isus Stvoritelj univerzuma. Za Njega, koji je ni iz čega stvorio svemir, stvaranje hleba od kamena ne bi bio nemogući zadatak. Ključna tačka njegovog kušanja nalazi se u uvodnim rečima: »Ako si Sin Božij.« Samo četrdeset dana ranije glas sa Neba potvrdio je da je Isus zaista Božji Sin. Da li je Isus sada trebalo da posumnja u tu izjavu koja je došla s Neba? Sumnja u Božju reč prvi je korak u popuštanju iskušenju. Sotona je na Nebu doveo u pitanje Isusovu vlast, to je i ovde činio, mada na mnogo lukaviji način nego što je pokušao na Nebu.

Kako možete da se oduprete sotoninim pokušajima da vas navede da posumnjate u Božja obećanja?

»POKLONI MI SE!«

Pročitajte tekst u Jevandelju po Luki 4,5-8. Zašto sotona želi da mu se Isus pokloni? Šta je ovde bilo u pitanju?

Jedino Bogu pripada pravo da Mu služe. To je činilac koji će zauvek pokazivati razliku između stvorenja i Stvoritelja. Jedan od razloga Luciferove pobune protiv Boga na Nebu upravo je služenje. Luciferova težnja dobro je prikazana u Knjizi proroka Isaije 14,13.14: želeo je da izađe na Nebo, da podigne svoj presto više zvezda nebeskih, da se izjednači sa Višnjim. Bio je to pokušaj da prisvoji vlast koja pripada samo Stvoritelju, nikada stvorenjima, ma koliko bila na uzvišenom položaju.

U ovom okviru možemo bolje shvatiti šta se zapravo dogodilo prilikom kušanja. Na početku Isusove misije, kojom je želeo da iskupi svet i vrati ga u Božju prisutnost, sotona Ga je odveo na vrh gore, pokazao Mu sva carstva ovoga sveta i ponudio Mu ih u vlasništvo, ako učini sledeće: »Ako se pokloniš preda mnom, biće sve Tvoje.« (Luka 4,7)

Sotona je pokušao da skrene Hristov pogled sa božanskog cilja i zavede Ga zemaljskom slavom i raskoši uz nisku cenu – u vidu jednog naklona. Tom prilikom ponovo je pokušao da prigrabi vlast i postane ličnost kojoj će pripasti obožavanje što mu nije uspelo na Nebu.

Zapazite kako je Hristos krajnjim prezirom odbacio kušača: »Idi od Mene, sotonu!« (8. stih) Obožavanje i služba koja ide uz to pripadaju samo Bogu Stvoritelju. Ovde Hristu ponovo u pomoć priskače reč Gospodnja. Zar Mojsije nije nadahnuto rekao: »Čuj Izrailju: Gospod je Bog naš jedini Gospod. Zato ljubi Gospoda Boga svojega... Gospoda Boga svojega boj se, i Njemu služi?« (5. Mojsijeva 6,4.5.13) Odluka da u veri i poslušnosti potpuno sledimo Boga, konačni je odgovor na sotonine laži i prevare.

Svako od nas može da se suoči sa iskušenjima koja mogu ugroziti našu veru, čak i u »malim stvarima«. Posao, polaganje ispita na fakultetu ili unapređenje mogu zahtevati kompromis u pitanju Subote. Uspeh u životu može zavisiti od ustupaka koje činimo na račun vere. Da li oni ponekad mogu biti opravdani?

Jevanđelisti Luka i Jovan promenili su redosled drugog i trećeg iskušenja. Razlog nije u potpunosti jasan, ali to ne treba da nas zbunjuje. Suštinu predstavlja potpuna Isusova pobjeda nas sotonom prikazana u oba Jevanđelja. Značajna činjenica koju uočavamo prilikom proučavanja govori da je Isus Hristos stvarna osoba, kušana kao i mi, ali bez greha (Jevrejima 4,15). Pobjedom u svakom iskušenju, pobjedom nad sotonom, sa Božjom rečju na usnama, povezan sa nebeskim izvorom sile preko molitve, Isus objavljuje Božje carstvo i početak mesijanskog razdoblja.

Pročitajte tekst iz Jevanđelja po Luku 4,9-13. i Mateju 4,5-7. U prva dva iskušenja Isus je koristio Sveto pismo da bi izbegao sotonine zamke. Sada, u trećem, sotona navodi tekst iz Svetog pisma da bi saznao da li Isus ozbiljno shvata Božju reč. Kako Isus ovog puta odgovara?

Sotona vodi Isusa na vrh Hrama u Jerusalimu, najsvetije mesto u jevrejskoj istoriji. Grad sionski, Hram u kome Bog nastava među svojim narodom, postaje mesto sotoninog sukoba sa Isusom. »Ako si Sin Božij«, ponovo je izgovorio sotona. Zapazite da on kaže: Ako je Bog zaista Tvoj otac, i ako je Njemu zaista stalo do Tvoje misije, baci se sa ovog vrha i jednom za svagda to proveri. Naravno, ako je sve to istina, Bog neće dozvoliti da se povrediš. Posle svega navodi Pismo: »Jer u Pismu stoji da će anđelima svojijem zapovjediti za Tebe da Te sačuvaju.« (Luka 4,10)

Sotona poznaje Pismo, ali ga pogrešno tumači. Njegov plan je da navede Isusa da iskuša Boga. Bog je zaista obećao da će nam pružiti zaštitu svojim anđelima, ali samo ako činimo Njegovu volju, kao što je bilo u slučaju u kome su učestvovali Danilo i njegovi prijatelji. Isus ponovo, koristeći Sveto pismo, odlučno odgovara sotoni, izjavljujući da ne treba da iskušavamo Boga (12. stih). Naša je dužnost da se pokorimo Božjoj volji i dozvolimo Mu da ostalo učini.

Zapazite četiri glavna biblijska učenja o iskušenju: 1) Niko nije izuzet od iskušenja; 2) kada Bog dozvoljava da se suočimo sa iskušenjima, On, takođe, daje milost da im se odupremo i snagu da ih pobjedimo; 3) iskušenja nisu uvek ista; 4) niko nije iskušán više nego što može da podnese (1. Korinćanima 10,13).

ZA DALJE PROUČAVANJE

»Da su Josif i Marija razmišljanjem i molitvom održali svoj um usmeren Bogu, oni bi razumeli svetost poverenja koje im je ukazano i ne bi Isusa izgubili iz vida. Nemarnošću u jednom danu izgubili su Spasitelja, ali bilo im je potrebno tri dana zabrinutog traganja da bi Ga našli. Tako je to i sa nama; praznim razgovorom, ogovaranjem ili zanemarivanjem molitve, možemo u jednom danu izgubiti Spasiteljevu prisutnost, a biće nam potrebno mnogo dana bolnoga traganja da bismo Ga našli i ponovo dobili mir koji smo izgubili.« (Elen Vajt, *Čežnja vekova*, str. 83. original)

ZA RAZGOVOR:

1. Iskušenje samo po sebi nije greh. U biblijskom smislu iskušenje može da potvrdi mogućnost svetosti. Biti kušan je jedno; pasti u greh drugo. Istovremeno, kakva odgovornost je na nama da učinimo sve što možemo da bismo izbegli iskušenje?

2. Filozofi i teolozi često govore o takozvanom »metanarativu«, velikoj sveobuhvatnoj priči ili temi u kojoj se pojavljuju druge teme. Drugačije rečeno, metanarativ je pozadina, okvir, u kome se drugi opisi i događaji odvijaju. Mi, kao adventistički hrišćani, veliku borbu vidimo kao »metanarativ« ili pozadinu za ono što se događa, ne samo ovde na Zemlji, već i na Nebu. Koji biblijski tekstovi pokazuju stvarnost velike borbe i objašnjavaju događaje u svetu?

3. Podseti se najsnažnijih biblijskih tekstova između onih koji čuvaju obećanje o pobeđi nad iskušenjima? Zašto je i pored tih obećanja, i dalje veoma lako da padnemo?

4. U jednoj od pouka za ovu sedmicu data je sledeća izjava: »Sumnja u Božju reč prvi je korak u popuštanju iskušenju.« Zašto je tako?

PITANJE ŽIVOTA I SMRTI

Tekstovi za proučavanje u toku sedmice: Luka 4,16-30; 6,5; Efescima 1,3-5; Luka 9,18-27; 2. Petrova 1,16-18.

Tekst za pamćenje: »A On im reče: A vi šta mislite ko sam Ja? A Petar odgovarajući reče: Hristos Božij.« (Luka 9,20)

Ko je Isus Hristos?

Ovo pitanje nije filozofska ili sociološka nedoumica? Ono zadire u suštinu ljudskog postojanja i, što je još važnije – šta za ljudski rod predstavlja večnost.

Ljudi se mogu diviti Isusovim delima, poštovati Njegove reči, veličati Njegovo strpljenje, odobravati Njegovu odlučnost, uzdizati Njegovu nesebičnost i ostati nemi pred okrutnim krajem Njegovog života. Mnogi bi možda bili spremni da prihvate Isusa kao dobrog čoveka koji se trudio da postavi sve na pravo mesto – da donese pravdu gde je vladala nepravda, da ponudi isceljenje gde je vladala bolest, i pruži utehu gde je vladao jad.

Da, Isus je stekao ime najboljeg učitelja, revolucionara, izuzetnog vođe i psihologa koji može da prodre u dubinu čovekove duše. On je bio sve ovo i mnogo više.

Međutim, ništa od navedenog ni izbliza ne daje odgovor na najvažnije pitanje koje je Isus postavio o Sebi: »A vi šta mislite ko sam Ja?« (Luka 9,20)

To je pitanje na koje treba da odgovorimo, a na tom odgovoru počiva sudbina čovečanstva.

Su

Proučiti
celu pouku

PRIHVATANJE ISUSA

Ako čitamo Jevanđelja i Novi zavet, uopšte, zapazićemo da su u svim ovim knjigama iznete neverovatne tvrdnje ne samo o tome šta je Isus činio, već što je još važnije, ko je bio Isus. (Naravno, ono što je Isus činio silno svedoči o tome ko je On bio.) Ove tvrdnje – da je On Bog, da je naš Iskupitelj, da je samo On put koji vodi prema večnom životu – zahtevaju našu pažnju zato što ukazuju na večne posledice za svako ljudsko biće.

Pročitajte tekst iz Jevanđelja po Luki 4,16-30. Zašto su ljudi reagovali na taj način? Vidi: Jovan 3,19?

Žitelji Njegovog rodnog grada bili su u početku oduševljeni što vide Isusa, koji se, posle mnogih učinjenih čuda, vratio u Nazaret, i oni »divljahu se riječima blagodatni koje izlažahu iz usta Njegovijeh«. (Luka 4,22) Međutim, njihova reakcija na Njegov ukor pokazala je kakav ih je duh pokretao.

Pročitajte tekst iz Jevanđelja po Luki 7,17-22. Kakvo pitanje je Jovan Krstitelj postavio o Isusu i zašto?

Čak su se i Jovanu Krstitelju, Isusovom preteči i onom koji je objavio da je Isus »Jagnje Božje«, u dubinu duše uvukle misli sumnje. Želeo je da zna: »Jesi li Ti Onaj što će doći, ili drugoga da čekamo?« (Luka 7,19)

Zapazite, takođe, da Isus ne odgovara neposredno na Jovanovo pitanje, već ukazuje na dela koja svedoče za Njega: »Slijepi progledaju, hromi hode, gubavi čiste se, gluhi čuju, mrtvi ustaju, siromašnima propovijeda se Jevanđelje.« (22. stih)

Isusov odgovor je na neki način mogao da izazove još veću Jovanovu potištenost. Uostalom, ako Isus ima silu da učini sva ova neverovatna dela, zašto se ja nalazim u tamnici? Ko se nije kada doživi neku nesreću zapitao nešto slično: ako je Bog svemoćan, zašto mi se ovo događa? Zašto je krst, i sve ono što on predstavlja i obećava, jedini naš odgovor?

»Sin Čovečiji« ili »Sin Božji« dva su imena upotrebljena u Jevandeljima da odrede ko je Isus. Prvo označava da se Bog utelovio, drugo da je Isus drugo lice Božanstva. Ova dva izraza navode nas da razmišljamo o izuzetnoj i uzvišenoj prirodi Isusa Hrista: o Bogu koji je bio i Bog i čovek. Ovu ideju teško je shvatiti, ali ta poteškoća ni na koji način ne umanjuje ovu zadivljujuću istinu i veliku nadu koju nam nudi.

Pročitajte tekst iz Jevandolja po Luki 1,31.32.35; 2,11. Šta ovi stihovi govore o tome ko je zaista Isus?

U Jevandelju po Luki 1,31.32. anđeo povezuje ime »Isus« sa »Sinom Najvišega« kome će Gospod Bog dati presto Davida oca Njegova. Isus je Božji Sin. On je, takođe, Hristos, Mesija, koji će povratiti Davidov presto, ne kao ovozemaljski Oslobodilac, već u eshatološkom smislu kao Onaj koji će na kraju poraziti sotonu u pokušaju da preuzme Božji presto. Anđeo je pastirima objavio da je Novorođenče u jaslama »Spas, koji je Hristos Gospod«. (Luka 2,11)

Naziv »Božji Sin« ne samo da potvrđuje Hristov položaj u okviru Božanstva, već istovremeno otkriva blisku i tesnu zajednicu koju je Isus imao sa Bogom Ocem dok je bio na Zemlji.

Ipak, odnos između Oca i Sina nije isti kao odnos koji mi imamo sa Bogom. Naš odnos je ishod Hristovog rada kao Stvoritelja i Otkupitelja, dok je On kao Sin u ravnopravnom položaju sa Ocem. Isus svojom božanskom prirodom održava najbliže moguće veze sa Ocem.

»Isus izjavom: 'Otac Moj koji je na nebesima' kao da podseća svoje učenike da dok je svojom ljudskom prirodom povezan sa njima učestvuje u njihovim iskušenjima i saoseća sa njima u njihovim patnjama, On je svojom božanskom prirodom povezan sa prestolom Beskonačnoga.« (Elen Vajt, Čeznja vekova, str. 442. original)

Šta za nas znači da je Isus u punom smislu bio Bog? Iako ova istina obuhvata mnogo činjenica, jedna koja nas najviše zadivljuje jeste da se, iako Bog, ponizio ne samo da uzme na Sebe našu prirodu, već da Sebe preda u žrtvu radi nas. Ovde govorimo o Bogu! Kakvu divnu nadu pruža ova istina, jer ukazuje kakav je Bog zaista?

SIN ČOVEČIJI

Iako je Isus bio potpuno svestan da je i Sin Čovečiji i Sin Božji (Luka 22,67-70), Sebe je najviše nazivao Sinom Čovečijim. Niko drugi Ga nije tako oslovljavao. Primeri upotrebe ovog imena nalaze se i u sledećim tekstovima: Danilo 7,13; Dela 7,56. (u Stefanovom govoru) i Otkrivenje 1,13. i 14,14. Izraz se javlja više od 80 puta u Jevanđeljima, od toga 25 puta u Jevanđelju po Luki. Lukina upotreba ovog imena pokazuje njegovo veliko interesovanje za Isusovu ljudsku prirodu kao univerzalnog čoveka koga je Bog poslao da objavi Radosnu vest spasenja.

»Ljudska priroda Božjeg Sina veoma je značajna za nas. Ona je zlatni lanac koji povezuje našu dušu sa Hristom, i preko Hrista sa Bogom. Ovo treba da bude predmet našeg proučavanja. Hristos je pokazao svoju ljudsku prirodu postavši čovek. Ipak, On je bio i Bog u telu.« (Elen Vajt, Selected Messages, 1. knjiga, str. 244)

Upotreba imena »Sin Čovečiji« u Jevanđelju po Luki pruža različite uvide u prirodu, misiju i život utelovljenog Isusa.

Prvo, to ime Ga poistovećuje sa čovekom (Luka 7,34), koji nema stalno mesto boravka i sigurnost (Luka 9,58).

Drugo, Luka koristi to ime da potvrdi Hristovu božansku porirodu i položaj: Jer »Sin je Čovečij gospodar i od Subote.« (Luka 6,5) On je, takođe, i Stvoritelj, koji ima silu da oprašta grehe (Luka 5,24).

Treće, da bi izvršio misiju iskupljenja koju je Bog odredio pre stvaranja sveta (Efescima 1,3-5), Sin Čovečiji došao je da traži i spase izgubljene (Luka 9,56; 19,10). Međutim, iskupljenje ne može biti završeno dok Sin Čovečiji mnogo ne postrada, ne okrive Ga, ne usmrte i treći dan ne ustane (vidi: Luka 9,22). Ova svest Sina Čovečijeg o putu kojim mora da prođe, i ceni koju mora da plati zbog iskupljenja ljudskog roda od greha, otkriva ne samo božansko poreklo plana iskupljenja, već i Hristovu pokornost tom planu u svojoj ljudskoj prirodi.

Četvrto, zapazite kako Luka u sledećim tekstovima oblikuje potpunu sliku o Mesiji koji strada: Njegovo predznanje o krstu (Luka 18,31-33), izdaja (Luka 9,44), Njegova smrt kao ispunjenje proročanstva (Luka 22,22), Njegovo raspeće i vaskrsenje (Luka 24,7; uporedite sa Lukom 11,30), Njegova uloga kao posrednika pred Ocem (Luka 12,8).

Peto, Luka u poslednjim danima vidi Sina Čovečijeg kao Onog koji se vraća na Zemlju da nagradi svete i okonča veliku borbu (Luka 9,26; 12,4; 17,24.26.30; 21,36; 22,69).

Ukratko, ime »Sin Čovečiji« obuhvata višestruki vid ne samo Hristove ličnosti, već i Njegovih dela koja je došao da učini, koja je ostvario i koja će ostvariti za nas u okviru plana spasenja.

»HRISTOS BOŽIJ«

Pročitajte tekst iz Jevandelja po Luki 9,18-27. Zašto je Isus postavio učenicima pitanje čiji je odgovor već znao? Kakve pouke je želeo da im da o tome ko je On i šta znači slediti Ga?

»A vi šta mislite ko sam Ja?« (Luka 9,20) Pitanje koje je Isus postavio pre 2000 godina i dalje odzvanja među ljudima. Ljudi su davali različite odgovore. Veliki učitelj. Mudri etičar. Utelovljenje istine. Oličenje samopožrtvovanja. Neustrašivi prorok. Društveni reformator. Veliki uzor ljudskom rodu. Međutim, nijedan odgovor koji ne sadrži priznanje koje je poteklo sa Petrovih usana nije dovoljan.

Nakon što je otkrio svoju vlast nad prirodom (Luka 8,22-25), silu nad nečistim duhovima (stihovi: 26-35), moć nad bolestima (Luka 5,12-15; 8,43-48), sposobnost da nahrani 5000 ljudi sa veoma malo hrane (Luka 9,13-17), silu nad smrću (Luka 8,51-56) – Isus suočava svoje učenike sa dva pitanja: prvo, šta drugi misle o Njemu; drugo, šta učenici misle o Njemu. Nije im postavio ta pitanja da bi saznao nešto što već nije znao, već da bi im pomogao da shvate da će saznanje ko je On, u stvari, zahtevati od njih posvećenost koja će ih koštati svega.

»Naše poznavanje Isusa nikada ne sme da bude posredno. Možemo znati svaki odgovor koji je ikada dat o Isusu; možemo poznavati sva teološka tumačenja Isusove ličnosti i dela koja je ljudski um ikada pažljivo razmotrio; možemo dati sažeti pregled učenja o Isusu od svih velikih mislilaca i teologa, a da i dalje ne budemo hrišćani. Hrišćanstvo nikada nije predstavljalo sticanje znanja o Isusu, već poznavanje Isusa. O Isusu Hristu treba da donesemo lični zaključak. On nije pitao samo Petra, On pita svakoga od nas: 'A vi šta mislite ko sam Ja?'« (Vilijam Barkli, *The Gospel of Matthew* [Bangalore: Theological Publications in India, 2009], 2. sveska, str. 161)

Naš odgovor na pitanje koje je Isus postavio mora da obuhvati Petrovo priznanje: Isus je »Hristos Božji«. (Luka 9,20) Hristos znači »Pomazani«, Mesija, čija misija nije da obezbedi slobodu u političkom smislu, već da kao Spasitelj oslobodi ljudski rod od sotoninog uticaja i greha, i uspostavi carstvo pravde.

Nije dovoljno samo znati ko je Isus. Treba lično da Ga upoznamo. Šta ste iz ličnog poznavanja Isusa mogli da zaključite ko je On i kakav je?

PREOBRAŽENJE

Pročitajte izveštaje o Preobraženju iz sva tri Jevandelja (Luka 9,27-36; Matej 17,1-9; Marko 9,2-8). (Pročitajte, takođe, Petrov izveštaj o ovom događaju i zapazite istinu koju je apostol Petar zabeležio iz svog ličnog iskustva; vidi: 2. Petrova 1,16-18). Koji poseban detalj Luka dodaje i zašto je on važan?

Luka počinje pripovedanje sa detaljem koji Matej i Marko ne spominju: Isus je poveo Petra, Jovana i Jakova na goru da se pomoli. Isus je upravo svoj pogled i misli prema Jerusalimu i predvideo stazu svoje patnje koja se pružala pred Njim. Isus je želeo da bude siguran da je ono što je činio bilo po Božjoj volji. U takvim trenucima molitva je bila jedini način da pronađe sigurnost i pouzdanje. Molitva je omogućila da se božanska slava izlije na Isusa: »Postade lice njegovo drugačije, i odijelo Njegovo bijelo i sjajno.« (Luka 9,29)

Preobraženi Isus razgovarao je sa Mojsijem i Ilijom o »izlasku Njegovu koji Mu je trebalo svršiti u Jerusalimu.« (Luka 9,31) Reč izlazak može se shvatiti na dva načina: može se odnositi na Njegovu skorbu smrt u Jerusalimu, iako se grčka reč *exodos* obično ne koristi da označi smrt; ili na veliki »izlazak«, koji je trebalo da ostvari u Jerusalimu, moćan izlazak koji će doneti izbavljenje od greha.

Posle njihovog razgovora začuo se glas odobravanja sa Neba: »Ovo je Sin Moj ljubazni, Njega poslušajte!« (Luka 9, 35) Prilikom Preobraženja Isus je pomazan slavom, još jednom je bio uveren da je Božji sin, i bilo je objavljeno da će za iskupljenje Sin dati život. Otuda nebeski nalog upućen učenicima: slušajte Ga. Bez poslušnosti i izrazite vernosti Njemu ne možemo biti Njegovi učenici.

Elen Vajt je zapisala da su ova dva čoveka, misleći na Mojsija i Iliju, »izabrani i počastvovani mimo svakog anđela oko prestola, došli da razgovaraju sa Isusom o Njegovom stradanju i da Ga uteše uveravanjem u saučešće Neba. Nada sveta, spasenje svakog ljudskog bića, bila je predmet njihovog razgovora.« (Elen Vajt, *Čeznja vekova*, str. 425. original) Tako je čak i Isus, koji je tešio druge, tražio ohrabrenje i utehu. To govori da je čak i duhovno najsnažnijima među nama, učiteljima i vođama, ponekad potrebno ohrabrenje, potpora i pomoć drugih. U stvari, koga trenutno poznajete kome je potrebno ohrabrenje, uteha i pomoć?

ZA DALJE PROUČAVANJE

»Izbegavajte svako pitanje povezano sa Hristovom ljudskom prirodom koje se može pogrešno shvatiti. Istina se nalazi blizu puta pretpostavki. Kada se bavite Hristovom ljudskom prirodom, budite pažljivi kada iznosite neke tvrdnje, da vaše reči ne bi bile pogrešno shvaćene, i da ne biste oslabili ili pomutili shvatanje Njegove ljudske prirode koju poseduje zajedno sa božanskom. Njegovo rođenje je bilo Božje čudo... Nikada, ni na koji način, ne ostavljajte ni najmanji utisak da je mrlja ili sklonost prema pokvarenosti počivala na Hristu, ili da je On na bilo koji način popuštao grehu. On je u svemu bio kušan kao i čovek, pa ipak se naziva »svetim«. Činjenica da je Hristos u svemu bio kušan kao i mi, a da je bez greha, ostala je neobjašnjena smrtnim ljudima. Hristovo utelovljenje uvek je bilo i uvek će ostati tajna.« (Komentari Elen Vajt, *The SDA Bible Commentary*, 5. tom, str. 1128.1129)

ZA RAZGOVOR:

1. Pročitajte prethodni komentar Elen Vajt o Hristovoj ljudskoj prirodi. Moramo se suočiti sa činjenicom da je Isusova ljudska priroda, kao i Njegova božanska, velika istina u koju za sada nećemo u potpunosti pronicati. Kao što je zapisala: »Hristovo utelovljenje uvek je bilo i uvek će ostati tajna.« Zašto, onda, moramo biti veoma pažljivi da ne donosimo oštar sud o onima koji ne shvataju ovu »tajnu« na isti način kao i mi?

2. Razmišljajte o događaju na Gori preobraženja. Šta su izabrani učenici, koji su pošli sa Isusom na Goru, činili u vreme kada se ovaj neverovatan događaj zbivao u okviru plana spasenja? Spavali! Na koji način se to može odnositi na nas, pojedinačne vernike, ili na nas kao Crkvu, koji živimo pred još jednim velikim događajem u istoriji spasenja: Drugim Hristovim dolaskom?

3. Pročitajte neke Isusove izjave u kojima govori o Sebi. Zašto je, onda, ideja da je Isus samo veliki učitelj, veliki prorok, ili veliki duhovni vođa, pogrešna? Zašto moramo prihvatiti činjenicu da je On ili ono što kaže za Sebe da jeste, ili običan, svakodnevni čovek, koji je imao pogrešnu sliku o sebi? Zašto ne postoji nijedna druga mogućnost kada je Isusova ličnost u pitanju?

PRIPREMA ZA POZIV

Tekstovi za proučavanje u toku sedmice: Luka 5,1-11; 6,12-16; 9,1-6; Matej 10,5-15; Luka 10,1-24; Luka 9,23-25, Matej 16,24-28.

Tekst za pamćenje: »A svima govoraše: Ko hoće da ide za Mnom neka se odreče sebe i uzme krst svoj i ide za Mnom.« (Luka 9,23)

»Učenik« znači sledbenik. Reč učenik u Bibliji javlja se više od 250 puta, najviše u Jevanđeljima i Delima apostolskim.

Učeništvo jača duh, pruža izazov umu i zahteva najviše snage u zajednici sa Bogom i bližnjima. Bez potpune vernosti Hristu i Njegovoj vesti nema ni učeništva. Možemo li da primimo uzvišeniji poziv?

»Bog uzima ljude takve kakvi su i ako Mu se potčine, vaspitava ih za svoju službu. Božji Duh, primljen u dušu, oživeće sve njene sposobnosti. Um koji je potpuno posvećen Bogu, pod vođstvom Svetoga Duha skladno se razvija, ojačan da shvati i ispuni Božje zahteve. Slab, kolebljivi karakter menja se u čvrst i postojan. Neprekidno posvećenje uspostavlja tako blizak odnos između Hrista i Njegovih učenika, da hrišćanin postaje sličan Njemu umom i karakterom.« (Elen Vajt, *Čežnja vekova*, str. 251. original)

Ove sedmice proučavaćemo kako je Isus pozvao svoje učenike i kakve pouke možemo izvući koje će nam pomoći da nastavimo delo koje je On započeo na Zemlji.

Simon i Andrija naporno su radili celu noć. Kao iskusni ribolovci bili su vešti u lovljenju ribe i znali su kada je vreme da lov privedu kraju. Rad u toku noći nije im ništa doneo. Usred razočarenja primili su nalog kakav nisu očekivali: »Hajde na dubinu, i bacite mreže svoje te lovite.« (Luka 5,4) Simonov odgovor sadržao je u sebi izraz beznađa i muke: »Svu noć smo se trudili, i ništa ne uhvatismo, ali po Tvojjoj riječi baciću mrežu.« (5. stih)

Ko je ovaj stolar koji ribare savetuje kako treba hvatati ribe? Simon je mogao samo da se okrene i ode, ali da li je moguće da su Isusove ranije reči utehe i istinito propovedanje izvršile određeni uticaj na njega? Otuda i odgovor: »Po Tvojjoj riječi baciću mrežu.«

Znači, prva pouka o učeništvu glasi: poslušnost Hristovoj reči. Andrija, Jovan i Jakov, takođe, su naučili da duga i neuspešna noć ustupa mesto svetloj i divnoj zori, kada su ulovili mnoštvo ribe. Odjednom, Petar je pao na kolena i zaplakao: »Iziđi od mene, Gospode! Ja sam čovjek grijешan.« (8. stih) Uviđanje Božje svetosti i svoje grešnosti drugi je važan korak u pozivu na učenishтво. Petar je, kao i Isaija (Isaija 6,5), učinio taj korak.

Pročitajte tekstove iz Jevandjelja po Luki 5,1-11; Mateju 4,18-22. i Marku 1,16-20. Razmotrite čudo koje se dogodilo, zbunjenost ribara, Petrovo priznanje i Isusovu vlast. Šta svaki od tih izveštaja govori o stazi učenishтва?

»Ne boj se; otsele ćeš ljude loviti.« (Luka 5,10) Promena od ribara do lovaca ljudskih je izuzetna i zahteva potpuno predanje Učitelju, prepoznavanje ličnih sposobnosti i grešnosti, dosezanje Hrista u veri i tako primiti snagu za hodanje usamljenim i nepoznatim stazama učenishтва, i neprekidno oslanjanje na Hrista i samo na Njega. Život ribara je nesiguran i opasan, jer su u stalnoj borbi sa surovim talasima i bez stalnog prihoda. Život lovaca ljudskih nije nimalo lakši, ali Bog obećava: »Ne plaši se.« Učenishтво nije lak put, ima svoje uspone i padove, radosti i izazove, ali učenik nije pozvan da hoda sam. Onaj koji kaže: »Ne plaši se«, nalazi se pored svakog vernog učenika.

Pročitajte ponovo Petrovo priznanje da je grešan čovek. Zapazite kako ga njegova grešnost navodi da se odvoji od Isusa. Zašto greh na takav način deluje na nas i udaljava nas od Boga.

BIRANJE DVANAESTORICE

Učeništvo nije nastalo samo po sebi. Ono je rezultat odgovora na Isusov poziv. Luka beleži da je Isus prvo pozvao Petra, Andriju, Jovana i Jakova (Luka 5,10.11) i Mateja Levija, carinika (stihovi: 27-32). Sada pisac stavlja izbor Dvanaestorice na važno mesto u svom izveštaju: odmah posle izlečenja čoveka sa suvom rukom u Subotu (Luka 6,6-11), koje je navelo fariseje da počnu da kuju zaveru u želji da ubiju Isusa. Gospod je znao da je vreme da ojača svoj rad i pripremi grupu radnika koju može obučiti za zadatak koji će uslediti posle krsta.

Pročitajte tekstove iz Jevanđelja po Luki 6,12-16; 9,1-6. Šta ovi stihovi govore o pozivu upućenom Dvanaestorici?

Među mnoštvom koje Ga je sledilo, bilo je mnogo učenika, onih koji bi Ga sledili kao što bi učenici sledili svog učitelja. Međutim, Hristov zadatak obuhvatao je mnogo više od poučavanja. On je trebalo da izgradi zajednicu otkupljenih, Crkvu koja bi odnela Njegovu vest o spasenju do kraja Zemlje. Iz tog razloga bili su Mu potrebni ljudi koji su više od učenika. »I izabra iz njih Dvanaesticu, koje i apostolima nazva.« (Luka 6,13) »Apostol« znači neko ko je poslat sa posebnom vešću. Luka koristi ovu reč šest puta u Jevanđelju i više od 25 puta u Delima apostolskim (Matej i Marko je koriste samo jednom).

Dvanastorica nisu bila izabrana na osnovu stepena obrazovanja, ekonomskog i društvenog položaja, moralne uzvišenosti ili nečeg drugog što ih je obeležilo kao vredne izbora. Bili su obični ljudi jednostavnog porekla: ribari, carinik, zelot, sumnjalica, i jedan za koga se kasnije ispostavilo da je izdajnik. Pozvani su samo iz jednog razloga: da budu predstavnici Cara nad carevima.

»Bog uzima ljude takve kakvi su, sa osnovnim ljudskim crtama u karakteru, i obučava ih za svoju službu, ako žele da prihvate Njegov red i uče od Njega. Oni nisu izabrani zato što su savršeni, već uprkos svom nesavršenstvu, poznavanjem i sprovođenjem istine, Hristovom milošću, mogu biti preobraženi u Njegovu obličje.« (Elen Vajt, *Čežnja vekova*, str. 294. original).

Suočimo se sa istinom: nismo savršeni, niti su ostali vernici u Crkvi savršeni. Svi smo u procesu rasta. Kako da naučimo da radimo sa drugima i prihvatimo ih takve kakvi jesu?

ODAŠILJANJE APOSTOLA

Pročitajte tekstove u Jevandelju po Luki 9,1-6. i Mateju 10,5-15. Kakve duhovne istine možemo naučiti iz stihova koji govore o Isusovom sazivanju učenika?

Luka opisuje odašiljanje apostola u tri koraka.

Prvo, Isus ih je sve zajedno sazvaio (Luka 9,1). Reč pozvati ili poziv važna je za hrišćansku službu, kao i za hrišćansko bogatstvo reči. Pre nego što ova reč može da postane teološki izraz, mora da bude doživljena u ličnom iskustvu. Apostoli moraju odgovoriti na poziv, doći k Onome ko im upućuje poziv i biti »zajedno«. Poslušnost Onome koji ih poziva i potpuno predanje Njemu važni su da bi iskusili jedinstvo od koga zavisi uspeh misionijske službe.

Drugo, Isus je dao »silu i vlast« (Luka 9,1). Isus nikada ne šalje svoje izaslanike praznih ruku. Niti On očekuje da budemo Njegovi predstavnici u svojoj snazi. Obrazovanje, kultura, položaj, bogatstvo ili razum ne pružaju nam silu za izvršavanje Njegove misije. Hristos nas osposobljava, oprema i ovlašćuje. Grčka reč za »silu« je *dynamis*, iz koje je izvedena reč »dinama«, izvor svetlosti, i »dinamit«, izvor energije koji može da probije planinu. Sila i vlast koje Isus daje dovoljne su da pobedimo đavola i porazimo ga u njegovim namerama. Isus je naša sila. »Ljudska volja postaje svemoćna u saradnji sa Božjom voljom. Sve što treba činiti po Njegovoj zapovesti, moguće je činiti u Njegovoj snazi. Sve Njegove zapovesti osposobljavaju.« (Elen Vajt, *Pouke velikog Učitelja*, str. 332. original)

Treće, Isus ih »posla da propovijedaju carstvo Božije, i da isceljuju bolesnike«. (Luka 9,2) Propovedanje i isceljivanje ne mogu se razdvojiti, a zadatak učenika je da brinu o celokupnoj ličnosti, telu, umu i duši. Greh i sotona zarobili su celokupnu ličnost, i ona mora biti dovedena pod uticaj Isusove posvećujuće sile.

Učenici mogu ispuniti svoj zadatak samo onda kada svoj život u potpunosti predaju Hristu, ne dozvoljavajući da im se nešto nađe na putu. Ni zlato ni srebro, ni otac ni majka, ni bračni drug ni dete, ni život ni smrt, ni trenutne neizvesne prilike ni buduće nevolje ne treba da se nađu između učenika i Hrista. Hristos, Njegovo carstvo i svedočenje izgubljenom svetu jedino je važno.

»Ništa ne uzimajte na put.« (Luka 9,3) Koje je načelo ovde prikazano važno da shvatimo i lično iskusimo?

SLANJE SEDAMDESETORICE

Pročitajte tekst iz Jevanđelja po Luki 10,1-24. Šta ovaj izveštaj o slanju Sedamdesetorice govori o zadobijanju duša usred velike borbe?

U vreme Isusove službe sledilo Ga je više od dvanaest učenika. Kada se apostol Petar obratio vernicima radi biranja apostola, koji će doći na Judino mesto, grupa se sastojala od najmanje 120 učenika (Dela 1,15). Pavle kaže da je Isus imao više od 500 sledbenika prilikom Vaznesenja (1. Korinćanima 15,6). Iz ovoga vidimo da Isus, slanjem Sedamdesetorice nije ograničio broj učenika, već da je izabrao posebnu grupu koja je imala zadatak da ide pred Njim u galilejske gradove i pripremi put za Njegove kasnije posete.

Samo je u Jevanđelju po Luki zabeležen izveštaj o sedamdesetorici, što je karakteristično za Luku, koji je bio okrenut misiji. Broj sedamdeset je simboličan kako u Pismu, tako i u istoriji jevrejskog naroda. U 1. Mojsijevoj navedeno je 70 naroda sveta kao Nojevih naslednika, a Luka je bio pisac, koji je imao sveopšti pogled na svet. Mojsije je odredio 70 starešina da mu pomažu u radu (4. Mojsijeva 11,16.17.24.25). Sinedrion je činilo 70 članova. U Pismu se ne spominje da li su ovi izveštaji uticali na Isusovo pozivanje Sedamdesetorice, ali ne bi trebalo da budu predmet naših nagađanja. Međutim, ono što je važno jeste da je Isus, kao Onaj koji obučava crkvene vođe, ostavio plan da sila i odgovornost ne leže na nekolicini, već na mnoštvu učenika.

Radost i zadovoljstvo obeležili su povratak Sedamdesetorice. Oni su dali izveštaj Isusu: »I đavoli nam se pokoravaju u ime Tvoje.« (Luka 10,17) Za uspeh u pridobijanju duša nikada nije zaslužan rad evanđelista. Evanđeoski radnik je samo posrednik. Uspeh dolazi kroz »Tvojim imenom«. Isusovo ime i sila su u osnovi svake uspešne evanđeoske misije.

Međutim, zapazite tri izuzetna Isusova odgovora u vezi sa uspehom misioniskog rada Sedamdesetorice. Prvo, Isus u uspehu evanđeoskog rada vidi sotonin poraz (18. stih). Drugo, što je neko više uključen u evanđeoski rad, više vlasti mu je obećano (19. stih). Treće, radost evanđeoskog radnika ne treba da počiva na onome što je postigao na Zemlji, već na tome što je njegovo ime zapisano na nebesima (20. stih). Nebo se raduje i beleži svaku osobu koja se oslobodila sotonine vlasti. Svaka duša osvojena za carstvo predstavlja udarac sotoninim planovima.

Pročitajte ponovo tekst u Jevanđelju po Luki 10,24. Šta su mnogi proroci i carevi želeli da vide, ali nisu? Kakvo značenje to ima za nas?

CENA UČENIŠTVA

Sokratov učenik bio je Platon. Gamalailov učenik bio je Savle. Vođe različitih religija imali su svoje odane sledbenike. Razlika između takve vrste sledbeništva i Isusovih učenika je u tome što je sledbeništvo bilo utemeljeno na ljudskoj filozofiji, dok su se Isusovi učenici oslanjali na Njegovu ličnost i dela. Hrišćanski učenici ne oslanjaju se samo na Hristova učenja, već i na ono što je učinio za spasenje ljudi. Isus zato poziva sve svoje sledbenike da uzmu svoj krst i slede Njegova uputstva. Ako ljudi ne hodaju stazom ka Golgoti, nema hrišćanskog učenništva.

Pročitajte tekstove iz Jevanđelja po Luki 9,23-25; Mateju 16,24-28; Marku 8,34-36. Kako glasi ključna poruka u ovim stihovima upućena onima koji tvrde da su hrišćani?

Hrišćansko učenništvo je delotvorna veza između spasenih i Spasitelja; kao spaseni, treba da sledimo Spasitelja. Zato je Pavle rekao: »A ja više ne živim, nego živi u meni Hristos. A što sad živim u telu, živim vjerom Sina Božijega, kojemu omiljeh, i predade Sebe za mene.« (Galatima 2,20)

Cena učenništva određena je u Jevanđelju po Luki 9,23: »Ko hoće da ide za Mnom neka se odreće sebe i uzme krst svoj i ide za Mnom.« Zapazite ove praktične reči: »odreće«, »uzme« i »ide za Mnom«. U izveštaju o Petrovom odricanju Hrista pronalazimo najbolju definiciju reči »odreći«. Petar je izjavio: »Ne poznajem Isusa«. Tako, kada poziv na učenništvo zahteva da se odrekne sebe, moramo da kažemo da ne poznajemo sebe; mi smo mrtvi. Umesto nas Hristos mora da živi (Galatima 2,20). Drugo, uzimanje krsta svakoga dana predstavlja poziv da se razapnemo s Hristom. Treće, sledbeništvo zahteva da središte i pravac života bude Hristos i samo Hristos.

Isus proširuje cenu učenništva kao što je otkriveno u Luki 9,57-62: ništa nema prednost u odnosu na Isusa. On i samo On je na prvom mestu u prijateljstvu, radu, bogoslužjenju i među vernicima. U hrišćanskom učeništvu odreći se sebe nije mogućnost, već potreba. »Kada Hristos poziva čoveka, nalaže mu da dođe i umre... To je svaki put ista smrt, smrt Isusa Hrista, smrt starog čoveka... Samo čovek koji se svojom voljom odrekne sebe može da sledi Hrista.« (Dietrich Bonhoeffer, *The Cost of Discipleship* [New York: The Macmillan Co., 1965], str. 99).

Koju ste cenu platili zato što sledite Hrista? Pažljivo razmotrite svoj odgovor?

ZA DALJE PROUČAVANJE

»Uzimanje krsta uklanja iz srca samoljublje, i stavlja čoveka u položaj da može da nauči kako se nosi Hristovo breme. Mi ne možemo slediti Hrista ako ne nosimo Njegovo breme, ako ne uzmemo Njegov krst i ne nosimo ga za Njime. Ako naša volja još nije usaglašena sa božanskim zahtevima, moramo se odreći svojih sklonosti, odbaciti svoje omiljene želje i krenuti Hristovim stopama.« (Elen Vajt, *Sinovi i kćeri Božje*, str. 67)

ZA RAZGOVOR:

1. Pročitajte ponovo pitanje na kraju pouke od srede u vezi sa tekstom iz Jevanđelja po Luki 10,24. Čemu smo mi koji živimo u ovom razdoblju svedoci što bi »mnogi proroci i carevi« voleli da vide, ali nisu? Na primer, ispunjenje proročanstava? Razmislite koliko je događaja iz Knjige proroka Danila 2.7. i 8. poglavlja za mnoge proroke i careve predstavljalo budućnost, a za nas istorijske činjenice. Čega još možete da se setite?

2. Razmišljajte više o Isusovim rečima da će oni koji zadobiju ceo svet, izgubiti svoju dušu. Šta je time želeo da kaže? Ili šta znači izgubiti svoj život da bi ga sačuvao? Jedno je kada se oni koji ne veruju sebično drže ovoga sveta. Zašto ne bi, kada veruju da je to sve što imaju. Čega bi se inače držali? Međutim, zašto oni koji znaju da će se ovaj svet završiti i novi započeti jednoga dana, i dalje teže da u ovom svetu steknu što je moguće više? Kako se možemo sačuvati od ove veoma opasne duhovne zamke?

3. Pročitajte tekst iz Jevanđelja po Luki 10,17-20. Možemo razumeti uzbuđenje ovih ljudi, kada su uvideli da im se čak i demoni pokoravaju u Isusovo ime. Obratite pažnju na odgovor koji im je Isus dao. Šta je rekao šta je važno da shvate svi koji su uključeni u misionarski rad?

4. Navedite neke ljude, pored biblijskih ličnosti, čiji ih je izbor da slede Hrista mnogo koštao, možda više nego većinu od nas? Zapitajte se: »Šta su ovi ljudi izgubili, koju cenu su platili zato što slede Hrista, i da li sam ja spreman da isto postupim?«

HRISTOS KAO GOSPODAR SUBOTE

Tekstovi za proučavanje u toku sedmice: Marko 1,21; 6,2; Luka 4,17-19.31-37; 2. Korinćanima 5,17; Luka 6,1-11; 13,10-16.

Tekst za pamćenje: »Subota je načinjena čovjeka radi, a nije čovjek Subote radi. Dakle je Gospodar Sin Čovječij i od Subote.« (Marko 2,27.28)

Iako je Luka prvenstveno namenio Jevanđelje neznabošcima, važno je zapaziti koliko često spominje Subotu. Od 54 puta koliko se Subota navodi u Jevanđeljima i Delima apostolskim, 17 puta se navodi u Jevanđelju po Luki i 9 u Delima; 9 u Jevanđelju po Mateju, 10 u Jevanđelju po Marku i 9 u Jevanđelju po Jovanu. Luka je kao obraćenik iz neznaboštva bio uveren da je Subota sedmi dan ne samo za Jevreje, već i za neznabošce. Prvi Isusov dolazak nije ništa promenio, kada je u pitanju svetkovanje Subote.

Zaista, »Hristos je u toku svoje službe na Zemlji, naglašavao obaveznost propisa o Suboti; svim svojim učenjima izražavao je poštovanje prema ustanovi koju je lično utemeljio. U Njegovo vreme, poštovanje Subote toliko se izopacificilo da je bolje prikazivalo sebični i samovoljni karakter čoveka nego Božji karakter. Hristos je odbacio lažna učenja kojima su oni koji su tvrdili da poznaju Boga pogrešno prikazivali Njegov karakter«. (Elen Vajt, Istorija proroka i careva, str. 183. original)

U pouci za ovu sedmicu predstavljen je Isus kao Gospodar Subote, način na koji ju je svetkovao i primer koji nam je ostavio da sledimo. Običaj svetkovanja prvog dana u sedmici umesto Subote nema potvrdu u Hristovom postupanju ni u Novom zavetu.

»PO OBIČAJU SVOME...« (Luka 4,16-30; vidi: Isaija 61,1.2)

»I uđe po običaju svome u dan subotni u zbornicu.« (Luka 4,16) Ovo je koristan tekst za adventističke hrišćane. Mnogi ga koriste na evandeoskim sastancima ili biblijskim proučavanjima da naglase činjenicu da je Isus svetkovao Subotu.

Sinagoge su imale ključnu ulogu u verskom životu Jevreja. U vreme izgnanstva, kada Hram više nije postojao, građene su sinagoge za održavanje bogoslužjenja i poučavanje male dece. Sinagoga je mogla biti izgrađena u mestu u kome je živelo najmanje deset jevrejskih porodica. Isus je odrastanjem u Nazaretu sledio »običaj« da svake Subote ide u sinagogu, i sada, prilikom svog prvog putovanja u svoje rodno mesto, u Subotu zatekao se u sinagogi.

Pročitajte tekstove iz Jevanđelja po Marku 1,21; 6,2; Luka 4,16-30; 6,6-11; 13,10-16; 14,1-5. Šta ovi tekstovi uče o Isusu i Suboti? Da li negde možete da pronađete naznake da je Isus ukinuo obavezu da svetkujemo Subotu ili ukazao na neki drugi dan koji treba da je zameni?

»Po običaju svome.« (Luka 4,16) Samo Luka koristi ovaj izraz: Luka 4,16. kada je Isus posetio sinagogu u Nazaretu; i u Luki 22,39. kada Isus »izišavši otide po običaju na goru Maslinsku«. Oba puta »običaj« se odnosi na bogoslužjenje i molitvu.

Zašto treba da imamo običaj da Subotom idemo u crkvu kao što je Isus išao?

Prvo, Bog je svuda. Možemo Ga slaviti na bilo kome mestu. Međutim, ima nečeg posebnog u zajedničkom okupljanju u dan koji je određen prilikom stvaranja i zabeležen u Zakonu.

Drugo, time imamo priliku da pred ljudima potvrdimo da je Bog naš Stvoritelj i Otkupitelj.

Konačno, pruža nam priliku da budemo u zajednici i delimo radosti i tuge?

Oni koji nas optužuju za legalizam, ili smatraju da smo u okovima zato što svetkujemo Subotu, očigledno su zaboravili velike blagoslove koje Subota donosi. Na koji način ste iskusili koliko svetkovanje Subote može da nam pruži slobodu?

SUBOTA: NJENA PORUKA I ZNAČENJE

»I otvorivši knjigu.« (Luka 4,17) Subota nije bila određena samo za odlazak u Hram, već i radi slušanja Božje reči. Onaj ko vodi život bez Njegove reči nalazi se blizu zamke greha: »U srce svoje zatvorio sam riječ Tvoju, da Ti ne grijешim.« (Psalam 119,11)

Pročitajte tekst iz Jevandjelja po Luki 4,17-19. Kako danas shvatamo značenje ovih reči, kada se osvrnemo na ono što znamo o Isusu, ko je bio i šta je učinio za nas? Kako ste u svom hodu sa Gospodom doživeli da su Njegove tvrdnje istinite?

Kada je pročitao tekst iz Knjige proroka Isaije 61,1.2. Isus je rekao: »Danas se izvrši ovo Pismo u ušima vašima.« (Luka 4,21) Reč danas zavređuje pažnju. Jevreji su očekivali da će Božje carstvo na poseban način doći u određenom trenutku u budućnosti, uz vojnu silu, kada će strana vlast biti prognana iz Judeje, a Davidov presto vraćen. Međutim, Isus je rekao da je Carstvo već došlo u Njegovoj ličnosti i da će On slomiti silu greha, pobediti sotonu i osloboditi potlačene sužnje njegove vlasti.

Razmislite, takođe, koliko je Subota povezana sa Isusovim tvrdnjama da je Mesija. Subota je dan odmora, odmora u Hristu (Jevrejima 4,1-4); Subota je simbol slobode i oslobođenja koje imamo u Hristu (Rimljanima 6,6.7); Subota ne samo da otkriva Božje stvaranje, već i obećanje o novom stvaranju u Hristu (2. Korinćanima 5,17; 1. Korinćanima 15,51-53). Nije slučajnost što je Isus Subotom učinio mnoga dela isceljenja da bi oslobodio one koje je bolest pritiskala i tištala.

Subota je sedmični podsetnik, urezana u ono što je nepromenljivo, vreme.

Kako je držanje Subote pomoglo da bolje shvatimo spasenje verom, da možemo da se oslonimo na ono što je Hristos učinio za nas, nasuprot težnji da zaradimo put u Nebo?

ISCELJENJE U KAPERNAUMU

Isus se zbog odbacivanja koje je doživeo u Nazaretu vratio u Kapernaum u kome je ranije propovedao (Matej 4,13). Ovaj važan grad postao je središte Isusove službe u Galileji. U njemu se nalazila sinagoga koju je najverovatnije izgradio rimski kapetan (Luka 7,5), u koju je Isus po običaju otišao u Subotu.

Ove Subote Isusova služba sastojala se od različitih aktivnosti – poučavanja, lečenja, propovedanja. Ništa nije rečeno o tome šta je Isus propovedao, ali je zabeleženo da se narod čudio »jer Njegova besjeda bješe silna«. (Luka 4,32) Njegova učenja bila su u suprotnosti sa rabinskim učenjima. Bila su duboka i dalekosežna. Propovedao je sa vlašću, Njegova učenja temeljila su se na Svetom pismu, iznosio ih je silom Svetoga Duha, nazivao je greh pravim imenom i pozivao na pokajanje.

Pročitajte tekst iz Jevanđelja po Luki 4,31-37. Kakve snažne istine su otkrivene u ovim stihovima o 1) velikoj borbi, 2) postojanju demona, 3) svrsi Subote i 4) Božjoj sili nad zlom? Šta još možemo otkriti u ovom tekstu?

U tekstu iz Jevanđelja po Luki 4,31-41. zabeleženo je prvo od pet izlečenja u Subotu (Luka 4,38.39; 6,6-11; 13,10-16; 14,1-16). Isus je u propovedi koju je održao u Nazaretu objavio da je Njegova misija da pomogne, izleči i obnovi one koji su žalosni i potlačeni. U Kapernaumu, u Subotu, u vreme kada je u sinagogi bilo puno vernika, čovek opsednut nečistim duhom obratio se Isusu priznanjem: »Prođi se!...Isuse Nazarećanine... Znam Te ko si, Svetac Božiji!« (Luka 4,34) Demon, nečisti đavolski duh, i kao takav natprirodno biće, odmah je prepoznao utelovljenog Spasitelja. U ovom izveštaju zavesa koja deli vidljivi i nevidljivi svet bila je razmaknuta.

Razmislite o tome koliko je velika borba ovde otvoreno prikazana. Ona često nije tako očigledna. Kako se ona odvija u vašem životu? Šta vam jedino daje nadu da ćete pobediti u ovoj borbi? Vidi: 1. Korinćanima 15,2?

GOSPODAR SUBOTE

U tekstu u Jevanđelju po Luki 6,1-11. data su dva izveštaja o Isusovom razgovoru sa farisejima o Suboti.

Pročitajte tekst o prvom događaju iz Luke 6,1-5. Kako se Isus suočio sa optužbama da On i Njegovi učenici nisu marili za Zakon i Subotu?

Dok su šetali poljem, učenici su trgali klasje, trljali ga između dlanova i jeli. Međutim, fariseji su okrenuli činjenice da bi optužili učenike da krše zapovest o Suboti. Isus je ukazao farisejima na događaj o Davidu, kada je gladan sa svojim vojnicima ušao u Dom Božji i pojeo hleb, koji je bio namenjen isključivo sveštenicima. Isus je istakao da su fariseji kroz dugu istoriju legalizma dodavali pravilo po pravilo, običaj po običaj i Subotu, koja je trebalo da predstavlja radost, pretvorili u teret.

Pročitajte drugi događaj u Jevanđelju po Luki 6,6-11. Kakve pouke o Suboti zapazamo ovde?

Iako je u svim sinoptičkim Jevanđeljima zabeležen ovaj događaj, samo Luka govori da je čovekova desna ruka bila suva. Ovaj dodatni detalj lekara Luke pomaže nam da shvatimo ozbiljan uticaj ovog fizičkog nedostatka na čovekovu sposobnost da vodi normalan život. Ovaj događaj pokrenuo je dva odgovora: prvo, fariseji su želeli da optuže Isusa da krši Subotu time što je izlečio čoveka. Drugo, Isus je čitao njihova srca i hteo je da im pokaže da je On Gospodar Subote, Onaj koji ju je stvorio, i da neće odustati od svoje misije da oslobodi palog čoveka iz okova greha. On je postavio držanje Subote u božansku perspektivu: po Zakonu je Subotom činiti dobro i spasiti život (Luka 6,9-11).

Razmislite o tome koliko su ove vođe bile zaslepljene svojim pravilima i propisima, koje su smatrali Božjima. Kako možemo da se sačuvamo da ne upadnemo u istu zamku i ne dozvolimo ljudskim običajima i učenjima da nas zaslepe za duboke božanske istine

SUBOTA: BOLESNI NASUPROT VOLU I MAGARCU

Od tri sinoptička Jevanđelja samo Luka beleži dva Isusova čuda isceljenja učinjena u Subotu (Luka 13,10-16; 14,1-15). Prvo je razgnevalo upravitelje sinagoge, drugo je ućutkalo fariseje. U oba slučaja Isusovi neprijatelji koristili su svoje pogrešno tumačenje Zakona da bi optužili Isusa da krši Subotu.

Pročitajte tekstove u Jevanđelju po Luki 13,10-16. i 14,1-6. Kakve važne istine su ovde otkrivene o tome koliko je lako pogrešno protumačiti ključne biblijske istine?

Razmislite o nepokretnoj ženi. Fariseji su je kao pripadnicu ženskog roda gledali sa nipoštaštvanjem; bila je bogalj 18 godina, što je dugo vremensko razdoblje koje nečije strpljenje može da stavi na probu i pojača osećanje besmislenosti života; ni na koji način nije mogla da pomogne sebi.

Njoj je prišla božanska milost u ljudskom liku. Isus je primećuje, poziva da Mu se približi, obraća joj se da bi joj pružio izlječenje, polaže ruke na nju i »odmah se ispravi«. (Luka 13,13) Svaki glagol koji je Luka upotrebio ukazuje na vrednost i dostojanstvo žene, i samim tim vrednost i dostojanstvo svake prezrene osobe, bez obzira na prilike u kojima se nalazi.

Drugo čudo (Luka 14,1-6) Isus je učinio kada je u Subotu pošao u dom jednog fariseja. Tom prilikom izlečio je čoveka koji je patio od vodene bolesti. Očekujući protivljenje vođa, koji su Ga pomno posmatrali, Isus je postavio dva pitanja: prvo, o svrsi Zakona (»Je li slobodno u Subotu isceljivati?« [3. stih]); drugo, o vrednosti ljudskog bića (»Koji od vas ne bi svojega magarca ili vola da mu padne u bunar odmah izvadio u dan subotni?« [5. stih]). Suština na koju je želeo da ukaže bila je očigledna, jer prema Lukinom izveštaju nisu ništa odgovorili na to. Isus je otkrio njihovo licemerje, onaj najgori oblik licemerja koji se krio pod velom navodne svetosti i pravednog gneva zbog onoga što su smatrali nečuvenim kršenjem Božjeg svetog zakona.

Koliko je potrebno da budemo pažljivi u vezi sa tim.

ZA DALJE PROUČAVANJE

»Bog ne može ni za trenutak da zadrži svoju ruku inače bi čovek klonuo i umro. Toga dana i čovek treba da obavi posao. Životnim potrebama mora se udovoljiti, bolesni se moraju negovati, oskudica siromašnih mora se ublažiti. Neće biti bez krivice onaj ko u Subotu zanemari da pomogne u nevolji. Božji sveti odmor načinjen je za čoveka i dela milosrđa su u savršenom skladu sa njenim ciljem. Bog ne želi da Njegova stvorenja ijedan čas podnose bol koji se može otkloniti u Subotu ili u bilo koji drugi dan.« (Elen Vajt, *Čežnja vekova*, str. 207. original)

»Nijedna druga ustanova koja je poverena Jevrejima, nije tako u celini bila upravljena potpunom odvajanju Jevreja od okolnih naroda, kao što je to bila Subota. Bog je odredio da ih njeno poštovanje imenuje za Njegove poštovaoce. Ona treba da bude znak njihovog odvajanja od idolopoklonstva i njihove veze sa pravim Bogom. Međutim, da bi Subotu držali svetom, ljudi i sami moraju biti sveti. Verom moraju postati sudeonici u Hristovoj pravdi.« (Elen Vajt, *Čežnja vekova*, str. 283. original)

ZA RAZGOVOR:

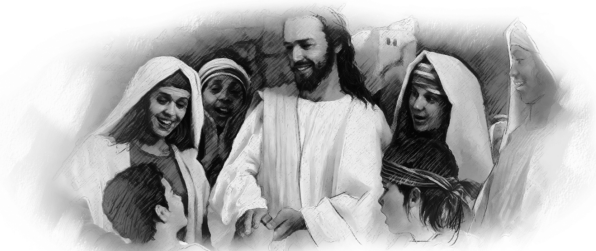
1. Zadržavajuća je jasnost Biblije, kada je u pitanju istina o Isusu i Suboti? Pa ipak, mnogi vernici širom sveta i dalje tvrde da je zapovest o Suboti ukinuta, da nije važna ili da je njeno držanje jednako legalizmu. Zašto su nepokolebljiva vernost i poslušnost Božjoj reči toliko važni? Mnoštvo je obmanuto u vezi sa nečim tako suštinskim kao što je Božji sveti zakon. Kakvu važnu opomenu Isus daje u Jevanđelju po Marku 13,22?

2. Obratite pažnju koliko se sotona naporno trudi da uništi Subotu: koristio je izrailjske vođe da je pretvore u težak teret i liše značenja i vrednosti; koristio je i još uvek koristi crkvene vođe koje je odbacuju kao zastareli, legalistički i isključivo jevrejski običaj. Zašto je Subota i sve ono što ona obuhvata cilj sotoninog neprijateljstva?

3. Isus je »Gospodar i od Subote«. (Luka 6,5) Kakvu važnost ima ovaj tekst za hrišćane i njihov stav prema Suboti?

ŽENE U ISUSOVOJ SLUŽBI

Tekstovi za proučavanje u toku sedmice: Luka 1,39-55; 2,36-38; 7,11-17.36-50; Rimljanima 10,17; Luka 8,1-3; 18,1-8.

Tekst za pamćenje: »Jer ste vi svi sinovi Božiji vjerom Hrista Isusa... Nema tu Jevrejina ni Grka, nema roba ni gospodara, nema muškoga roda ni ženskoga; jer ste vi svi jedno u Hristu Isusu.« (Galatima 3,26-28)

Jevandjelje po Luki ponekad se naziva »Ženskim Jevandjeljem« zato što se u njemu više nego u drugim Jevandeljima opisuje Isusovo brižljivo staranje o potrebama žena i njihova uključenost u Njegovu službu.

U Isusovo vreme, kao i u nekim kulturama danas, žene nisu bile mnogo cenjene. Neki Jevreji zahvaljivali su Bogu što nisu bili robovi, neznabošci ili žene. Grčko i rimsko društvo ponekad se još gore ophodilo prema ženama. Rimsku kulturu je do krajnjih granica razvila odobravanje razvrata. Često se dešavalo da je muškarac pored supruge, s kojom je stupao u brak samo sa ciljem da dobije buduće naslednike svoje imovine, imao i konkubine.

U takvim prilikama u kojima se prema ženama rđavo postupalo, Isus je doneo radosnu vest da su žene Avramove kćeri (vidi: Luka 13,16). Koliko su žene iz tog razdoblja bile srećne, kada su čule da su Božja deca i u Božjim očima vredne kao i muškarci. Današnja poruka upućena ženama u svim narodima ostaje ista: svi smo mi, i muškarci i žene, jedno u Hristu Isusu.

ŽENE KOJE SU ISUSU POŽELELE SRDAČNU DOBRODOŠLICU

Samo Luka beleži reakciju dve žene na čudesan događaj u kosmičkoj istoriji: da je Božji Sin uzeo ljudsko telo da tako izvrši Očevo delo iskupljenja i ispunio nade svoga naroda koji je očekivao Mesiju. Iako ove žene nisu u potpunosti shvatale šta se događa, njihove reči i reakcije na ove zapanjujuće događaje otkrile su njihovu veru i divljenje prema Božjim delima.

Pročitajte tekst iz Jevanđelja po Luki 1,39-45. u kome je opisan susret Jelisavete i Marije. Koje Jelisavetine reči otkrivaju na koji je način, iako nepotpuno, shvatila velike događaje koji su se odigrali?

Posle Jelisavete i Marija je iskazala slavu Bogu (Luka 1,46-55). Njene reči, koje mnogi smatraju pesmom, zapravo su delovi teksta iz Starog zaveta, što potvrđuje da je Marija predano proučavala Pismo i da će biti dobra majka Isusu. Marijina pesma ne samo da se temelji na Pismu, već i na zajednici sa Bogom. Njeno srce bilo je povezano sa Gospodom, a njena vera bila je snažna poput Avramove nade.

Pročitajte tekst iz Jevanđelja po Luki 2,36-38. Kakve važne istine su otkrivene u izveštaju o Ani u Hramu?

Očekivane nade pronašle su svoje pravo ispunjenje u Isusu. Stara udovica prepoznaje čudo i od tada objavljuvanje Spasitelja svima koji su dolazili u Hram smatra svojom obaveznom misijom. Ona je bila prva žena koja je počela da širi Jevanđelje.

Pokušajte da zamislite divljenje i čuđenje ovih žena, dok su posmatrale događaje koji su se odigrali pred njihovim očima. Na koji način možemo da negujemo divljenje prema velikim istinama koje smo pozvani da objavljujemo?

ŽENE U ISUSOVOJ SLUŽBI ISCELJENJA

U Jevanđelju po Luki 7,11-17. pročitajte izveštaj o čudu učinjenom u Nainu. Ova žena, siromašna udovica, suočila se sa još jednim iskušenjem, smrću svoga sina. Mnoštvo ožalošćenih, koji su izražavali svoju žalost i saosećanje, bilo je pored nje u pogrebnoj povorci. Gubitak jedinog sina zajedno sa neizvesnim izgledima za budućnost učinili su da ova žena postane oličenje tuge i beznađa.

Međutim, pogrebna povorka se na izlasku iz grada susrela sa još jednom povorkom koja je ulazila u grad. Na čelu povorke koja je izlazila iz grada nalazilo se beživotno telo u kovčegu; na čelu povorke koja je ulazila u grad nalazio se živi Stvoritelj. Prilikom susreta Isus je ugledao ožalošćenu udovicu koja je izgubila svaku nadu. »I vidjevši je Gospod sažali Mu se za njom, i reče joj: Ne plači.« (Luka 7,13) Molba da ne plače bila bi besmislena da nije potekla od Isusa, Gospodara života. Iza naloga: »Ne plači«, počivala je sila koja je mogla da ukloni uzrok njenih suza: Isus im je pristupio, dotakao kovčeg i rekao mladiću da ustane. Dodir je smatran obrednim oskvrnućem (4. Mojsijeva 19,11-13), ali Isusu je saosećanje bilo mnogo važnije od obreda. Odgovor ljudskim potrebama bio je značajniji od poštovanja samih obreda.

Žitelji Naina ne samo da su bili svedoci velikog čuda, već su primili divnu vest: Isus ne pravi razliku između emocionalne patnje muškaraca ili žena. On se svojim prisustvom suprotstavlja smrti i pobeđuje je.

Pročitajte, takođe, tekst u Jevanđelju po Luki 8,41.42.49-56. Jair je bio uticajna osoba, starešina sinagoge, zadužen da brine o službi u njoj. Svake Subote birao je osobu koja će se moliti, čitati Pismo i propovedati. Bio je ne samo ugledna i uticajna ličnost, već bogat i moćan. Voleo je svoju kćer i nije oklevao da pride Isusu i zatraži da isceli njegovo dete.

U ovim događajima sila Isusove reči vratila je mrtvog sina majci i mrtvu kćer ocu. Razmislite koliko su ova dela bila neverovatna onima koji su ih posmatrali, naročito roditeljima. Šta ovi izveštaji govore o Božjoj sili? Šta govore o tome koliko smo ograničeni da shvatimo tu silu (uostalom, nauka ni danas ne može da objasni kako je to moguće). Najvažnije što moramo da učinimo je da naučimo da steknemo poverenje u tu silu i Božju dobrotu bez obzira na sadašnje prilike.

VERNE I ZAHVALNE ŽENE

U Jevanđelju po Luki 7,36-50. Isus je pretvorio obrok u događaj koji je dobio duhovnu veličinu, jer je uzdigao dostojanstvo grešnoj ženi. Simon, ugledni građanin, farisej, pozvao je Isusa za svoju trpezu. Dok su zvanice sedele, iznenada se nešto dogodilo: »Žena u gradu koja bješe grješnica« (37. stih) došla je pred Isusa, razbila alabastersku bočicu punu veoma skupocenog mirisa, pomazala Ga njime, klekla kraj Njegovih nogu i oprala ih svojim suzama.

Kakve pouke možemo naučiti iz ženinog izlivanja zahvalnosti i Isusovog prihvatanja njenog čina vere?

»Kada je ljudskim očima njen slučaj izgledao beznadežan, Hristos je u Mariji video mogućnost da čini dobro. On je video bolje osobine njenog karaktera. Plan otkupljenja podario je ljudskom rodu velike mogućnosti, a u Mariji je trebalo da se ostvare ove mogućnosti. Njegovom milošću postala je sudeonik u božanskoj prirodi...Marija je bila prva na grobu posle Njegovog vaskrsenja. Marija je bila prva koja je objavila vaskrslog Spasitelja.« (Elen Vajt, *Čežnja vekova*, str. 568. original)

U tekstu iz Jevanđelja po Luki 8,43-48. žena koju je zadesila velika nevolja postaje ličnost kojoj Spasitelj ukazuje najveće poštovanje. Ova žena je dugo patila od neizlečive bolesti koja je razarala njeno telo i dušu. Ipak, posle 12 teških godina zrak nade ju je obasjao: »Čula je za Isusa.« (Marko 5,27)

Šta je čula? Ne znamo da li je čula malo ili mnogo. Međutim, znala je da je Isus brinuo o siromašnima; da je prihvatao one koje je društvo odbacilo; da je dodirivao obolele od gube; da je pretvorio vodu u vino; i da se iznad svega starao o ljudima koje je savladalo očajanje, među kojima je bila i ona. Međutim, nije bilo dovoljno samo čuti. To što je čula trebalo je da je približi veri (Rimljanima 10,17), koja ju je uvela u jednostavan čin da dodirne ivicu Njegove haljine. Taj dodir bio je vođen verom, u određenom cilju, delotvoran i usredsređen na Hrista. Darodavac života može da blagoslovi samo takvu veru: »Vjera tvoja pomože ti.« (Luka 8,48)

Lako možemo posmatrati ljude i suditi im, zar ne? Iako to često ne iskazujemo rečima, u svom srcu ih osuđujemo, što je, takođe, pogrešno. Kako da prestanemo da osuđujemo druge, čak i u svojim mislima, jer ne znamo kako bismo postupili da se nademo u sličnoj prilici?

ŽENE KOJE SU SLEDILE ISUSA

Pročitajte tekst iz Jevanđelja po Luki 10,38-42. Kakve važne duhovne istine možemo naučiti iz ovog izveštaja (Luka 8,14)?

Marta se kao domaćica, zauzela da što bolje pripremi sve za goste, »bješe zbunila kako će Ga dočekati«. (Luka 10,40) Međutim, Marija »sjede kod nogu Isusovijeh i slušaše besjedu Njegovu«. (39. stih) Marta se požalila Isusu da sama obavlja sav posao. Iako Isus nije ukorio Martu zbog preokupljenosti poslom, ukazao joj je na potrebu prepoznavanja vrednosti u životu. Zajednica sa Isusom je najvažnija u učeništvu, spremanje hrane može da sačeka.

»Hristovom delu potrebni su promišljeni, energični radnici. Postoji široko polje za Marte, sa njihovom revnošću za delotvorni verski rad. Međutim, neka one najpre sednu zajedno sa Marijom kraj Isusovih nogu. Neka marljivost, tačnost i snaga budu posvećeni Hristovom milošću, pa će tada život biti nepobediva sila za dobro.« (Elen Vajt, *Čežnja vekova* str. 525. original).

Pročitajte tekstove iz Jevanđelja po Luki 8,1-3; 23,55.56; 24,1-12. Šta ovi stihovi govore o ulozi žena u Hristovoj službi?

Pošto se Njegova služba širila, Isus »idaše po gradovima i po selima učeći i propovijedajući« (Luka 8,1) u pratnji svojih dvanaest učenika. Luka, takođe, beleži silno svedočanstvo da su određene žene koje je izlečio, koje su bile dotaknute Njegovim propovedanjem, koje su imale bogatstvo, sledile Isusa u Njegovoj službi. Ovo su neke od žena koje Luka spominje: 1) žene isceljene od nečistih duhova, među kojima je bila i Marija Magdalena; 2) Jovana, žena Huze, Irodovog pristava; 3) Susana; i 4) »druge mnoge koje služahu Njemu imanjem svojim«. (3. stih)

Kada shvatimo da je Isus umro za svako ljudsko biće, bolje ćemo razumeti jednakost svih ljudi pred Bogom. Koliko dobro odražavamo ovu istinu u svom stavu prema drugima? Odnosno, kako možemo iskoreniti, ako je potrebno, svaki stav kojim nipodaštavamo druge kao manje vredne?

POSTOJANE U MOLITVI, POŽRTOVANE U DAVANJU

Luka opisuje kako se Isus okrenuo dvema udovicama da bi poučio ljude važnim duhovnim istinama.

U prvom slučaju (Luka 18,1-8), Isus se u priči sažalio nad siromašnom i bespomoćnom udovicom koja se u borbi za pravdu našla pred zlim i moćnim sudijom. Iako je bila žrtva nepravde i prevare, ipak je verovala u zakonska pravila i pravdu. Međutim sudija nije mario za Boga ni ljude i zato se nije trudio da pomogne udovici. Briga o udovicama je biblijski nalog (2. Mojsijeva 22,22-24; Psalam 68,5; Isaija 1,17), ali sudija je sebi dao pravo da zanemari zakon. Međutim, udovica je imala jedno oružje, istrajnost, i njime je iznurila sudiju i izborila se za pravdu.

Ova priča ima tri važne pouke: 1) uvek se molite, nemojte se nikada obeshrabriti (Luka 18,1.2), jer molitva menja prilike, čak i srce zlog sudije i 3) postojana vera je pobedonosna vera. Prava vera upućuje savet svim hrišćanima: nikada ne odustajte, čak i ako to znači čekanje konačne presude kada »Sin Čovječij dođe«. (Luka 18,8)

U drugom slučaju (Luka 21,1-4; Marko 12,41-44), Isus je osuđujući versko licemerje i pritvornost književnika i vođa u Hramu, ukazao na veliku suprotnost u odnosu na njih: siromašnu udovicu koja otkriva prirodu prave vere.

Isus je opisao neke verske vođe kao one koji »jedu kuće udovičke« (Luka 20,47) i koji krše biblijski nalog ne vodeći računa o udovicama i siromašnima. Kao i u današnje vreme, mnogi su davali samo da bi se prikazali pobožnima; još i gore, ono što su davali bilo je od njihovog suviška. Njihovo davanje nije zahtevalo ličnu žrtvu. Suprotno tome, Isus je usmerio pažnju učenika na udovicu kao na uzor prave religije, zato što je dala sve što je imala.

Prikazivanje pred drugima bila je pobuda prve grupe; žrtva i Božja slava bile su udovičina pobuda. Priznanje da je Božje sve što ima i želja da Mu služi svim što ima bila je sila koja je pokrenula udovicu da da dve svoje leptre. Ono što Stvoritelj ceni nije ono šta dajemo već razlog za davanje, ne koliko dajemo, već šta je mera naše žrtve.

Koliko vi žrtvujete za dobro drugih i Božje delo?

ZA DALJE PROUČAVANJE

Onaj »koji se opomenuo svoje majke dok je u mukama visio na krstu, koji se javio ožalošćenim ženama i poslao ih da objave prve radosne vesti o vaskrsлом Spasitelju – On je i danas najbolji ženin prijatelj, spreman da joj pomogne u svim životnim okolnostima.« (Elen Vajt, *Temelji srećnog doma*, str. 204. original)

»Gospod je predvideo posao za žene koliko i za muškarce. One u Njegovom delu mogu da zauzmu svoja mesta u ovom sudbonosnom vremenu i On će raditi kroz njih. Ako su svesne svoje dužnosti i ako rade pod uticajem Svetoga Duha, one će imati onu moć samosavlađivanja koja je potrebna za ovo vreme. Spasitelj će ove žene, u kojima je duh samopožrtvovanja, obasjati svetlošću svog lica i dati im silu veću od one koju imaju muškarci. One u porodicama mogu da obave posao koji muškarci ne mogu, rad koji zadire u unutrašnji život. One mogu da se približe srcima onih do kojih muškarci ne mogu doći. Ne možemo se odreći njihovog rada.« (Elen Vajt, *Evangelizam*, str. 464.465. original)

ZA RAZGOVOR:

1. Jedno od najzanimljivijih gledišta u Jevanđeljima, uključujući i Lukino, odnosi se na ulogu žena prilikom Hristovog vaskrsenja. U svim Jevanđeljima žene su prve ugledale vaskrslog Hrista i objavile Njegovo vaskrsenje ostalima. Biblijske apologete koriste ovu činjenicu da potvrde da se Isusovo vaskrsenje u telu zaista dogodilo, koje neki ljudi poriču ili dovode u pitanje. Zašto je uloga žena ovde važna? Zato ako su, kao što neki tvrde, izveštaji o Isusovom vaskrsenju izmišljeni, zašto bi pisci zapisali da su žene, koje nisu bile visoko cenjene u društvu, prve videle Isusa i objavile vest o vaskrsenju? Ako su izmišljali priče da bi naveli ljude da im poveruju, zašto bi isticali aktivnost žena umesto muškaraca? Razgovarajte o tome.

2. U društvu u kome žene nisu bile cenjene, Isus im je dao položaj koji im pripada po Božjem stvaralačkom poretku: one su Božja deca. Žene su kao i muškarci stvorene po Božjem obličju. U isto vreme, koliko god jednaki pred Bogom, muškarci i žene nisu isti. Kako možemo tvrditi da su muškarci i žene jednaki pred Bogom, a da ipak priznamo da između njih postoji određena razlika?

ISUS, SVETI DUH I MOLITVA

Tekstovi za proučavanje u toku sedmice: Luka 2,25-32; Jovan 16,5-7; Luka 23,46; Luka 11,1-4; Matej 7,21-23; Luka 11,9-13.

Tekst za pamćenje: »I Ja vama kažem: Ištite i daće vam se; tražite i naći ćete; kucajte i otvoriće vam se. Jer svaki koji ište, prima; i koji traži, nalazi; i koji kuca, otvara mu se.« (Luka 11,9.10)

U Jevanđelju po Luki se između tri sinoptička Jevanđelja najčešće govori o Isusovom odnosu sa Svetim Duhom. Matej 12 puta beleži delovanje Svetog Duha, Marko 6, a Luka 17 u Jevanđelju, i 57 puta u Delima apostolskim. Od Isusovog začeća (Luka 1,35) do neposrednog izvršavanja Njegove sveopšte misije (Luka 24,44-49), Luka prati praktičnu vezu između Isusa i Svetog Duha. Ova povezanost predstavlja osnovu za razumevanje Spasiteljeve službe. Isto tako, Luka ukazuje na važnost molitve u Isusovom životu i radu. U potpunosti Bog, jedno sa Ocem i Duhom, Isus nam je u svojoj ljudskoj prirodi ostavio primer u molitvi.

Ako je Isus uvideo potrebu za molitvom, koliko je više nama potrebna?

»Bez neprekidne molitve i budnosti u opasnosti smo da postanemo nemarni i skrenemo sa prave staze. Neprijatelj uporno želi da ometa put do prestola milosti, da ne bismo ozbiljnom, poniznom molitvom i verom dobili blagodat i snagu da se odupremo iskušenjima.« (Elen Vajt, *Put Hristu*, str. 95. original)

Kao obraćenik iz neznaboštva i pratilac apostola Pavla na misionarskim putovanjima, Luka je posmatrao razvoj hristologije u istoriji – od Isusovog utelovljenja do vaznesenja i širenja Crkve – kao božansko čudo vođeno Svetim Duhom. U Isusovom životu vidimo kako celokupno Božanstvo radi na našem iskupljenju (Luka 3,21.22); a to Luka naglašava stalnim ukazivanjem na Svetog Duha.

Šta sledeći stihovi govore o ulozi Svetog Duha u Hristovom dolasku na Zemlju u ljudskom telu? Luka 1,35.41; 2,25-32.

Početak Isusove misije bio je povezan sa delovanjem Svetog Duha. Prema jevanđelisti Luki, Jovan Krstitelj, koji je krštavao vodom, prerekao je da će Onaj koji će doći posle njega krštavati Duhom (Luka 3,16). Prilikom Isusovog krštenja i Otac i Sveti Duh potvrdili su istinitost Njegove uloge u iskupljenju. Bog Otac objavio je sa Neba da je Hristos Njegov ljubljani Sin poslat da iskupi ljudski rod, a Duh Sveti se spustio na Njega u obliku goluba (Luka 3,21.22). Od tog trenutka Isus je bio »pun Duha Svetoga« (Luka 4,1), spreman da se u pustinji suprotstavi neprijatelju i započne svoju službu (Luka 4,14).

Isus je u uvodu svoje propovedi održane u Nazaretu, Isajino proročanstvo o Mesiji primenio je na Sebe: »Duh je Gospodnji na Meni.« (Luka 4,18) Duh je bio Isusov stalni Pratilac, koji je prebivao među Njegovim sledbenicima kada Isus više nije bio sa njima (Jovan 16,5-7). I ne samo to, Isus je obećao da će Bog dati dar Svetoga Duha onima koji Ga traže (Luka 11,13). Duh koji je povezivao Hrista sa Ocem i bio uključen u plan iskupljenja isti je onaj Duh koji je pružao snagu učenicima na njihovom putu vere. Iz toga zaključujemo da je Duh imao ključnu i važnu ulogu u hrišćanskom životu: hula na Svetoga Duha je najveći greh (Luka 12,10).

Na koje posebne, praktične načine možemo dozvoliti Svetom Duhu da nas vodi? Odnosno, kako možemo biti sigurni da odluke koje donosimo ni na koji način neće otvrdnuti naše srce što će nam onemogućiti da čujemo Njegov glas?

ISUSOV MOLITVENI ŽIVOT

Između mnogih primera Isusove molitve, neki su zabeleženi samo u Jevandelju po Luki. Zapazite sledeće događaje koji prikazuju Isusa u molitvi u vreme značajnih trenutaka u Njegovom životu.

1. Isus se molio prilikom svog krštenja (Luka 3,21). »Pred Njim se otvara novo i značajno razdoblje. On je sada na široj pozornici ulazio u svoj životni sukob.« (Elen Vajt, *Čežnja vekova*, str. 111. original) On se nije usudio da bez molitve stupi na tu široku pozornicu u svojoj javnoj službi, koja će Ga na kraju odvesti na golgotski krst.

2. Isus se molio pre nego što je izabrao svojih dvanaest učenika (Luka 6,12.13). Nijedan vođa nasumice ne bira svoje sledbenike. Međutim, Isus nije birao samo sledbenike, već one koji će se potpuno poistovetiti sa Njegovom ličnošću i Njegovom službom. »Njihova sužba bila je najvažnija na koju su ljudska bića ikada bila pozvana i stajala je odmah iza službe samog Hrista.« (Elen Vajt, *Čežnja vekova*, str. 291. original)

3. Isus se molio za svoje učenike (Luka 9,18). Od učenika je očekivano da budu potpuno posvećeni Hristu i shvate ko je On. Da bi Dvanaestorica to mogla da ostvare, Isus »moljaše se Bogu nasamo«, a zatim je pred njih stavio izazov postavivši im pitanje: »A vi šta mislite ko sam Ja?« (Luka 9,20)

4. Isus se molio pre svog preobraženja (Luka 9,28-36) kada je sa Neba dobio drugu potvrdu da je On Božiji »Sin ljubazni«. Iskušenja koja je do tada podneo i koja će uslediti nisu mogla da poremete najbližije veze između Oca i Sina. Posle molitve učenici su i sami »vidjeli slavu Njegovu«. (2. Petrova 1,16)

5. Isus se molio u Getsimaniji (Luka 22,39-46). Ovo je možda najvažnija molitva u istoriji spasenja. Spasitelj ovde povezuje Nebo i Zemlju, i time utvrđuje tri osnovna načela: Božja volja i namera su na prvom mestu; treba da budemo posvećeni ispunjavanju Božje volje čak i po cenu života; primićemo snagu da pobedimo svako iskušenje na putu ispunjavanja Božje volje.

6. Isus se molio stavljajući svoj život u Božje ruke (Luka 23,46). Svojim poslednjim rečima izgovorenim na krstu: »Oče, u ruke Tvoje predajem duh svoj«, Isus ukazuje na krajnji cilj molitve. Njom moramo biti neprestano povezani sa Bogom u svim životnim prilikama.

Šta vam ovi primeri govore o vašem molitvenom životu?

PRIMER MOLITVE: PRVI DEO

Pročitajte tekst u Jevanđelju po Luki 11,1-4. Kako pomoću ovih stihova možemo da shvatimo kako molitva deluje?

Hristov omiljeni način oslovljavanja Boga bio je izražen rečju »Oče«, što je 170 puta zabeleženo u četiri Jevanđelja. Kada Boga oslovljavamo kao svoga Oca, priznajemo da je Bog ličnost, koja može da uspostavi veoma blisku zajednicu sa ljudima. Bog je stvarna ličnost puna ljubavi i brige kao i ovozemaljski otac. Međutim, On je Otac nebeski. On se razlikuje od našeg zemaljskog oca po tome što je svemoguć, sveznajuć, sveprisutan i savršeno svet.

Izraz »Otac nebeski« uvek nas podseća da je Bog ličnost, da je svet i da hrišćanstvo nije ni filozofska ideja niti panteističko viđenje boga koji je sve.

»Da se sveti ime Tvoje.« (Luka 11,2) I ovaj stih ukazuje na Božju svetost. Oni koji tvrde da slede Gospoda moraju svetiti Njegovo ime rečju i delom. Ako tvrdimo da Ga sledimo, a ipak grešimo, znači da skvrnimo Njegovo ime. Isusove reči u Jevanđelju po Mateju 7,21-23. mogu nam pomoći da bolje shvatimo šta znači svetiti Božje ime.

»Da dođe carstvo Tvoje.« (Luka 11,2) Jevanđelja ukazuju na Božje carstvo više od 100 puta: oko 40 puta u Jevanđelju po Luki, oko 50 u Jevanđelju po Mateju, 16 u Jevanđelju po Marku i 3 u Jevanđelju po Jovanu. Isus je došao da ga otkrije i uspostavi kako u sadašnjosti u vidu Carstva milosti tako i u budućnosti u obliku obećanog Carstva slave. Ako ne uđemo u prvo carstvo, ne možemo ući ni u drugo. Spasiteljeva želja je da Njegovi učenici iskuse prvo carstvo u očekivanju drugog.

»Da bude volja Tvoja i na Zemlji kao na Nebu.« (Luka 11,2) Božju volju na Nebu svi poznaju i poštuju. Isus uzima tu činjenicu i pretvara je u nadu da će tako biti i na Zemlji. Izraz »na Zemlji« ne ukazuje na nešto uopšteno, već određeno. Božja volja treba da se ostvari na Zemlji počevši od nas lično.

Da li poznajete Gospoda, ili imate samo površno znanje o Njemu? Na koji način vaš molitveni život može da vas približi Bogu?

PRIMER MOLITVE: DRUGI DEO

»Hljeb naš potrebni daj nam svaki dan.« (Luka 11,3) Molitva sadrži reč dati. Bilo da ta reč silazi sa usana čoveka koji poseduje veliko bogatstvo ili siromaha koji je u stalnoj potrebi, ovom molitvom izražavamo svoju zavisnost i priznajemo da imamo poverenje u Boga. Svi zavisimo od Boga, i molba »daj« navodi nas da priznamo da je Bog izvor svih darova. On je Stvoritelj. Zahvaljujući Njemu živimo, krećemo se i jesmo. »On nas je stvorio.« (Psalam 100,3)

Bog je Otac koji nam pruža sve što nam je potrebno. Kakvo snažno uverenje u svetlosti ovog obećanja možete pronaći u tekstu u Jevanđelju po Luki 11,9-13?

»Oprosti nam grijehe naše.« (Luka 11,4) Molitva da nam bude oprošteno »jer i mi opraštamo« (Luka 11,4), naglašava činjenicu da ako smo iskreno prihvatili Božje oprostjenje u svom srcu, bićemo spremni da oprostimo drugima. Iz toga sledi da ako ne opraštamo drugima, onda nismo stvarno prihvatili Božje oprostjenje (Matej 6,14). »Oprostjenje koje Bog daje nije samo pravni čin kojim nas oslobađa osude. To nije samo opraštanje greha, nego oslobađanje od greha. To je izlivanje spasonosne ljubavi koja preobražava srce.« (Elen Vajt, *Misli sa gore blagoslova*, str. 114. original) Zato, kao Hristovi učenici, imamo tu radost da živimo u okviru sve šireg kruga božanske milosti, primajući Božje blagoslove s jedne strane i šireći Njegovu ljubav i praštanje prema drugima koji su nas uvredili.

»Ne navedi nas u napast; nego nas izbavi oda zla.« (Luka 11,4) Ovde treba da zapazimo dve činjenice. Prvo, iskušenje nije greh. Grčka reč za »iskkušenje« je *peirasmos*. Imenice u grčkom jeziku koje se završavaju na -asmos obično opisuju proces, ne rezultat. Pismo ne posmatra iskušenje kao zaokruženi rezultat; ono je metod, proces, primenjen za postizanje određenog rezultata. Iako iskušenje nije greh, popuštanje njemu jeste. Drugo, Bog ne kuša nikoga (Jakov 1,13). Bog može da dozvoli da iskušnja dođu, ali On nikada ne iskušava u smislu da nekoga mami na greh. Molitva je, zato, priznanje da je Bog izvor neiscrpane snage kojom možemo da odolimo zlu.

Razmotrite tekst u Jevanđelju po Luki 11,1-4. Razmislite o svim pitanjima kojima se bavi. Na koji način svako od tih pitanja može biti obogaćeno i produbljeno putem molitve?

JOŠ POUKA O MOLITVI

Odmah pošto je učenicima dao primer kako da se mole, Isus ih je pričom o čoveku kome je upućen poziv za pomoć u ponoć (Luka 11,5-13) poučio o potrebi za stalnom molitvom. Pri kraju svoje službe, podsetio je svoje sledbenike na potrebu za pokajanjem i poniznošću u molitvi (Luka 18,9-14). Obe ove priče pokazuju da molitva nije samo verska navika, već stalan hod, razgovor i život sa Ocem.

Pročitajte tekst iz Jevanđelja po Luki 11,5-8. Isus je ispričao ovu priču da bi podstakao istrajnost u molitvi. Molitva ne treba da postane samo ustaljena navika, već temelj odnosa, potpuno, istrajno i neprekidno oslanjanje na Boga. Molitva je disanje duše: bez nje smo duhovno mrtvi. Isus je izneo priču o susedu koji se nije ponašao kao pravi sused. Stalne molbe njegovog prijatelja da mu pozajmi hleb, da bi u ponoć bila zadovoljena njegova hitna potreba, bile su uzaludne. Međutim, konačno, čak i takav čovek popušta pred upornim ponoćnim kucanjem svog suseda. Koliko bi Bog bio spremniji da odgovori na nečiju istrajnu molitvu? Takvom istrajnošću ne menjamo Božje mišljenje, već jačamo svoje poverenje.

Pročitajte tekst iz Jevanđelja po Luki 18,9-14. Kakva važna pouka o molitvi je ovde data?

Farisej je očekivao da Mu Bog pokaže svoje odobravanje na osnovu onoga što je činio, na osnovu njegovih pravednih dela. Carinik je molio da Ga Bog milostivo prihvati. Bog nas prihvata ne na osnovu onoga ko smo i šta činimo, već isključivo svojom milosti. Samo oni koji se kaju, koji su ponizni i skrušeni u duhu mogu primiti milost.

»Krotost i poniznost su uslovi za postizanje uspeha i pobede. Kruna slave čeka one koji se poklone u podnožju krsta.« (Elen Vajt, *Istorija proroka i careva*, str. 590. original)

Ljudi koji ne poznaju Boga skloni su da se upoređuju sa onima koji su, navodno, grešniji od njih, da bi uverili sebe da nisu toliko rdavi. Zašto je to velika duhovna obmana? Da li je važno da li su drugi gori od nas?

ZA DALJE PROUČAVANJE

»Duša koja se svakodnevnom, usrdnom molitvom obraća Bogu, tražeći pomoć, podršku i snagu, imaće plemenite težnje, jasno shvatanje istine i dužnosti, uzvišene pobude za rad, i stalno će biti gladna i žedna pravednosti. Održavanjem veze sa Bogom, postajemo sposobni da na one s kojima se družimo prenosimo svetlost, mir i vedrinu koji vladaju u našem srcu. Snaga koju smo stekli moleći se Bogu, sjedinjena s istrajnim naporima da postanemo promišljeniji i brižljiviji, priprema nas za svakodnevne dužnosti i održava spokojstvo duha u svim okolnostima.« (Elen Vajt, *Misli sa gore blagoslova*, str. 85. original)

»Nazivajući Boga svojim Ocem, priznajemo da su sva Njegova deca naša braća. Mi smo svi delići velikog tkiva čovečanstva, svi smo članovi jedne porodice. U svojim molitvama treba da se, osim za sebe, molimo i za svoje bližnje. Niko se ne moli pravilno, ako traži blagoslov samo za sebe.« (Elen Vajt, *Misli sa gore blagoslova*, str. 105. original)

ZA RAZGOVOR:

1. Luka ne govori o odnosu Isusa i Svetog Duha samo u Jevanđelju. Niko ne može da čita Dela apostolska, Lukino drugo delo koje govori o istoriji Hrišćanske crkve, a da ne zapazi uverljivo delovanje Svetog Duha u životu hrišćanske zajednice, njene službe i njenih pripadnika. Samo je Luka zabeležio Isusova uputstva koja je posle svog vaskrsenja dao učenicima, da ostanu u Jerusalimu dok »se ne obučete u silu s visine« (Luka 24,49), pre nego što stignu do kraja Zemlje šireći vest o raspetom i vaskrsлом Spasitelju. Luka započinje Dela apostolska Isusovim ponovljenim obećanjem o izlivanju Svetog Duha (Dela 1,7.8), obećanjem koje se ispunilo na dan Pedesetnice (Dela 2. poglavlje). Šta ovaj izveštaj govori o važnoj ulozi Setog Duha u životu Crkve?

3. Na koji način čin molitve predstavlja priznanje naše zavisnosti od Boga i potrebe za Njim? Pročitajte tekst u Jevanđelju po Luki 18,9. Na koji ozbiljan duhovni problem Isus ukazuje pričom koja sledi?

ISUSOVA SLUŽBA

Tekstovi za proučavanje u toku sedmice: Luka 15,4-7.11-32; Luka 16,19-31; 18,35-43; 19,1-10.

Tekst za pamćenje: »Jer je Sin Čovječij došao da nađe i spase što je izgubljeno.« (Luka 19,10)

Ako bi trebalo da napišemo izveštaj o Isusovoj službi, najbolje bi bilo da ponovimo Njegove reči: »Da nađe i spase što je izgubljeno.«

Šta je bilo izgubljeno? Čovečanstvo otuđeno od Boga, podložno smrti, ispunjeno strahom, razočarenjem i očajanjem. Da nešto nije učinjeno u našu korist, bili bismo izgubljeni.

Zahvaljujući Isusu svi imamo veliki razlog da budemo ispunjeni nadom.

»Padom u greh, čovek se otuđio od Boga; Zemlja se odvojila od Neba. Preko provalije koja je ležala između, nije bilo moguće uspostaviti nikakav odnos. Međutim, Hristovim posredstvom, Zemlja je ponovo povezana sa Nebom. Hristos je svojim zaslugama premostio provaliju koju je greh načinio... Hristos povezuje palog čoveka, slabog i bespomoćnog, sa Izvorom beskonačne sile.« (Elen Vajt, *Put Hristu*, str. 20. original)

Biblija od 1. Mojsijeve do Otkrivenja predstavlja izveštaj o Bogu koji traži izgubljeno čovečanstvo. Luka prikazuje ovu istinu trima važnim pričama: o izgubljenoj ovci (Luka 15,4-7), izgubljenom novčiću (stihovi: 8-10), i izgubljenom sinu (stihovi: 11-32).

IZGUBLJENA OVCA I IZGUBLJENI NOVČIĆ

Pročitajte tekst iz Jevandelja po Luki 15,4-7. Šta ovi stihovi govore o Božjoj ljubavi prema nama? Zašto je toliko važno da shvatimo da je upravo pastir pošao da traži izgubljenju ovcu?

Ova priča otkriva veličanstvenu istinu svetu, koji može izgledati okrutan i ravnodušan prema ljudima: Bog nas toliko voli da On lično kreće da nas traži da bi nas doveo k Sebi. Često govorimo o tome da ljudi traže Boga; zapravo, Bog traži nas.

»Duša koja se predala Hristu u Njegovim očima je najdragocenija od celog sveta. Spasitelj bi prošao kroz samrtne muke na Golgoti da bi jedan čovek mogao biti spasen za Njegovo carstvo. On nikada neće napustiti čoveka za koga je umro. Ako Njegovi sledbenici ne odluče da Ga napuste, On će ih čvrsto držati.« (Elen Vajt, *Čeznja vekova*, str. 483. original)

Pročitajte tekst u Jevandelju po Luki 15,8.9. Ova priča zabeležena je samo u ovom Jevandelju. Izgubljeni novčić može da ima dva značenja. Prvo, u Judeji je u Isusovo vreme bilo mnogo siromašnih ljudi, i u većini domova jedan novčić (drahma) predstavljao je više od dnevne zarade, koja je bila jedva dovoljna da se njome prehrani porodica. Drugo, neke žene su kao znak da su stupile u brak nosile ukras na glavi sa deset novčića, što je bila velika svota, koja je u siromašnim porodicama ušteđena u dugom vremenskom razdoblju.

U oba slučaja, gubitak je bio veliki. Zato je žena, potpuno skrhana i ožalošćena, upalila svetiljku (kuća možda nije imala prozore ili su bili veoma mali), pomerila sve predmete u kući, počistila je metlom i tražila novčić, sve dok ga nije pronašla. Tada se njeno srce ispunilo velikom radošću koju je podelila sa svim svojim prijateljima.

»Novčić, iako leži u prašini i u smeću, i dalje je novac iskovan od srebra. Njegova vlasnica ga traži zato što je vredan. Tako i svaka duša, iako unižena grehom, u Božjim očima i dalje je dragocena. Kao što novčić nosi lik vladara i natpis, tako je i čoveku prilikom stvaranja utisnut lik i ime Boga; iako je taj natpis uticajem greha, danas pokvaren i skoro izbrisan, njegovi tragovi ostaju u svakoj duši.« (Elen Vajt, *Pouke velikog Učitelja*, str. 194. original)

Prema savremenoj nauci i filozofiji mi nismo ništa dugo do slučajno nastala bića u besmislenom univerzumu. Koliko je potpuno drugačije gledište predstavljeno u ove dve priče?

PRIČA O IZGUBLJENOM SINU: PRVI DEO

Priča o izgubljenom sinu (Luka 15,11-32), smatra se najlepšom ikada ispričanom kratkom pričom o ljubavi spremnoj da oprost, koju je samo Luka zabeležio, i koja se, takođe, može nazvati pričom o ocu punom ljubavi koji je imao dva izgubljena sina. Jedan sin izabrao je bezakonje u dalekoj zemlji umesto očeve ljubavi. Drugi sin odlučio je da ostane u domu, ali nije u potpunosti poznavao očevu ljubav i bratovljevnu vrednost. Priču možemo proučavati u sedam delova, četiri se bave bludnim sinom, dva ocem i jedan starijim bratom.

1. »Daj mi.« (Luka 15,12) Odluka mlađeg sina da od oca zatraži svoj deo nasledstva nije bila iznenadna i nagla. Greh je često proizvod dugog razmišljanja o pogrešnim vrednostima. Mlađi sin je sigurno od prijatelja čuo o raskoši i sjaju dalekih zemalja. Život u kući bio je previše krut. Primaio je ljubav, ali je ona postavljala određene granice; daleka zemlja nudila mu je život bez ograničenja. Otac se postavljao previše zaštitnički. Sin je želeo slobodu, a u potrazi za neograničenom slobodom krilo se seme pobune.

2. »Zašto ja?« (Luka 15,13-16) Sin je uzeo celo svoje nasledstvo i otišao u »daljnu zemlju«. Daljna zemlja je mesto daleko od očevog doma. Brižna ljubav, zaštitna ograda zakona, sveprisutna milost nepoznate su veličine u daljnjoj zemlji. To je daleka zemlja u kojoj se »besputno« živi (Luka 15,13). Grčka reč za »besputno« (*asotos*) javlja se još tri puta kao imenica u Novom zavetu: za pijanstvo (Efescima 5,18), pobunu (Titu 1,6) i razvrat koji obuhvata »nečistote, slasti, pijanstvo, žderanje, pijenje i bogomrsko neznaboštvo«. (1. Petrova 4,3.4) Takva zadovoljstva bezbožnog života istrošila su njegovo zdravlje i bogatstvo, i uskoro je ostao bez novca, prijatelja i hrane. Moren stalnom glađu, počeo je da radi kao čuvar svinja, što je bila teška sudbina za Jevrejina.

3. »Primi me.« (Luka 15,17-19) Međutim, čak i bludni sin je i dalje sin koji može da odluči da se vrati. Tako sin »dođe k sebi«. Setio se svoga doma, oca i odnosa ispunjenih ljubavlju. Krenuo je svome domu spreman da zamoli svoga oca: »Primi me.« Odnosno, učini šta god želiš, samo mi dopusti da budem u tvojoj blizini i osetim tvoju brižnu ljubav. Ima li boljeg doma od Očevog srca?

Svet može biti veoma privlačan. Šta vas u svetu posebno privlači zbog čega možete da pomislite: »To nije toliko rđavo«, iako duboko u sebi znate da jeste?

PRIČA O IZGUBLJENOM SINU: DRUGI DEO

4. Povratak domu (Luka 15,17-20) bio je put pokajanja. Putovanje je započelo »kad dođe k sebi«. Kada je, u poređenju sa očevim domom, uvideo na kome se mestu nalazi, ustao je i otišao svome ocu. Bludni sin vratio se kući, a njegovo obraćanje ocu, koje se sastoji iz četiri dela, određuje pravo značenje pokajanja.

Prvo, *priznavanje* da je otac »moj otac« (18. stih). Bludni sin sada treba da se osloni na Očevu ljubav, da ima poverenje u njega, kao što mi moramo da verujemo u ljubav i praštanje svog Nebeskog Oca.

Drugo, *priznanje*: ono što je bludni sin učinio nije bila greška u rasuđivanju, već greh učinjen protiv Boga i svog oca (18. stih).

Treće, *kajanje*: »I već nijesam dostojan.« (19. stih) Prepoznavanje svoje nedostojnosti u poređenju sa Božjom vrednošću važno je da bi nastupilo pravo pokajanje.

Četvrto, *molba*: »Primi me.« (19. stih) Predavanje Božjoj volji kakva god da je, jeste cilj pokajanja. Sin se vratio kući.

5. Otac koji čeka (Luka 15,20.21). Čekanje i iščekivanje, žalost i nada započeli su onog trenutka u kome je bludni sin napustio svoj dom. Čekanje je bilo završeno kada ga je otac ugledao »kad je još podaleko bio« i »sažali mu se, i potrčavši zagrlji ga i cjeliva ga«. (20. stih) Nijedan prizor ne prikazuje Božji karakter tako upečatljivo kao slika oca koji čeka.

6. Radost u porodici (Luka 15,22-25). Otac je zagrljio sina, odenuo mu novu haljinu, stavio prsten na ruku, dao novu obuću, i naredio da se pripremi gozba. Porodica je slavila. Ako je napuštanje doma predstavljalo smrt, povratak je bilo vaskrsenje vredno veselja. Iako je sin živio bludnim životom, ipak je ostao sin, a za svakog pokajanog sina na Nebu je radost (7. stih).

7. Stariji sin (Luka 15,25-32). Mlađi sin bio je izgubljen kada je napustio dom i otišao u daljnu zemlju; stariji sin bio je izgubljen zato što je njegovo srce bilo u daljnjoj zemlji, iako je telom bio u domu. Takvo srce je gnevno (28. stih), sklono da se žali, samopravedno (29. stih) i nespremno da prihvati brata. On ga spominje kao »tvoj sin«, rasipnik bez karaktera (30. stih). Stav starijeg sina prema ocu sličan je stavu fariseja koji su optužili Isusa: »Ovaj prima grješnike i jede sa njima.« (Luka 15,2) Očeve poslednje reči upućene starijem sinu odražavaju stav Neba prema pokajanim grešnicima. »Trebalo je razveseliti se i obradovati, jer ovaj brat tvoj mrtav bješe, i oživlje; i izgubljen bješe i nađe se.« (32. stih)

Stavite se na mesto starijeg sina. Ma koliko njegovo gledište bilo pogrešno, zašto ima »smisla« što se tako osećao? Kako ova priča otkriva načine na koje Jevandlje prelazi preko onoga što »ima smisla«?

PROPUŠTENE PRILIKE

Iako je Isus došao da traži i spase izgubljene u grehu, On nikada nikoga ne prisiljava da prihvati spasenje koje nudi. Spasenje je besplatan dar i dostupan svima, ali čovek mora da prihvati besplatan dar verom, koja dovodi do usaglašavanja života sa Božjom voljom. Jedino vreme u kome možemo da steknemo takvo iskustvo je vreme života na Zemlji; ne postoji druga prilika.

Pročitajte tekst u Jevanđelju po Luki 16,19-31. Šta je glavna poruka ove priče?

Ova priča zabeležena je samo u Jevanđelju po Luki, i uči nas dvema važnim istinama u vezi sa spasenjem: važnost »sadašnjeg trenutka« u procesu spasenja i nepostojanje druge prilike za spasenjem posle smrti.

Danas je dan spasenja. Prema priči, bogatstvo samo po sebi ne predstavlja zlo niti siromaštvo isključivo predstavlja dobro. Ono što priča uči jeste da ne smemo da propustimo priliku da primimo spasenje dok smo na Zemlji. Bilo da smo bogati ili siromašni, obrazovani ili neobrazovani, da posedujemo moć ili ne, nemamo drugu priliku. Svi primaju spasenje i svima se sudi prema stavu, koji danas imaju prema Isusu. »Evo, sad je vrijeme najbolje, evo sad je dan spasenija.« (2. Korinćanima 6,2)

Priča, takođe, uči da večna nagrada ni na koji način nije povezana sa materijalnim imetkom. Bogati čovek »oblačase se u skerlet i svilu, i življaše svaki dan gospodski i veseljaše se« (Luka 16,19), ali zanemario je životnu suštinu: Boga. Greh bogatog čoveka nije bilo njegovo bogatstvo, već to što nije pepoznao da je Božja porodica šira nego što je bio spreman da prihvati.

Posle smrti nema prilike za spasenje. Druga neizbežna istina kojoj nas Isus ovde uči je da nema druge prilike za spasenje posle smrti. »I kao što je ljudima određeno jednom umrijeti, a potom sud.« (Jevrejima 9,27) Druga pouka iz ove priče je da je ljudima u životu dato dovoljno dokaza da donesu svesnu odluku za ili protiv Boga. Svako teološko učenje koje govori o nekom obliku »druge prilike« posle smrti, predstavlja veliku obmanu.

Volimo da pričamo o tome koliko nas Bog voli i šta je sve učinio i čini da bi nas spasio. Šta ova priča uči o opasnosti da Božju ljubav i spasenje olako shvatimo?

BIO SAM SLEP, A SADA VIDIM

Isusova izjava o svojoj ličnoj službi da je došao da nađe i spase što je izgubljeno potvrđa da je Njegova služba imala holistički karakter. Došao je da ljude učini celima, da ih promeni u fizičkom, mentalnom, duhovnom i društvenom smislu. Luka navodi dva primera koji pokazuju kako je Isus povratio celovitu prirodu dvojici ljudi. Jedan je bio fizički slep, drugi duhovno; obojica su bili odbačeni, jedan kao prosjak, drugi kao sakupljač poreza. Međutim, obojica su bili predmet Hristove službe spasenja. Nisu bili izvan Njegovog srca ili domašaja.

Pročitajte tekst u Jevanđelju po Luki 18,35-43. Šta ovi stihovi govore o potpunom zavisnosti od Boga? Ko među nama u nekom trenutku nije uzviknuo: »Smiluj mi se«?

Jevanđelista Marko naziva ovog čoveka Vartimej (Marko 10,46). Prošao je izvan grada Jerihona. U fizičkoj nevolji, ne plašeći se društvenih posledica, pogođen siromaštvom, odjednom se našao pod uticajem nebeskog čuda: »I kazaše mu da Isus Nazarećanin prolazi.« (Luka 18,37) Njegova vera pokrenula ga je da poviče: »Sine Davidov, pomiluj me!« (39. stih) Vera ne zahteva ni oči ni uši, ni noge ni ruke, samo srce koje se povezuje sa Stvoriteljem sveta.

Pročitajte tekst u Jevanđelju po Luki 19,1-10. Ko je bio »slepi« čovek u ovom izveštaju?

Samo Luka beleži izveštaj o Isusovom susretu sa Zakhejem, poslednjem od Isusovih mnogih susreta sa odbačenima. Hristov zadatak da traži i spase što je izgubljeno bio je na veličanstven način ispunjen u ovom susretu sa Zakhejem. On je bio glavni carinik u Jerihonu, glavni grešnik po mišljenju fariseja iz tog grada, ali glavni grešnik koga je Spasitelj pronašao i spasao. Kakva neobična mesta i metode je Isus koristio da izvrši svoju službu. Drvo, radoznao čovek koji je želeo da sazna ko je Isus, Gospod pun ljubavi koji nalaže čoveku da siđe, zato što je sam sebi uručio poziv za obrok. Što je još važnije, Isus je nešto trebalo da mu da: »Danas dođe spasenije kući ovoj« (Luka 19,9), ali ne pre nego što je Zakhej ispravio svoje pogrešne postupke (8. stih).

Lako je zapaziti tuđe greške i nedostatke, zar ne? Međutim, često smo slepi za svoje lične. Sa kakvim oblastima u svom životu treba da se suočite, da priznate pogreške i zadobijete pobjedu nad nečim što ste dugo vremena odlagali?

ZA DALJE PROUČAVANJE

»Isus ne predstavlja izgubljenom ovcom samo pojedinačne grešnike, već i svet koji je otpao od Boga i postao opustošen grehom.« (Elen Vajt, *Pouke velikog Učitelja*, str. 190. original)

»Ko može da proceni vrednost jedne duše? Ako želite da saznate njenu vrednost, pođite u Getsimaniju i tamo zajedno sa Hristom stražite u vreme tih sati Njegove agonije, kada su krupne kapi znoja kao krv tekle s Njegovog čela! Gledajte Spasitelja visoko na krstu!... U podnožju krsta, i ti možeš proceniti vrednost jedne duše imajući na umu da bi Hristos položio svoj život i za jednog jedinog grešnika.« (Elen Vajt, *Pouke velikog Učitelja*, str. 196. original)

ZA RAZGOVOR:

1. Sve religije prikazuju da se čovek nalazi u potrazi za Bogom, ali hrišćanstvo predstavlja Boga kao Onoga koji traži: Adame, gde si? (1. Mojsijeva 3,9); Kaine, gde je tvoj brat? (1. Mojsijeva 4,9); Ilija, šta radiš tu? (1. O carevima 19,9); Zakheju, siđi brzo (Luka 19,5). Da li ste stekli iskustvo da i vas Bog traži?

2. Ponovo pogledajte poslednje pitanje na kraju odeljka od utorka. Kakvu je grešku napravio stariji sin? Kakvi duhovni nedostaci su otkriveni u njegovom stavu? Zašto je mnogo lakše zauzeti takav stav nego što mislimo? Vidi: Matej 20,1-16.

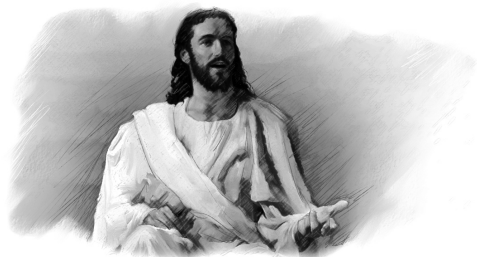
3. Isus je u priči o bogatašu i Lazaru rekao da čak i ako neko dođe iz mrtvih, biće ljudi koji neće poverovati. Na koji način je ova priča predvidela stav nekih ljudi prilikom Isusovog vaskrsenja, kada svi nisu poverovali uprkos snažnim dokazima u prilog Njegovom vaskrsenju?

4. Jedna od najupečatljivijih odlika Isusove službe spasavanja jeste da se na isti način ophodio prema svim ljudima, kao što je bio slepi prosjak, Zakhej, Nikodim i žena Samarjanka. Krst, više od svega, pokazuje jednakost svih ljudi pred Bogom. Kako ova ključna istina treba da utiče na način kako se ophodimo prema drugima, čak i onima prema kojima smo zbog političkih stavova, kulture, etničke pripadnosti, ili nekog drugog razloga gajili rđava osećanja? Zašto je takav stav u suprotnosti sa Isusovim?

5. Uporedite priču o izgubljenom sinu sa pričom o bogatašu i Lazaru.

ISUS, VELIKI UČITELJ

Tekstovi za proučavanje u toku sedmice: Luka 8,22-25; 4,31-37; 6,20-49; 8,19-21; 10,25-37; 5. Mojsijeva 6,5.

Tekst za pamćenje: »I čuđahu se nauci Njegovoj; jer Njegova besjeda bješe silna.« (Luka 4,32)

»Kada je Hristos došao na Zemlju, izgledalo je kao da se čovečanstvo brzo približava svojoj najnižoj tački. Sami temelji društva bili su potkopani. Život je izgubio sadržaj i postao izveštačen... Ispunjeni odvratnošću prema plodovima mašte i lažima, ne želeći da razmišljaju, ljudi su se okrenuli neverstvu i materijalizmu. Isključivši večnost iz svojih misli, živeli su samo za sadašnjost.

Kada su prestali da priznaju božansko, ljudi su prestali da poštuju i ljudsko. Istina, čast, poštenje, poverenje, saosećanje nestajali su sa lica Zemlje. Bezdušna gramzivost i zaokupljenost častoljubljem doveli su do sveopšteg nepoverenja. Pojam o dužnosti, o obavezi jakoga prema slabome, o ljudskom dostojanstvu i ljudskim pravima, potisnut je u stranu kao zanesenjaštvo ili besmislica. Obični ljudi izjednačavani su sa stokom za tegljenje, oruđem i odskočnom daskom za slavloljubive. Težnja za bogatstvom i moći, udobnošću i ugađanjem svim ličnim sklonostima, ostvarivana je kao težnja najvišem dobru. Fizičko propadanje, duševna otupelost, duhovno mrtvilo bili su obeležje toga doba.« (Elen Vajt, *Vaspitanje*, str. 74.75. original)

Kada sagledamo stanje koje je vladalo u to vreme, bolje ćemo shvatiti zašto je Isus poučavao ljude određenim poukama.

Luka je kao lekar i učen čovek bio upoznat sa ulogom autoriteta. Bio je upoznat sa autoritetom filozofije u grčkom obrazovanju i vaspitanju. Poznavao je autoritet rimskog zakona u građanskim pitanjima i ulozi vlasti. Kao Pavlov pratilac na putovanjima susretao se sa crkvenim autoritetom u crkvama koje je apostol osnivaio. Luka je na taj način shvatio da se autoritet nalazi u osnovi položaja svakog čoveka, uloge institucija, državne funkcije, učiteljevog odnosa prema svojim sledbenicima. Upoznavši se sa različitim vrstama autoriteta na svim nivoima moći, Luka je otkrio čitaocima da u Isusu i Njegovom autoritetu postoji nešto izuzetno. Rođen u drvodeljnom domu, odrastao u malom galilejskom gradu Nazaretu, u kome je proveo trideset godina, prema ovozemaljskim merilima ni po čemu velikom poznat, Isus se svojim učenjem i službom suprotstavio svima – rimskim vladarima, jevrejskim učenim ljudima, rabinima, običnim ljudima, onima koji su posedovali svetovnu i versku moć. Njegovi sugrađani »divljahu se riječima blagodatni koje izlažahu iz usta Njegovijeh«. (Luka 4,22) Jednom prilikom doneo je nadu udovici iz Naina vaskrsnuvši njenog umrlog sina (Luka 7,11-17). Strah je obuzeo čitav grad koji je uzviknuo: »Bog pohodi narod svoj.« (Luka 7,16) Vest o Isusovoj vlasti nad životom i smrću nije se samo pronela među stanovnicima Naina, već »po svoj Judeji i po svoj okolini«! (Luka 7, 17)

Pročitajte tekst iz Jevanđelja po Luki 8,22-25; 4,31-37; 5,24-26; 7,49; 12,8. Šta ovi tekstovi otkrivaju o vlasti koju je Isus imao?

Luka je zabeležio, ne samo za svog prijatelja Teofila, već i za buduće naraštaje, da je Isus svojom službom uspostavio jedinstvenu vlast. Kao Bog u telu, On je zaista imao vlast kao nijedna osoba do tada.

Mnogi ljudi čine određene poduhvate u Božje ime, što, naravno, njihovim postupcima daje veliku vlast. Kako možemo biti sigurni da kada izjavimo: »Bog me je vodio da to učinim«, da nas je On zaista vodio u tome? Razgovarajte o ovome u subotnoškolskom razredu?

HRISTOVA NAJVEĆA PROPOVED

Propoved na Gori (Matej 5-7) u literaturi se često naziva »suštinom hrišćanstva«. Luka beleži određene delove propovedi u Jevanđelju po Luki 6,20-49. Pošto Luka beleži propoved odmah posle »zvaničnog« biranja učenika (Luka 6,13), neki proučavaoci Biblije nazivaju je »nalogom upućenom Dvanaestorici prilikom rukopoloženja«.

Kao što je prikazano u Jevanđelju po Luki 6,20-49. propoved počinje prikazom četiri blagoslova i četiri nevolje, i opisuje druge važne karakteristike hrišćanskog načina života.

Proučite sledeći tekst u Jevanđelju po Luki 6,20-49. i zapitajte se koliko su vam bliska navedena načela.

1. Hrišćanska blaženstva (Luka 6,20-22). Kako siromaštvo, glad, plač i omraženost mogu doneti blaženstva?

2. Hrišćanski razlozi za radost kada doživimo odbacivanje (Luka 6,22.23).

3. Nevolja kojih se treba čuvati (Luka 6,24-26). Razmotrite svaku od četiri nevolje. Zašto hrišćanin treba da ih se čuva?

4. Hrišćanski nalog (Luka 6,27-31). Ni o jednoj Isusovoj zapovesti nije se toliko raspravljalo koliko o zlatnom pravilu ljubavi i nijedna se ne smatra težom za držanje. Hrišćanski moralni princip je u osnovi pozitivan, ne negativan. Ne odnosi se na ono šta ne treba činiti, već šta treba činiti. Umesto »nemojte mrzeti« svog neprijatelja, upućen je nalog »Volite svog neprijatelja«. Umesto zakona reciprociteta (»zub za zub«), zlatno pravilo zahteva načelo čiste dobrote (»okrenite drugi obraz«). Mahatma Gandi je na osnovu zlatnog pravila razvio čitavu političku filozofiju odupiranja zlu uz pomoć dobra. Ovo načelo je upotrebio da se izbori za nezavisnost Indije od britanskog kolonijalizma. Slično tome, Martin Luter King junior upotrebio je princip zlatnog pravila da slomi zlo segregacije u Sjedinjenim Američkim Državama. Gde ljubav vlada, blaženstva stupaju na presto.

5. Hrišćanski način života (Luka 6,37-42). Zapazite Hristovo zalaganje za oproštenje, dragovoljno davanje, primeran život i trpeljivost.

6. Hrišćanski rodovi (Luka 6,43-45).

7. Hrišćanski graditelj (Luka 6,48.49).

NOVA PORODICA

Veliki učitelji pre i posle Isusa učili su o jedinstvu i ljubavi, ali obično o ljubavi u okviru jedne grupe; porodice koju određuje društveni stalež, boja kože, jezik, poreklo ili religija. Međutim, Isus je uklonio granice koje dele ljude i ukazao na novu porodicu, onu koja ne pravi razlike između uobičajenih pojedinosti koje dele ljude. Pod zastavom agape ljubavi – nezaslužene, neisključive, sveopšte i požrtvovane – Hristos je stvorio novu porodicu. Ova porodica odražava prvobitno, sveopšte i idealno načelo uzdignuto prilikom stvaranja, koje potvrđuje da su sva ljudska bića stvorena po Božjem obličju (1. Mojsijeva 1,26.27) i da su, prema tome, jednaka pred Njim.

Pročitajte tekst iz Jevanđelja po Luki 8,19-21. Bez imalo umanjivanja vrednosti veza i obaveza kojima su unutar porodice povezani roditelji i deca, braća i sestre, Isus je gledao dalje od tela i krvi, i smestio sve koji slušaju Božju reč na Božji oltar kao članove porodice »i na nebesima i na zemlji« (Efescima 3,15). Porodica Hristovih učenika ne treba da bude manje bliska i povezana od obične porodice. Za Isusa pravi pokazatelj »porodice« nisu krvni odnosi, već činjenje Božje volje.

Šta sledeći tekstovi uče o zidovima koje je Hristos porušio u vezi sa razlikama koje često dele ljude (često sa rdavim posledicama)?

Luka 5,27-32. _____

Luka 7,1-10. _____

Luka 14,15-24. _____

Luka 17,11-19. _____

Isusova misija i služba, Njegovo srce spremno da oprost i milost data svim ljudima, nisu isključivali nikoga, već su se odnosili na sve koji su prihvatili Njegov poziv. Njegova večna ljubav dovela Ga je u dodir sa ljudima različitog položaja.

Na koje načine kao Crkva možemo bolje slediti ovo ključno načelo?

ODREDNICA LJUBAVI: PRIČA O DOBROM SAMARJANINU - PRVI DEO

Od četiri jevanđelista, samo Luka beleži priče o izgubljenom sinu i dobrom Samarjaninu (Luka 10,25-37). Prva prikazuje vertikalnu dimenziju ljubavi, neverovatnu Očevu ljubav prema grešnicima; druga pokazuje horizontalnu dimenziju – vrstu ljubavi koja treba da okarakterise ljudski život, kojom čovek treba da poruši sve prepreke među ljudima i da živi u okviru Isusove definicije »bližnjeg«: sva ljudska bića su Božja deca i zaslužuju da budu voljena i da se prema njima isto postupa.

Pročitajte tekst u Jevanđelju po Luki 10,25-28. i razmislite o dva pitanja koja su ovde postavljena. Kako su ona povezana sa glavnim vrednostima hrišćanske vere i života?

1. »Učitelju, šta ću činiti da dobijem život večni?« (Luka 10,25)

Zapazite da je zakonik tražio način da nasledi večni život. Biti spasen od greha i ući u Božje carstvo je najplemenitija od svih težnji koje čovek može da ima, ali zakonik je, poput mnogih, odrastao sa pogrešnom idejom da se večni život može zaraditi dobrim delima. Očigledno nije znao da je »plata za grijeh smrt, a dar Božij je život vječni u Hristu Isusu Gospodu našem« (Rimljanima 6,23)

2. »Šta je napisano u Zakonu? Kako čitaš?« (Luka 10,26)

U Isusovo vreme postojao je običaj da istaknuti Jevreji, kao što je bio zakonik, na ruci nose molitvene kaiševe na kojima su bili ispisani značajni delovi Tore, uključujući i onaj u kome se nalazio odgovor na Isusovo pitanje. Isus je uputio zakonika na reči zapisane u 5. Mojsijevoj (5. Mojsijeva 6,5) i 3. Mojsijevoj (3. Mojsijeva 19,18). Odgovor na to pitanje imao je na ruci, ali ne i u srcu. Isus je uputio zakonika na veliku istinu: večni život ne tiče se držanja pravila, već činjenice da sva Božja stvorenja treba da nazivamo »bližnjima«. Međutim, iz neznanja ili iz oholosti, zakonik je nastavio razgovor postavljajući još jedno pitanje: »Ko je bližnji moj?«

Koji spoljašnji činoci otkrivaju da ste zaista spaseni milošću? Odnosno, šta u vašem životu pokazuje da ste opravdani verom?

**ODREDNICA LJUBAVI: PRIČA O DOBROM SAMARJANINU
- DRUGI DEO**

»A on šćadijaše da se opravda, pa reče Isusu: A ko je bližnji moj?« (Luka 10,29)

Kao dobar poznavalac jevrejskog zakona, zakonik je sigurno znao odgovor na ovo pitanje. U tekstu u 3. Mojsijevoj 19,18. u kome je izrečena druga najveća zapovest, »bližnji« je opisan kao »sinovi naroda svojega«. Zato, umesto da odmah odgovori na zakonikovo pitanje ili uđe u teološku raspravu sa njim i onima koji su pratili ovaj događaj, Isus je ovaj razgovor uzdigao na viši nivo.

Pročitajte tekst u Jevanđelju po Luki 10,30-37. Koje su ključne teme u ovoj priči i šta otkrivaju o tome kako treba da se ophodimo prema drugima?

Zapazite da je Isus rekao da »jednog čoveka« uhvatiše razbojnici. Zašto Isus nije rekao iz kog je naroda bio i na kakvom položaju? Ako pogledamo pouku cele priče, da li je to uopšte važno?

Sveštenik i Levit videli su ranjenog čoveka, ali samo su prošli pored njega. Bez obzira zašto mu nisu pritekli u pomoć, postavlja se pitanje: šta je prava religija, i kako treba da bude izražena? 5. Mojsiejva 10,12.13; Mihej 6,8; Jakov 1,27.

Mržnja i netrpeljivost obeležili su odnos između Jevreja i Samarjana, i do Isusovog vremena neprijateljstvo između ova dva naroda sve više se pogoršavalo (Luka 9,51-54; Jovan 4,9). Time što je Samarjanina učinio »junakom« ove priče, Isus je snažno istakao poruku upućenu Jevrejima.

Isus je detaljno opisao službu Samarjanina: sažalio se, prišao ranjenom čoveku, zavio mu rane, zalio uljem i vinom, odneo ga u gostionicu, platio njegov boravak i obećao da će se u povratku pobrinuti za sve što bude bilo potrebno. Sve ove pojedinosti Samarjaninove službe ukazuju na bezgraničnost prave ljubavi. Činjenica da je sve ovo učinio čoveku koji je, najverovatnije, bio Jevrejin, otkriva da prava ljubav ne zna za granice.

Sveštenik i Levit su se upitali: Šta bi nam se dogodilo da smo zastali i pomogli ovom čoveku? Samarjanin se zapitao: Šta bi se desilo ovom čoveku da mu nisam pomogao? Kakva je razlika između ova dva pitanja?

ZA DALJE PROUČAVANJE

»U svome životu i poukama, Hristos je dao savršeni primer nesebične službe koja ima svoje poreklo u Bogu. Bog ne živi za Sebe. Stvaranjem sveta i održavanjem onoga što je stvorio, On neprekidno služi drugima. 'On zapovijeda svome Suncu, te obasjava i zle i dobre i daje dažd pravednima i nepravednima.' (Matej 5,45) Bog je ovaj ideal služenja poverio svome Sinu. Isusu je bilo dato da stoji na čelu ljudskog roda, da bi svojim primerom mogao da pouči šta znači služiti. Njegov celokupan život bio je potčinjen zakonu službe. On je služio svima, pomagao svima. Tako je životom ostvario Božji zakon, a svojim primerom pokazao kako da ga poslušamo.« (Elen Vajt, *Čežnja vekova*, str. 649. original)

Priča o milostivom Samarjaninu nije bila »neki izmišljeni prizor, već stvarni događaj, koji je bio verodostojno predstavljen. Sveštenik i Levit, koji su prošli na drugu stranu, nalazili su se u društvu onih koji su slušali Hristove reči.« (Elen Vajt, *Čežnja vekova*, str. 499. original)

ZA RAZGOVOR:

1. Ponovo pogledajte važna pitanja postavljena na kraju odeljka od nedelje. Da li ste bili u prilici da čujete da ljudi kažu da su učinili nešto, jer im je Bog tako naložio? Na koji način Bog razgovara sa nama? Kakve opasnosti se kriju kada koristimo Božji autoritet da opravdamo svoja dela?

2. Ponovo proučite »četiri nesreće« u tekstu iz Jevanđelja po Luki 6,24-26. Kako treba da shvatimo ove Isusove reči? Kako nas ovde upozorava da budemo pažljivi u ovom životu?

3. Razmislite o pitanju autoriteta. Šta je autoritet? Koje su različite vrste autoriteta? Kako treba da se odnosimo prema različitim vrstama autoiteta u svom životu? Šta se događa kada su autoriteti u sukobu?

SLEDITI ISUSA U SVAKODNEVNOM ŽIVOTU

Tekstovi za proučavanje u toku sedmice: Luka 11,37-54; 12,4-21,35-53; Amos 6,1; Luka 8,4-15; 22,24-27.

Tekst za pamćenje: »I rekoše apostoli Gospodu: Dometni nam vjere.« (Luka 17,5)

Iako je bio veliki Učitelj, Isus nije osnovao teološku ili filozofsku školu. Njegov cilj bio je da »nađe i spase što je izgubljeno«. (Luka 19,10) On je došao da otkrije Božji karakter. Otkrivenje je dostiglo vrhunac na krstu, na kome ne samo da je pokazao čovečanstvu i svetovima koji nisu pali kakav je zaista Bog, već je, takođe, platio kaznu za greh da bi ljudska bića, uprkos paloj prirodi, mogla biti iskupljena.

Čineći tako On je, takođe, stvorio zajednicu iskupljenih, zajednicu onih koji su, pošto su spaseni Njegovom smrću, izabrali da se ugledaju na Njegov život i učenja.

Poziv da budemo deo te iskupljene zajednice je poziv ne da steknemo željeni položaj u životu, već da u potpunosti pokažemo vernost Onome koji nas poziva, Hristu lično. Ono što On kaže postaje učenikov zakon života. Ono što On želi postaje učenikova jedina svrha u životu. Nikakva spoljašnja dobrota ili doktrinarno savršenstvo ne može da zauzme mesto potpune vernosti Hristu i Njegovoj volji.

Vreme učenja, koje isključivo dugujemo Hristu koji prebiva u našem srcu, ima određene i stroge zahteve. Nikakvo nadmetanje i zamena nisu dozvoljeni.

Više od osamdeset puta koliko se fariseji spominju u Jevandeljima, oko 25 posto je u Jevandelju po Luki. Fariseji su bili poznati po svojim konzervativnim učenjima, nasuprot sadukejima, koji su se isticali svojim liberalnim idejama. Mnogi fariseji bili su legalisti koji su poučavali da se spasenje dobija držanjem Zakona, iako su se izjašnjavali da veruju u milost?

Pročitajte tekst u Jevandelju po Luki 11,37-54. Na šta Isus upozorava i kako se ovo načelo danas ispoljava? Kako možemo biti sigurni da i mi na neki svoj način ne činimo ono na što Isus upozorava?

Pregled ukora (Luka 11,42-54) upućenih farisejima i književnicima pokazuje koliko poziv ka pravoj religiji obuhvata svaki naraštaj, uključujući i naš.

Na primer, iako davanje desetka predstavlja radosno priznavanje da se Bog stara za nas, ono nikada ne može zameniti osnovne zahteve ljubavi i pravde u međuljudskim odnosima (42. stih).

Isti oni koji »prolaze (obilaze) pravdu i ljubav Božiju« vole »začelja po zbornicama«. (42.43.stih) Razgovarajte o promašenoj svrsi prave vere!

Isus je, takođe, upozorio da su oni koji izjednačavaju pravu religiju samo sa spoljašnjim obredima nečisti, poput onih koji dolaze u dodir sa mrtvima (Luka 11,44; vidi: 4. Mojsijeva 19,16). Lako možemo da pomešamo nevažno sa onim što je sveto u Božjim očima.

Takođe, Isus je uputio ukor zakonicima koji su koristili svoje obrazovanje i iskustvo da stave nepodnošljivo versko breme na druge, dok »jednijem prstom svojijem nećete da ih prihvatite«. (Luka 11,46)

Fariseji su poštovali proroke, koji nisu više bili među živima, ali su radili protiv onih koji su bili živi. Čak i dok je Isus govorio, neki su kovali zaveru da ubiju Božjeg Sina. Iskazivanje poštovanja prorocima nije toliko važno koliko obraćanje pažnje na njihovu proročku vest ljubavi, milosti i suda.

Poslednji ukor veoma je strog. Oni kojima su povereni ključevi Božjeg carstva izneverili su dato poverenje. Umesto da mudro upotrebe ključeve i dozvole Božjem narodu da uđe u carstvo, oni su zaključali vrata pred njim i bacili ključ.

BOJATI SE BOGA

»Bojte se Boga i podajte Mu slavu« (Otkrivenje 14,7) prva je od tri anđeoske vesti i veoma je važna u životu i veri adventističkih hrišćana. Bojati se Boga ne znači plašiti Ga se, kao što obično vlada mišljenje, već shvatiti ko je zapravo Bog i šta očekuje od nas. To je čin vere koji obuhvata potpunu vernost Njemu. Bog postaje Onaj koji određuje naš život i koji učestvuje u njemu – u našim mislima, delima i odnosima. Učeništvo utemeljeno na ovoj vrsti »straha« stoji na čvrstom tlu.

Pročitajte tekst iz Jevanđelja po Luki 12,4-12. Kako Isus ovde govori o strahu?

U tekstu se govori o tome koga da se plašimo, a koga ne. Ne treba da se plašimo sila koje u sadašnjem svetu mogu da naude samo telu. Moramo se plašiti i poštovati Boga zato što je u Njegovim rukama naša večna sudbina. Međutim, naš Bog, čije oči poživaju i na vrapcu (Luka 12,6) i koji je izbrojao vlasi na našoj glavi (7. stih), brižan je i pun ljubavi; zato, svako od nas beskonačno je dragocen u Njegovim očima. Koliko će ovozemaljskih strahova nestati ako iskreno verujemo u to.

Pročitajte tekst iz Jevanđelja po Luki 12,13-21. Na šta nas Isus ovde upozorava?

Iako Isus odbija da se umeša između braće koja se prepiru oko podele nasledstva, On naglašava važnost desete zapovesti (2. Mojsijeva 20,17) nasuprot zlu da poželimo nešto što pripada našem bližnjem i ističe jednu važnu i večnu istinu: život ne čine materijalna blaga (Luka 12,15). Bogati bezumni čovek živeo je u malom ograničenom svetu. Ništa drugo nije mu bilo važno. Koliko treba da budemo pažljivi da ne upadnemo u istu zamku; to je posebno važno za one koji su blagosloveni obiljem materijalnih dobara

Iako svi uživamo u materijalnim stvarima, razmislite koliko pravog zadovoljstva one zaista mogu da pruže, naročito u svetlosti večnosti. Zašto onda, i dalje možemo lako da učinimo grešku na koju nas je Isus upozorio u Jevanđelju po Luki 12,16-21.

BUDITE GOTOVI I STRAŽITE

»Budnost i vernost zahteva se od svakog Hristovog sledbenika u svim vremenima; ali sada kada se nalazimo na pragu večnosti, imajući istinu koja nam je otkrivena, veliku svetlost i važan posao koji treba da obavimo, moramo biti još marljiviji.« (Elen Vajt, *Testimonies for the Church*, 5. sveska, str. 460.461)

Pročitajte tekst u Jevanđelju po Luki 12,35-53. i ukratko iznesite šta ovi stihovi znače za vas, naročito ako već dugo čekate Drugi Hristov dolazak?

Hrišćani ne mogu da dopuste sebi da budu nemarni i ravnodušni.

Isusov siguran povratak i nepoznati čas Njegovog dolaska treba da nas podstaknu da zapregnemo svoje haljine i pazimo da žišci uvek budu upaljeni. Nada u Isusov dolazak mora da bude podsticajna sila u našem životu i radu, našoj spremnosti i vernosti. Po ovoj vernosti da činimo Njegovu volju na Zemlji i spremnosti da Ga sretnemo u miru razlikuju se dobre i rđave slugе.

Svako zanemarivanje vernosti pod izgovorom: »Neće moj gospodar još zadugo doći« (Luka 12,45) stavlja nas pod Božju najstrožu osudu (stihovi: 45-48). Što imamo veće prednosti, veće su i odgovornosti, i zato će se od onih kojima je mnogo dato mnogo i tražiti (48. stih).

Osuda starog proroka: »Teško bezbrižnima u Sionu« (Amos 6,1) kao da se ogleda u Hristovom upozorenju da hrišćansko učenje nije stanje lagodnosti. Apostol Pavle opisuje hrišćanski život kao duhovnu borbu (Efescima 6,12). Svi hrišćani uključeni su u kosmički sukob između Hrista i sotone, a krst povlači jasnu granicu između njih. Samo stalnom verom u Hrista na krstu čovek može da zadobije konačnu pobedu.

»Kome je god mnogo dano mnogo će se iskati od njega; a kome predaše najviše najviše će se iskati od njega.« (Luka 12,48) Šta ovaj tekst znači za nas adventističke hrišćane?

KORISTAN SVEDOK

Otac, Sin i Sveti Duh su »prije postanja svijeta« ustanovili plan spasenja. Odnosno, pre nego što je prvi čovek stvoren i, samim tim, pre nego što je prvi čovek sagrešio, Bog je imao pripremljen plan za spasenje sveta. Plan je utemeljen na krstu i zato se Radosna vest o krstu mora objaviti svim ljudima na svetu. Odgovornost svedočenja stavljena je na svakog hrišćanina.

»Bićete mi svjedoci i u Jerusalimu i po svoj Judeji i Samariji i tja do kraja Zemlje.« (Dela 1,8) Poslednji Isusov nalog ukazuje na važnost uloge svedoka koju je Gospod dodelio svojim sledbenicima.

Koje pouke Hristovi svjedoci mogu da nauče iz priče o sejaču i tlu? Luka 8,4-15?

Kakvu će nagradu primiti Hristovi svjedoci i kada? Luka 18,24-30?

Šta priča o kesama srebra koje je gospodar poverio slugama (Luka 19,1-27) uči o vernosti i odgovornosti u svedočenju?

U svakom od ovih tekstova otkrivene su nagrade, opasnosti i odgovornosti svedočenja i vere. Nama je naloženo da gajimo svečanu odgovornost; ali s obzirom koliko nam je dato, od nas se zapravo malo traži.

KO JE NAJVEĆI?

Pročitajte tekst u Jevandelju po Luki 22,24-27. Čak i kada su se učenici pripremali za poslednju večeru, prepirali su se ko će među njima biti najveći u Carstvu. Kako je Isus odgovorio na njihovo bezumno ponašanje?

Isusov odgovor bio je jedinstven u odnosu na shvatanje vođstva u istoriji. Faraon, Navuhodonosor, Aleksandar Veliki, Julije Cezar, Napoleon i Džingis Kan smatrali su da se pod vođstvom podrazumeva sila i vlast nad drugima. Tako je svet uvek delovao kada je vlast u pitanju.

»Ali vi nemojte tako; nego koji je najveći među vama neka bude kao najmanji, i koji je starješina neka bude kao sluga.« (Luka 22,26). Gospod univerzuma je tim rečima promenio definiciju vođstva: »Nego koji hoće da bude veći među vama, da vam služi. I koji hoće među vama da bude prvi, da vam bude sluga. Kao što ni Sin Čovječij nije došao da Mu služe, nego da služi i dušu svoju da u otkup za mnoge.« (Matej 20,26-28)

Određujući tako službu i samoodricanje kao suštinsko načelo svog puta i vođstva, Isus je uveo novinu u ljudske odnose: zadovoljstvo ne proističe iz moći, već iz službe; autoritet vođe ne potiče iz njegovog položaja, već iz služenja; promenu ne donosi presto, već krst. Živeti znači umirati (Jovan 12,24).

U tekstu u Jevandelju po Luki 9,46-48. nešto slično dogodilo se kada se među Isusovim učenicima pojavila misao o tome ko je najveći. Načela ovoga sveta i dalje su bila čvrsto utvrđena u umu Njegovih učenika.

Učiteljev odgovor zadire u srž problema i postavlja jedan od najtežih izazova u životu uopšte, a posebno u životu hrišćanina. Isusove reči, naročito one koje glase »koji je najmanji među vama« (48. stih), pokazuju koliko su vredosti ovoga sveta otišle u pogrešnom pravcu.

Okrruženi načelima ovoga sveta koja su toliko suprotna Isusovim učenjima, kako možemo da opstanemo ako primenimo Njegova načela u svom životu?

ZA DALJE PROUČAVANJE

»Kome pripada naše srce? Kome pripadaju naše misli? O kome volimo da razgovaramo? Kome pripadaju naša najtoplija osećanja i naše najbolje snage? Ako smo Hristovi, naše misli biće usmerene Njemu, naša najprijetnija razmišljanja biće posvećena Njemu. Sve što imamo i jesmo pripada Njemu. Tada čeznemo da budemo nalik na Njega, da dišemo Njegovim dahom, da činimo Njegovu volju, i da Mu u svemu ugodimo.« (Elen Vajt, *Put Hristu*, str. 58. original)

»U našem životu, iako je zemaljski i ograničen grehom, najveća radost i najviše vaspitanje stiče se služenjem. I u budućem životu, nesputani ograničenošću grešne ljudske prirode, svoju najveću radost i svoje najviše vaspitanje naći ćemo u služenju – u svedočenju, i stalnom učenju tokom svedočenja 'kako je bogata slava tajne ove, Hristos u vama, Nada slave.'« (Kološanima 1,27) (Elen Vajt, *Vaspitanje*, str. 309. original)

ZA RAZGOVOR:

- 1. Isus je bogatog i uspešnog zemljoradnika nazvao bezumnikom (Luka 12,20). Šta čoveka čini bezumnikom u Božjim očima?**
- 2. U nekim našim crkvama postoje dve grupe ljudi: prvu čine stručnjaci, poslovni ljudi, crkvene vođe, uticajni ljudi, oni kojima se ukazuje poštovanje i pažnja; drugu čine povučeni i obični ljudi na koje niko ne obraća pažnju. Šta možete učiniti da bi se pripadnici druge grupe osetili isto toliko važnim kao i prva grupa ljudi?**
- 3. Iako je danas lako zamerati farisejima zbog načina na koji su izopacili veru, kako možemo biti sigurni da mi koji smo revni, kada je vera u pitanju, nismo u opasnosti da učinimo istu grešku? Kako možemo čvrsto da se držimo onoga što je ispravno, a da ne budemo poput fariseja? Ili, što je još važnije, kako određujemo šta je ispravno i šta je vredno naše borbe nasuprot postupcima fariseja koji »ocjeđuju komarca«?**

BOŽJE CARSTVO

Tekstovi za proučavanje u toku sedmice: Luka 11,2; Luka 1,32.33; 18,16-30; Luka 17,23.24; Otkrivenje 21,1-3; Luka 21,34-36.

Tekst za pamćenje: »I doći će od istoka i zapada i sjevera i juga i sječe za trpezu u carstvu Božijemu.« (Luka 13,29)

Božje carstvo je važna tema kojoj Isus u svojim učenjima pridaje značajno mesto. Ovaj izraz javlja se skoro 50 puta u Jevanđelju po Mateju, 16 puta u Jevanđelju po Marku, oko 40 puta u Jevanđelju po Luki i tri puta u Jevanđelju po Jovanu. Bez obzira da li se spominje u Gospodnjoj molitvi, u Propovedi na Gori ili drugim Isusovim propovedima i pričama, Božje carstvo je izraz onoga što je Bog učinio u prošlosti za ljudski rod, dok se bavi problemom greha i odlučno vodi veliku borbu sa sotonom do konačnog kraja. Božje carstvo drugačije je od svih carstava na Zemlji zato što ono nije ovozemaljsko carstvo.

»Božje carstvo ne dolazi sa spoljašnjim sjajem. Ono dolazi sa blagim nadahnućem Njegove Reči, unutrašnjim radom Njegovog Duha, druženjem duše sa Njim koji predstavlja njen život. Najveći izraz Njegove sile može se zapaziti u ljudskoj prirodi uzdignutoj do savršenstva Hristovog karaktera.« (Elen Vajt, *U potrazi za boljim životom*, str. 36. original)

Ove sedmice usredsredićemo se na ovu temu u Jevanđelju po Luki.

ODLIKE BOŽJEG CARSTVA: PRVI DEO

U Jevanđeljima ima mnogo tekstova u kojima se spominje Božje carstvo i koji svedoče da je u i kroz Isusa uspostavljen novi poredak.

Šta je u tekstu u Jevanđelju po Luki 11,2. rečeno o Božjem carstvu? Čije je to carstvo i zašto je toliko važno?

Ukazati na Božje carstvo nije značilo ukazati na nešto očigledno, već potvrditi da Božje carstvo nije ni filozofska ideja ni moralni sistem. Ono nije društveno Jevanđelje koje obećava hleb i vodu gladnima ili jednakost i pravdu politički potlačenima. Ono prevazilazi svu ljudsku dobrotu i moralna dela, i pronalazi svoje mesto u suverenom Božjem delovanju preko utelovljenog Sina, koji je došao da propoveda Radosnu vest o Carstvu (Luka 4,42-44; Matej 4,23-25).

Šta tekst u Jevanđelju po Luki 1,32.33. uči o tome ko je uspostavio Božje carstvo i dokle će ono trajati?

Ovaj tekst ima izuzetan značaj iz dva razloga: prvi, Mesija čiji je dolazak prorečen u Starom zavetu nije niko drugi do Isus, »Sin Najvišega«; drugi, »Carstvu Njegovom neće biti kraja«. To znači da je utelovljenjem, smrću i vaskrsenjem Isus porazio sotonu, čija je namera bila da Bogu oduzme vlast, i utvrdio Božje carstvo za večnost. »Carstvo svijeta posta Carstvo Gospoda našega i Hrista Njegova, i carovaće va vijek vijeka.« (Otkrivenje 11,15) U sukobu između Hrista i sotone, sotona je proglasio sebe pobednikom posle pada Adama i Eve. Međutim, Isusova misija dokazala je da su sotonine tvrdnje lažne; Hristos je porazio sotonu na svakom koraku, i svojom smrću i vaskrsenjem uverio čitav kosmos da je Božje carstvo došlo.

Kako naš život može da odražava stvarnost Božjeg carstva?

ODLIKE BOŽJEG CARSTVA: DRUGI DEO

Šta sledeći tekstovi govore o životu u Božjem carstvu?

Luka 18,16-30. _____

_____

_____

Luka 12,31-33. _____

_____

_____

Luka 9,59-62. _____

_____

_____

Ulazak u Božje carstvo ne zavisi od nečijeg statusa ili položaja, bogatstva ili siromaštva. Luka, zajedno sa drugim piscima Jevanđelja, ukazuje da čovek mora doći Isusu sa stavom potpunog pokoravanja, potpune zavisnosti i detinjeg poverenja; to su osobine onih koji ulaze u Božje carstvo. Oni moraju biti spremni da se odreknu svega, ako je potrebno; jer sve ono čega ne bi želeli da se odreknu ne samo da bi se nadmetalo sa Isusom, već bi i pobedilo. Isus, i Njegovo pravo na naš život, svaku oblast našeg života, predstavlja najvišu vrednost. To ima smisla zato što, samo kroz Njega postojimo. Zato treba da Mu budemo potpuno odani.

Pročitajte ponovo tekst u Jevanđelju po Luki 18,29.30. O čemu Isus govori i kakvo obećanje daje? Da moramo da ostavimo roditelje, bračnog druga, čak i decu radi Božjeg carstva? To je veoma zahtevna dužnost, zar ne? Isus ne kaže da se ovo zahteva od svih vernika, već da će, ako neko bude bio pozvan da učini to radi Božjeg carstva, ono biti vredno toga.

Razmišljajte o Isusovim rečima da dozvolimo mrtvima da sahranjuju mrtve. Kakvu važnu istinu iznosi o tome da ne pravimo izgovore koji će nas sprečiti da Ga sledimo, kada nam poziv bude upućen, ma koliko ti izgovori bili osnovani

BOŽJE CARSTVO: VEĆ, NE JOŠ

Isus je došao da objavi Božje carstvo. U svom prvom javnom obraćanju u Nazaretu (Luka 4,16-21), Isus je potvrdio da se u Njemu ostvarilo Isajino mesijansko proročanstvo o Carstvu i službi otkupljenja.

Luka beleži još jednu izjavu koja svedoči o sadašnjoj stvarnosti Carstva. Na pitanje fariseja kada će Carstvo doći, Isus je odgovorio da je »carstvo Božije unutra u vama«. (Luka 17,21) U nekim prevodima stoji »među vama«. Odnosno, Isusovim dolaskom Carstvo je već došlo i obuhvatilo lečenje bolesnih (Luka 9,11), propovedanje Jevanđelja (Luka 4,16-19), opraštanje greha (Luka 7,48-50; 19,9.10), i rušenje sila zla (Luka 11,20). Isus je na taj način učinio carstvo stvarnošću u životu pojedinca, menjajući ga da postane sličan Njemu. Božje carstvo se, takođe, vidi u zajednici vernika, u otkrivenju pravednosti i spasenja. Ovaj vid sadašnjosti, takođe, je poznat kao »carstvo Božje blagodati [koje] se sada osniva tako što se srca, dotle ispunjena grehom i pobunom, iz dana u dan pokoravaju vrhovnoj upravi Njegove ljubavi.« (Elen Vajt, *Misli sa gore blagoslova*, str. 108. original)

Dok se oblik »već« odnosi na pobeđu nad grehom i sotonom, i Isusovu pobeđu u velikoj borbi, oblik »ne još« odnosi se na budući fizički kraj zla i osnivanja nove Zemlje: »Potpuno uspostavljanje Carstva Njegove slave ostvariće se tek prilikom Drugog Hristovog dolaska na ovaj svet.« (Elen Vajt, *Misli sa gore blagoslova*, str. 108. original)

Šta ovi tekstovi govore o Božjem carstvu na kraju vremena? Luka 17,23.24; 21,5-36?

Naš svet i stanje u kome se nalazi, nesreće, tuge i nevolje koje vladaju, sigurno odražavaju reči koje je Isus izgovorio u ovim tekstovima. Iako neki tvrde da su bol i patnja na ovom svetu pokazatelj da Bog ne postoji, na osnovu onoga na šta nas je Isus upozorio pre oko 2000 godina, možemo reći da stanje u našem svetu ne samo da pokazuje da Bog postoji, već i da ukazuje na istinitost Biblije. (Da se u ovom svetu živi kao u Raju, Isusove reči bile bi neistinite.) Samo će na kraju Božje carstvo u svoj svojoj punini biti uspostavljeno. Do tada treba da istrajemo.

CARSTVO I DRUGI HRISTOV DOLAZAK

Kada je Isus govorio o Božjem carstvu, govorio je o dve izvesne pojedinosti: 1) Božjem delovanju preko Hrista da bi spasao čovečanstvo od greha i 2) obnavljanju spasenih prema probitnom planu – da bi mogli da žive večno sa Njim na novoj Zemlji (Otkrivenje 21,1-3). Prva, kao što je zabeleženo, ostvarila se u Hristovoj misiji i službi. U Njemu smo već sad u Carstvu blagodati (Efescima 1,4-9). Druga, okupljanje spasenih u Carstvu slave je buduća nada koju oni koji su u Hristu čekaju (Efescima 1,10; Titu 2,13). Isus i ostali novozavetni tekstovi povezuju taj istorijski trenutak, u kome će verni naslediti castvo slave, u Drugom Hristovom dolasku.

Hristov drugi dolazak je vrhunac Radosne vesti koju je Isus došao da objavi kada je došao prvi put. Isti Isus koji je pobedio greh i sotonu na Golgoti, uskoro će se vratiti da započne proces koji će uništiti zlo i očistiti ovu Zemlju od nesreće koju je sotona naneo Božjim stvorenjima.

Pročitajte tekst u Jevandelju po Luki 21,34-36. Svojim rečima ukratko iznesite osnovnu poruku ovog teksta. Osvrnite se na svoj život i zapitajte koliko se ove reči odnose na vas. Šta treba da učinite da biste bili sigurni da sledite ono što Isus nalaže u ovom tekstu?

Dok čekamo Isusov povratak, upućen nam je poziv: »Stražite...i molite se Bogu da biste se udostojili... stati pred Sinom Čovječijim.« (Luka 21,36)

Oni koji su doživeli Carstvo blagodati moraju čekati, stražiti i moliti se za Carstvo slave. U razdoblju između ova dva Carstva, između carstava već i ne još, vernici treba da se posvete službi i misiji, životu i nadi, vaspitavanju i svedočenju. Očekivanje Drugog dolaska zahteva posvećenje života sada i ovde.

Pročitajte tekst u Delima 1,1-8. Kakve su važne istine o Božjem carstvu date u ovom tekstu?

Luka je na umu prvenstveno imao Božje carstvo, kada je pisao nastavak Jevanđelja u obliku kratke istorije rane Crkve. U uvodnim stihovima tog istorijskog izveštaja, Dela apostolskih, Luka iznosi tri osnovne istine u vezi sa Božjim carstvom.

Prva, budite sigurni da će Isus ponovo doći. U razdoblju od četrdeset dana između vaskrsenja i vaznesenja, Gospod je nastavio da poučava svoje učenike o onome čemu ih je učio pre raspeća: »O carstvu Božijemu.« (Dela 1,3) Veličanstveni događaji na krstu i vaskrsenje nisu promenili ništa u Isusovim učenjima o Carstvu; ako ništa drugo, vaskrsli Isus je 40 dana nastavio da utiskuje u um učenika istine o Carstvu.

Druga, Isus će ponovo doći, kada Bog odredi vreme za to. Posle vaskrsenja Isusovi učenici postavili su ozbiljno pitanje koje ih je uznemiravalo: »Gospode, hoćeš li sad načiniti carstvo Izrailjevo?« (Dela 1,6) Isus nije odgovorio na ovo pitanje, već je ispravio gledište učenika: Bog će uvek biti Bog; istraživati Njegove misli, predvideti kako će se Njegovi planovi tačno ostvariti, proniknuti u Njegove tajne nije zadatak za čoveka od krvi i mesa. On zna kada će Carstvo slave doći, On će ga uspostaviti u vreme koje On odredi (Dela 1,7; Matej 24,36), kao što je »kad se navrší vrijeme« (Galatima 4,4) poslao svog Sina da uspostavi Carstvo blagodati.

Treća, budite svedoци Isusovog Jevanđelja. Hristos je preusmerio učenike sa nagađanja o onome što nije poznato – kada će doći carstvo slave – na ono što je poznato i što mora biti učinjeno. Vreme Drugog dolaska nije otkriveno, ali nam je upućen poziv da čekamo taj slavan dan i da do tada »radimo« (Luka 19,13). To znači da treba da se uključimo u širenje Jevanđelja Isusa Hrista »tja do kraja Zemlje«. (Dela 1,8) To je odgovornost koju ne treba da ispunimo u svojoj snazi, već u sili Svetoga Duha, koji će po obećanju biti izliven na sve koji svedoče o onome što su videli i čuli (stihovi: 4-8).

Ovi verni Isusovi sledbenici i dalje su imali pogrešnu sliku o prirodi Hristovog rada. Pa ipak, Gospod ih je svakako upotrebio.

ZA DALJE PROUČAVANJE

»O siromašnim duhom Isus ovako govori: 'Njihovo je Carstvo nebesko.' To Carstvo nije, kako su očekivali Hristovi slušaoci, prolazno i zemaljsko. Hristos je ljudima otvorio duhovno carstvo svoje ljubavi, milosti i pravednosti. Oznaka Mesijinog carstva je sličnost sa Sinom Čovečijim. Njegovi podanici su siromašni duhom, krotki proganani pravde radi. Njima pripada Nebesko carstvo.« (Elen Vajt, *Misli sa gore blagoslova*, str. 8. original)

»Mi se sada nalazimo u Božjoj radionici. Mnogi među nama su grubo kamenje iz kamenoloma. Međutim, kad prihvatimo istinu, ona utiče na nas. Ona nas uzdiže i odstranjuje od nas svaku nesavršenost i greh, ma kakvi mi bili. Tako ćemo se pripremiti da ugledamo Cara u svoj Njegovoj krasoti i da se konačno sjedinimo sa čistim i nebeskim anđelima u carstvu slave. Ovde se to delo mora izvršiti za nas; ovde se naše telo i duh moraju pripremiti za besmrtnost.« (Elen Vajt, *Testimonies for the Church*, 2. sveska, str. 355.356)

ZA RAZGOVOR:

1. Fizičar Stiven Vajnberg je razmišljajući o kosmosu zapisao sledeće: »Što nam se univerzum čini razumljivijim, toliko nam se istovremeno čini besmislenijim.« Njegove reči unele su pometnju, i on je na kraju pokušao da ublaži značenje svojih reči. Međutim, neki uopšte nisu videli razlog za sukob oko tvrdnje da univerzum nema svrhu. »Zašto mora da ima svrhu«, upitala je astronom Marta Geler. »U pitanju je samo fizički sistem. Uvek me je zbunjivala ta izjava.« Univerzum, samo sistem, i pri tome još bez određene svrhe? Kao hrišćani koji očekuju Drugi Hristov dolazak i potpuno uspostavljanje Božjeg carstva, kako biste odgovorili na ideje koje se nalaze u pozadini ovih izjava?

2. Svaki naraštaj hrišćana očekivao je da će Isus doći u njihovo vreme. Neki pastori i evanđelisti određivali su datume Njegovog povratka. Međutim, niko nije uspeo u tome. Šta je pogrešno u određivanju datuma?

ISUS U JERUSALIMU

Tekstovi za proučavanje u toku sedmice: Luka 19,28-40; Zaharija 9,9; Luka 19,45-48; Matej 21,12-17; Luka 20,9-26.

Tekst za pamćenje: »I kad se približi, ugleda grad i zaplaka za njim.« (Luka 19,41)

Isus je poslednju sedmicu svog ovozemaljskog života proveo u Jerusalimu. Burni događaji obeležili su tu sedmicu: pobedonosni ulazak; Isusov plač nad ravnodušnim gradom; čišćenje Hrama; kovanje zavere protiv Isusa; milosrđe iskazano na Poslednjoj večeri i borba u Getsimaniji; ruglo od suđenja; raspeće; i konačno, vaskrsenje. Nijedan grad do tada nije bio svedok takvih ključnih istorijskih događaja, kada je sukob između dobra i zla dostigao vrhunac, mada niko osim Isusa nije shvatao značenje onoga što se odvijalo pred njihovim očima.

Isus je nekoliko puta do tada boravio u Jerusalimu. Jevandelisti Matej, Marko, Luka i Jovan beleže da je Isus kao odrasla osoba posetio Jerusolim u vreme Pashe. Iako su i drugi primeri Isusovog boravka u Jerusalimu bili poznati – Isus kao novorođenče u Hramu (Luka 2,22-28), rasprava dvanaestogodišnjaka u Hramu (stihovi: 41-50), kušač izvodi Isusa na najvišu tačku Hrama (Luka 4,9-13) – poslednja sedmica Isusove službe u Jerusalimu privlačila je posebnu pažnju pisaca Jevandelja?

Isus je rođen u Vitlejemu. Odrastao je u Nazaretu. Poučavao je, propovedao i lečio u Galileji, Samariji, Judeji i Pereji. Međutim, jedan grad bio je predmet Njegove stalne pažnje: Jerusalim. Isus »namjeri da ide pravo u Jerusalim«. (Luka 9,51) Njegov ulazak u grad obeležio je najdramatičniju i najvažniju sedmicu u ljudskoj istoriji. Ova sedmica je započela Hristovim carskim ulaskom u grad, a završila se smrću na krstu, kojom smo se mi, koji smo bili neprijatelji, »pomirili s Bogom smrću Sina Njegova«. (Rimljanima 5,10)

Pročitajte tekst u Jevanđelju po Luki 19,28-40. Zamislite kakvo je uzbuđenje vladalo među učenicima. Sigurno su mislili da će ovoga puta Isus kao car stupiti na zemaljski presto u Jerusalimu, na presto cara Davida. Kakve važne pouke o lažnim očekivanjima možemo izvući iz ovog izveštaja?

Kada se Isus rodio, mudri ljudi sa Istoka stigli su na vrata Jerusalima, postavljajući uznemirujuće pitanje: »Gdje je car judejski što se rodio?« (Matej 2,2). Sada, nekoliko dana pre raspeća, dok su se Njegovi učenici i mnoštvo tiskali gradom, hvala se uzdigla nad Jerusalimom: »Blagosloven Car koji ide u ime Gospodnje!« (Luka 19,38)

Ovaj zadivljujući prizor bio je ispunjenje proročanstva. »Raduj se mnogo, kćeri sionska, podvikuj, kćeri jerusalimska; evo, Car tvoj ide k tebi, pravedan je i spasava, krotak je i jaše na magarcu, i na magaretu, mladetu magaričinu.« (Zaharija 9,9) Ipak, Isus je znao da će se ovaj istorijski ulazak, koji je započeo povcima Osana, uskoro završiti na Golgoti, kada će izgovoriti poznate pobedonosne reči: »Svrši se.«

Iako se sve odvijalo prema Božjem večnom planu, Njegovi učenici bili su toliko pod uticajem predanja, učenja i očekivanja svoga vremena i kulture da su potpuno zanemarili Njegove ranije opomene o tome šta će se dogoditi i kakvo značenje će ti događaji imati.

Hristos im je govorio, ali oni Ga nisu slušali. Ili, možda su Ga i slušali, ali Njegove reči bile su toliko u suprotnosti sa njihovim očekivanjima, da su ih odbacili. Kako možemo biti sigurni da ne činimo istu grešku, kada su u pitanju biblijske istine?

JERUSALIM: ČIŠĆENJE HRAMA

»U Pismu stoji: Dom Moj dom je molitve, a vi načiniste od njega pećinu hajdučku.« (Luka 19,46)

Odmah posle pobedonosnog ulaska, tokom koga je zaplakao nad Jerusolimom, Isus je otišao u Hram.

Pročitajte tekstove u Jevandlju po Luki 19,45-48; Mateju 21,12-17; Marku 11,15-19. Kakve važne pouke kao pojedinci i kao članovi zajednice koja, na neki način, deluje poput Hrama, možemo izvući iz onoga što je Isus učinio? Efescima 2,21.

Čišćenje Hrama pominje se u sva četiri Jevandelja. Apostol Jovan govori o prvom čišćenju (Jovan 2,13-25) koje se dogodilo za vreme Isusove posete Hramu u vreme Pashe 28. godine nove ere. Drugi pisci beleže drugo čišćenje na kraju Isusove službe, ovoga puta u vreme Pashe 31. godine nove ere. Na ovaj način, dva čišćenja Hrama daju okvir Isusovoj službi, pokazujući koliko je brinuo o svetosti Hrama i njegovoj službi, i kako je potvrdio svoju mesijansku misiju i autoritet.

Njegovi postupci u Hramu, naročito drugi put, upravo pred Njegovu smrt, pokreću zanimljivo pitanje. Iako je znao da će uskoro umreti i da će Hram i služba u njemu uskoro postati beznačajni, Isus je ipak izagnao one koji su ga skrnavili svojom robom. Zašto jednostavno nije ostavio Hram u pokvarenosti, iako je znao da će uskoro izgubiti svoju svrhu i da će za samo jedan naraštaj biti uništen?

Iako nam odgovor na ovo pitanje nije dat, najverovatnije postoji zato što je Hram i dalje bio Božji dom, i dalje je bio mesto na kome je plan spasenja bio otkriven. Na neki način mogli bismo da tvrdimo da su, sa Njegovom skorom smrću, Hram i službe u njemu imale važnu ulogu u pomaganju vernim Jevrejima da shvate ko je Isus i šta Njegova smrt na krstu stvarno znači. Odnosno, Hram, koji opisuje ceo plan spasenja, mogao je da pomogne mnogima da u Isusu vide Jagnje »zaklano od postanja svijeta«. (Otkrivenje 13,8)

NEVERNI

Priča o zlim vinogradarima (Luka 20,9-19) daje nam pouku o iskupljenju. U središtu iskupljenja je Bog i Njegova nepromenljiva ljubav prema zalutalim grešnicima. Iako je priča bila upućena jevrejskim vođama Njegovog vremena (»jer razumeš da njima ovu priču kaza« [19. stih]), njena poruka je vremenski neograničena. Odnosi se na sve naraštaje, sve zajednice, sve pojedince na koje je izlivena Božja ljubav, kojima je ukazano poverenje i od kojih Bog očekuje da Mu uzvrate vernošću. Pošto živimo u sadašnjem vremenu, iz ove priče možemo izvući pouke o istoriji iskupljenja onako kako je Bog posmatra.

Pročitajte tekst u Jevanđelju po Luki 20,9-19. Kako se načelo iz ovog teksta može primeniti na nas ako činimo istu grešku kao i ličnosti iz priče?

Umesto da daju Bogu rodove ljubavi i vernosti, stanovnici Božjeg vinograda zaboravili su i izneverili Boga. Međutim, Bog, kao Vlasnik vinograda, slao je u svojoj postojanoj ljubavi slugu za slugom (stihovi: 10-12), proroka za prorokom (Jeremija 35,15), da bi pridobio svoj narod i naveo ga da se okrene odgovornostima pristavske službe. Pa ipak, svaki prorok bio je odbačen. »Kojega od proroka ne protjeraše oci vaši?« (Dela 7,52)

Izveštaj o Bogu predstavlja dug izveštaj o ljubavi. Žalosni događaji stalno će se iznova ponavljati, ali slava će na kraju odneti pobeđu. Vaskrsenje sledi posle krsta. Kamen koji je bio odbačen, sada je postao ugaoni kamen velikog Hrama u kome će svi otkupljeni, bogati i siromašni, Jevreji i neznabošci, muškarci i žene, živeti kao jedan narod. Oni će posle Isusovog dolaska hodati vinogradom i zauvek uživati u njegovim plodovima.

Možda danas nema proroka koje bismo mogli progoniti, ali smo u stanju da odbacimo Božje vesnike kao ljudi u prošlosti. Kako možemo biti sigurni da mi, koji smo pozvani da damo Gospodu »rodove vinograda«, ne odbacujemo Božje vesnike i njihovu vest?

BOG NASUPROT CEZARU

Pročitajte tekst u Jevandelju po Luki 20,20-26. Kako shvatamo Isusove pouke iz ovog teksta i kako ih primenjujemo na svoje prilike bez obzira u kojoj zemlji živimo?

U Isusovo vreme plaćanje poreza rimskoj vlasti bilo je pitanje sklono promenama. Oko 6. godine nove ere, prema jevrejskom istoričaru Josifu Flaviju, Juda Galilejac, vođa pobunjenika, izjavio je da plaćanje poreza cezaru predstavlja izdaju Boga. Ovo pitanje, zajedno sa tvrdnjama nekih osoba da su mesije ili pretendenti na presto, pokrenulo je povremene pobune protiv rimske vlasti. U takvim osetljivim okolnostima, pitanje postavljeno Isusu da li je po zakonu da jevrejski narod plaća porez otkrilo je skrivene pobude onih koji su mu to pitanje postavili: da je odgovorio da jeste po zakonu, značilo bi da je na strani Rima i da ne može da postane jevrejski car kako je mnoštvo izjavljivalo prilikom ulaska u Jerusalim; da je rekao da nije, značilo bi da Isus sledi raspoloženje koje je vladalo u Galileji i da se izjašnjava da je rimska vladavina nezakonita, izlažući Sebe opasnosti da bude optužen za izdaju. Nadali su se da će staviti Isusa u takav položaj iz koga neće moći da nađe izlaz.

Međutim, Isus je prozreo njihove namere. Ukazao je na cezarev lik na novčiću i dao svoj odgovor: »Podajte, dakle, što je ćesarevo ćesaru, a što je Božije Bogu.« (Luka 20,25) Živeti pod cezarovom vlašću, čiji je novac korišćen za svakodnevne potrebe, znači ispunjavati svoje obaveze prema cezaru. Međutim, tu je i druga obaveza, ona veća, koja proističe iz činjenice da smo stvoreni po Božjem obličju i da Njemu dugujemo svoju vernost.

»Hristov odgovor nije bio izbegavanje, već pravičan odgovor na pitanje... izjavio je da pošto žive pod zaštitom rimske sile, treba da joj daju potporu koju zahteva, sve dotle dok se to ne sukobi sa uzvišenijom obavezom. Međutim, dok se miroljubivo pokoravaju zemaljskim zakonima, oni u sva vremena treba prvo da se pokoravaju Bogu.« (Elen Vajt, *Čežnja vekova*, str. 602. original)

Na koji način možemo da budemo uzorni građani bez obzira u kojoj državi živimo, dok u isto vreme imamo na umu da smo stanovnici grada »kojemu je Zidar i Tvorac Bog«? (Jevrejima 11,10)

VEČERA GOSPODNJA

Pročitajte tekst u Jevandelju po Luki 22,13-20. Kakvo značenje ima Večera Gospodnja koja je bila održana u vreme Pashe?

Isus je ustanovio Gospodnju večeru povezujući je sa istorijskim okvirom pashalne večere. Pasha naglašava ljudsku slabost nasuprot Božje velike sile. Izrailjcima je bilo nemoguće da se oslobode egipatskog ropstva kao što je nama nemoguće da se oslobodimo posledica greha. Oslobođenje je došlo od Boga kao dar Njegove ljubavi i milosti, i tome su Izrailjci trebalo da iz naraštaja u naraštaj poučavaju svoju decu (2. Mojsijeva 12,26.27). Kao što je oslobođenje Izrailja Božjim iskupiteljskim delovanjem postalo deo istorije otkupljenja, tako je oslobođenje čovečanstva od greha utemeljeno u istorijskom događaju na krstu. Isus je naše »pashalno Jagnje« (vidi: 1. Korinćanima 5,7), a Njegova Poslednja večera je »čin u kome zajednica verom ukazuje na veličanstven i presudan značaj Hristove smrti«. (G. C. Berkauer, *The Sacraments* [Grand Rapids: Wm. B. Eerdmans, 1969], str. 193)

Gospodnja večera nas podseća da je Isus »onu noć u koju bivaše predan« (1. Korinćanima 11,23), noć pre nego što je bio razapet, objavio svečanu vest svojim učenicima, koje je trebalo da se sećaju: hleb i vino su simbol Njegovog tela, koje je trebalo da se slomi, i Njegove krvi koja je trebalo da bude prolivena radi oprostjenja greha (vidi: Matej 26,28). Isusova smrt bila je jedino Božje sredstvo kojim je mogao da nas iskupi od greha. Da ne bismo zaboravili da je Isusova smrt nebeski dar dat radi našeg spasenja, Isus je uspostavio Gospodnju večeru i zapovedio da se održava do Njegovog povratka (1. Korinćanima 11,24-26).

Isusovih reči da će se Njegova krv »proliti za mnoge radi otpuštenja grijeha« (Matej 26,28) treba da se sećamo do samog kraja ljudske istorije. Zanimariti ovu izjavu i izabrati drugi način spasenja znači odbaciti Boga i Njegov izabrani metod spasenja.

Ovde se izdvajaju dve ključne pouke. Prva pouka koje treba da se setimo prilikom Gospodnje večere jeste da je Hristos umro za nas. Druga pouka je da smo zbog Njegove smrti, koja nas je dovela u zajedništvo, svi kao jedno telo. Prilikom Večere Gospodnje okupljeni smo kao Hristova otkupljena zajednica poslednjeg vremena, koja čeka Gospodnji povratak. Do tog trenutka, Večera Gospodnja je podsetnik da istorija ima značenje, a život nadu.

Hristos je dao svoje telo i krv da bi nam dao obećanje o večnom životu. Kako ova zadivljujuća istina može neprestano da nam pruža nadu i sigurnost?

ZA DALJE PROUČAVANJE

»Jesti Hristovo telo i piti Hristovu krv znači primiti Ga kao ličnog Spasitelja, verujući da On prašta naše grehe i da smo u Njemu savršeni. Mi ćemo postati sudeonici u Njegovoj prirodi ako posmatramo Njegovu ljubav, ako prebivamo u njoj, ako pijemo od nje. Ono što je hrana za telo, to Hristos mora da bude za dušu. Hrana ne može da nam koristi ako je ne jedemo, ako ne postane deo našeg bića. Tako i Hristos nema nikakvu vrednost za nas ako Ga ne upoznamo kao ličnog Spasitelja. Teoretsko znanje neće nam učiniti nikakvo dobro. Moramo se Njime hraniti, moramo Ga primiti u srce tako da Njegov život postane naš život. Mi moramo da upijemo Njegovu ljubav i Njegovu milost.« (Elen Vajt, *Čežnja vekova*, str. 389. original)

ZA RAZGOVOR:

1. Razmislite o prizoru u kome Isus čisti Hram. Na koji način svoju veru i vernost možemo staviti na prodaju? Kako religija može biti upotrebljena za sticanje dobitka, prestiža i položaja? Što je još važnije, kako kao Crkva možemo da budemo sigurni da nećemo biti obmanuti na isti način?

2. Ateista Aleks Rozenberg veruje da je sva stvarnost, sve postojanje isključivo materijalističko. Odnosno, sve može i mora biti objašnjeno samo fizičkim procesima. Ovi procesi, naravno, nemaju plan, cilj, svrhu, niti su povezani sa Bogom. »Šta je svrha univerzuma«, pita on. »Nema je.« Ako vas besmisao i nepostojanje svrhe univerzuma čini utučenima, Rozenberg upozorava da svoju utučenost ne shvatite ozbiljno. Zašto? Zato što naša osećanja, uključujući i utučenost, nisu ništa drugo do posebni raspored neurona i hemijskih supstanci, a da li u tome ima nečeg ozbiljnog? Rozenberg, međutim, odgovara onima koji su obeshabreni zato što njihov život nema smisla. Pošto je utučenost samo poseban sklop neurona, potrebno je samo ponovo rasporediti neurone – a to se može učiniti farmaceutskim preparatima. »Ako se ujutru ne budete osećali bolje... ili tri sedmice kasnije, probajte neki novi preparat. Ako vam jedan ne pomogne, drugi sigurno hoće.« On je ozbiljan kada ovo tvrdi: ako ste utučeni, samo uzmite lekove. Uporedite ovo gledište i život sa našom verom u Isusa Hrista i onim što je On učinio za nas na krstu. Zašto je naše učešće u Gospodnjoj večeri otvoreno pobijanje nihilizma i besmisla, koje je Rozenberg predstavio svojim ateističkim stavovima?

MOJI ZAKLJUČCI I ODLUKE:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

RASPEĆE I VASKRSENJE

Tekstovi za proučavanje u toku sedmice: 1. Mojsijeva 3,1-6; Luka 22,39-46; 2. Korinćanima 13,8; Luka 22,53; Matej 12,30; 1. Korinćanima 15,14.

Tekst za pamćenje: »Govoreći da Sin Čovječij treba da se preda u ruke ljudi grješnika i da se razapne i treći dan da ustane.« (Luka 24,7)

Isus je od detinjstva bio svestan da je došao na Zemlju da ispuni Očevu volju (Luka 2,41-50). Poučavao je, lečio i služio u odlučnoj posvećenosti i poslušnosti Bogu. Sada, posle proslave Poslednje večere, došlo je vreme da sam pođe putem, da ispuni Božju volju, da doživi izdaju i odbacivanje, da Mu bude suđeno, da bude razapet, i da se pobeđonosno uzdigne nad smrću.

U toku svog života Isus je znao da je krst neizbežan. U Jevanđeljima se reč morati često upotrebljava da ukaže na Isusove patnje i smrt (Luka 17,25; 22,37; 24,7; Matej 16,21; Marko 8,31; 9,12; Jovan 3,14). On mora poći u Jerusalim. Mora doživeti patnju. Mora biti odbačen. Mora biti uzdignut... Ništa nije moglo odvratiti Božjeg Sina od odlaska na Golgotu. On je osudio svaki nagovor da odbaci krst, kao da dolazi od sotone (Matej 16,22.23). Bio je uveren da Mu »valja... mnogo postradati... da će Ga ubiti, i treći dan da će ustati«. (Matej 16,21) Za Isusa put prema krstu nije bio proizvoljan: »Tako je bilo trebalo« (Luka 24,25.26.46), bio je deo božanske »tajne koja je bila sakrivena od postanja svijeta i naraštaja, a sad se javi svetima Njegovijem«. (Kološanima 1,26)

GETSIMANIJA: PRETEŠKA BORBA

Na početku ljudske istorije Bog je stvorio Adama i Evu i nastanio ih u divnom vrtu u kome se nalazilo sve što im je bilo potrebno da bi mogli da ostvare srećan život. Uskoro se dogodilo nešto nepredvidivo: pojavio se sotona (1. Mojsijeva 3). On je iskušao prvi par i uveo mladu planetu Zemlju u veliku borbu između dobra i zla, između Boga i sotone.

Sada, kada je Bog odredio vreme za to, drugi vrt (Luka 22,39-46) postao je surovo bojno polje na kome je besneo rat između istine i laži, pravednosti i greha, Božjeg plana spasenje i sotoninog cilja da uništi ljudski rod.

U edemskom vrtu svet je bio uveden u greh i propast; u getsimanskom bila je osigurana njegova konačna pobjeda. U edemskom vrtu samouverenost je odnela kobnu pobjedu; u Getsimaniji pokornost Bogu donela je pobjedu nad grehom.

Uporedite događaje iz Edema (1. Mojsijeva 3,1-6) sa događajima iz Getsimanije (Luka 22,39-46). Po čemu se razlikuju?

Getsimanija se ističe u dve ključne pojedinosti: prva, po najzlobnijem sotoninom pokušaju da odvрати Isusa od Božje misije i cilja; zatim, po najuzvišenijem primeru oslanjanja na Božju snagu da bi Njegova volja i namere bile ostvarene. Getsimanija pokazuje da bez obzira koliko da je bitka teška i ma koliko da smo slabi, pobjedu će izvojevati oni koji su iskusili snagu molitve. Kao što je Isus izgovorio poznate reči molitve: »Ne Moja volja nego Tvoja da bude.« (Luka 22,42)

Sva sotonina vojska okrenula se protiv Isusa; učenici, koje je toliko voleo, zanemeli su pred Njegovom patnjom. Kapi krvi slivale su se niz Njegovo lice; izdajnikov poljubac bio je sve bliži; sveštenici i stražari samo što Ga nisu uhvatili. Ipak, Isus je pokazao da molitva i pokoravanje Božjoj volji daje potrebnu snagu duši da podnese najveće životne terete.

Kada se sledeći put nađete u velikom iskušenju, kako možete steći iskustvo koje je Isus stekao u Getsimaniji, za razliku od Adama i Eve u Edemu? Šta je ključni činilac po kome se njihovi postupci razlikuju?

»A sotona uđe u Judu, koji se zvaše Iskariot, i koji bješe jedan od Dvanaestorice.« (Luka 22,3) Nema sumnje da se sotona naporno trudio da pridobije sve učenike. Šta je to u Judi, za razliku od ostalih učenika, omogućilo neprijatelju da uspešno ostvari svoje namere?

Luka beleži da se Isus celu noć sam molio u planinama, pre nego što je izabrao svoje učenike (Luka 6,12-16). Isus je verovao da su Dvanaestorica bila Božji dar (Jovan 17,6-9). Da li je Juda zaista bio odgovor na molitvu? Kako drugačije da shvatimo te događaje osim da je čak i Judinom izdajom i neprijateljstvom trebalo da bude ispunjena Božja namera (vidi: 2. Korinćanima 13,8)?

Juda, koji je posedovao mnoge sposobnosti, koji je mogao biti drugi apostol Pavle, otišao je u pogrešnom pravcu. Njegovo iskustvo u Getsimaniji bilo je poput pada u Edemu.

»Gajio je zli duh tvrdičluka, sve dok nije postao vladajuća pobuda u njegovom životu. Ljubav pema bogatstvu kome je ropski služio, nadvladala je njegovu ljubav prema Hristu.« (Elen Vajt, *Čežnja vekova*, str. 716. original)

Kada je Isus nahratio 5000 ljudi sa pet hlebova i dve ribe (Luka 9,10-17), Juda je prvi shvatio političku vrednost ovog čuda i »podstakao zamisao da se Hristos silom proglasi za cara«. (Elen Vajt, *Čežnja vekova*, str. 719. original) Međutim, Isus je osudio takve pokušaje što je Judu veoma razočaralo: »Nade su mu bile velike. Razočaranje je bilo gorko.« (Elen Vajt, *Čežnja vekova*, str. 719. original) Juda je očigledno, kao i ostali, verovao da će Isus upotrebiti svoju izuzetnu silu da uspostavi ovozemaljsko carstvo, u kome je želeo da zauzme određeni položaj. Koliko je to žalosno: zbog svoje želje za položajem u prolaznom carstvu koje nikada nije bilo uspostavljeno izgubio je mesto u večnom Carstvu koje će sigurno doći.

Drugom prilikom, kada je odana Isusova sledbenica odlučila da pomaže Njegove noge skupim mirisom, Juda je osudio njen postupak smatrajući ga rasipanjem (Jovan 12,1-8). Judi je samo novac bio pred očima, a ljubav prema novcu zasenila je njegovu ljubav prema Isusu. Ova zanesenost novcem i vlašću navela je Judu da stavi cenu na neprocenjivi nebeski dar (Matej 26,15). Tada, »sotona uđe u Judu«. (Luka 22,3) I Juda postade izgubljena duša.

Nema ničeg rđavog u položaju, moći ili novcu. Problem nastaje kada oni zasene našu vernost Bogu. Zašto je važno da uvek pažljivo ispitujemo sebe da ne bismo bili obmanuti kao Juda?

SA NJIM ILI PROTIV NJEGA

Pored svega što predstavlja, krst je načinio podele u ljudskoj istoriji: napravio je podelu između vere i neverovanja, između izdaje i prihvatanja, između večnog života i smrti. Kada je krst u pitanju, nijedno ljudsko biće ne može da ostane neopredeljeno. Na kraju ćemo biti na jednoj ili drugoj strani.

»Koji nije sa Mnom, protiv Mene je; i koji ne sabira sa Mnom, prosipa.« (Matej, 12,30) Ovo su snažne reči zbog kojih se možemo nelagodno osećati, ali Isus samo iznosi činjenice o tome šta istina zahteva od onih koji su deo velike borbe između Hrista i sotone. Mi smo ili sa Isusom ili sa sotonom.

Kako su se sledeće ličnosti odnosile prema Isusu, i kakve pouke možemo izvući iz njihovih primera koje nam mogu pomoći u našem odnosu prema Bogu i krstu?

Članovi Sinedriona (Luka 22,53). Kakve su greške ovi ljudi činili, zašto su ih činili, i kako možemo da pazimo da na sličan način ne posmatramo Isusa?

Pilat (Luka 23,1-7.13-25). Šta je navelo Pilata da kaže: »Na Njemu ne nalazim nikakve krivice« (Jovan 19,4), i da Ga u isto vreme osudi na smrt raspećem? Šta možemo da naučimo iz njegove greške, budući da nije učinio ono što je znao da je ispravno?

Irod (Luka 23,6-12). Koja je bila njegova velika greška i šta možemo naučiti iz nje?

Dva razbojnika (Luka 23,39-43). Dva grešnika posmatrala su isti krst, a reagovali su na drugačiji način. Kako ovaj prizor otkriva ili/ili vid spasenja – odnosno, da se nalazimo na jednoj ili drugoj strani u velikoj borbi?

ON JE VASKRSAO

Žene su u nedelju rano ujutru otišle do grobnice samo iz jednog razloga – da završe pogrebne obrede. Uprkos vremenu koje su provele sa Isusom, nisu u potpunosti shvatile šta će se dogoditi. One svakako nisu očekivale da će zateći praznu grobnicu, ili da će im nebeski vesnik reći: »Nije ovdje, nego ustade.« (Luka 24,6)

U prvih nekoliko poglavlja Dela apostolskih Isusovo vaskrsenje spominje se najmanje osam puta. Dela 1,22; 2,14-36; 3,14.15; 4,1.2.10.12.33; 5,30-32. Zašto je Isusovo vaskrsenje predstavljalo osnovu propovedi Hristovih apostola i vere rane Crkve? Zašto je ono i danas ključno za nas?

Žene su neposredno bile svedoci Isusovog vaskrsenja. Požurile su da podele ovu radosnu vest sa drugima, ali niko nije poverovao u nju (Luka 24,11). Apostoli su odbacili taj najznačajniji izveštaj u istoriji iskupljenja ljudskog roda kao »neistinu« iscrpljenih i ožalošćenih žena (stihovi: 10.11).

Uskoro su shvatili koliko su pogrešili!

Hristovo vaskrsenje je temelj Božjeg dela iskupljenja i sveukupne hrišćanske vere i postojanja. Apostol Pavle to jasno kaže: »Ako Hristos ne usta, uzalud, dakle, propovijedanje naše, a uzalud i vjera vaša.« (1. Korinćanima 15,14) Sve je uzaludno i beskorisno, jer samo Hristovo vaskrsenje može da nam pruži nadu. Bez te nade naš život završava se ovde na Zemlji i za svu večnost. Hristov život nije se završio u grobnici, a veliko obećanje glasi da neće ni naš.

»Ako Hristos nije vaskrsao iz mrtvih, onda se dugačak niz Božjih dela otkupljenja učinjenih za spasenje svog naroda završava u slepoj ulici, u grobnici. Ako se Hristovo vaskrsenje nije stvarno dogodilo, onda nam ništa ne garantuje da je Bog živi Bog, zato što smrt ima poslednju reč. Vera je u tom slučaju uzaludna, jer se predmet te vere nije pokazao kao Gospod života. Ako je Hristos zaista mrtav, hrišćanska vera je onda zatvorena u grobnici zajedno sa konačnim i najuzvišenijim Božjim samootkrivenjem u Hristu.« (Džordž Eldon Led, *A Theology of the New Testament* [Grand Rapids: Eerdmans, 1974], str. 318)

»SVE TREBA DA SE IZVRŠI...«

Pročitajte tekst iz Jevandelja po Luki 24,13-49. u kome se govori o događajima neposredno posle Hristovog vaskrsenja. Na šta je Isus prilikom različitih susreta ukazivao da bi pomogao ljudima da shvate protekle događaje i njihov značaj?

Hristovo vaskrsenje trebalo je da potvrdi Isusovu mesijansku ulogu. Posle primljenih udaraca bičem i surovog postupanja koje je doživeo, bio je razapet i proboden, zatim umotan u platno i stavljen u grobnicu. Čak i da je, kako su neki smešno pretpostavili, preživeo raspeće na krstu i polaganje u grobnicu, krvav, išiban i slab Isus, koji s mukom izlazi iz grobnice, ne bi bio prava slika pobedonosnog Mesije.

Međutim, Isus je bio živ, i dovoljno dobro se osećao da sa dva čoveka pređe nekoliko kilometara na putu u Emaus. Pre nego što im se otkrio, ukazao im je na Pismo, pružajući im čvrstu biblijsku osnovu za veru u Njega.

Kada se pojavio pred učenicima, pokazao im svoje rane i jeo sa njima, Isus je učinio još nešto, uputio ih je na Božju reč: »Tako je pisano, i tako je trebalo da Hristos postrada i da ustane iz mrtvih treći dan; i da se propovijeda pokajanje u ime Njegovo i oproštenje grijeha po svijem narodima počevši od Jerusalima. A vi ste svjedoci tome.« (Luka 24,46-48)

Ovom prilikom Isus nije samo ukazao učenicima na Pismo, već je upotrebio Pismo da im pomogne da shvate šta Mu se tačno dogodilo. Takođe, On je povezoao svoje vaskrsenje sa misijom da se Jevandelje objavi svim narodima.

Čak i pored svih snažnih činjenica koje su pokazivale ko je Isus, On je uvek usmeravao pažnju učenika na Božju reč. Uostalom, kako bismo bez Božje reči znali za poziv i misiju da propovedamo Jevandelje svetu? Kako bismo znali šta je Jevandelje? Biblija je važna nama danas, kao što je bila Isusu i Njegovim učenicima

Koliko vremena provodite proučavajući Bibliju? Kako ona utiče na vaš način života, na odluke koje donosite i na način kako se ophodite prema drugima?

ZA DALJE PROUČAVANJE

»Anđeli su uvideli značaj Hristove smrti. Pali ljudski rod ne bi mogao imati dom na Nebu da Jagnje nije bilo zaklano od postanja sveta. Zar nećemo onda uzvisiti Hristov krst? Anđeli pripisuju čast i slavu Hristu, jer i oni su sigurni samo ako gledaju na patnje Božjeg Sina. Samo krst čuva nebeske anđele od otpadništva. Bez krsta ne bi bili sigurni pred zlom kao što nisu bili pre sotoninog pada. Andeosko savršenstvo doživelo je poraz na Nebu, a ljudsko savršenstvo u Edemu, mestu blaženstva. Svi koji žele sigurnost na Zemlji ili Nebu moraju usmeriti svoj pogled na Jagnje Božje.« (Elen Vajt, *The SDA Bible Commentary*, 5. sveska, str. 1132)

ZA RAZGOVOR:

1. Kao hrišćani moramo da živimo verom; odnosno, moramo da verujemo u ono što ne možemo da dokažemo u potpunosti, za šta nemamo neposredan dokaz svedoka. Naravno, ljudi to stalno čine u različitim oblastima. Na primer, u okviru nauke, jedan pisac je napisao: »Mi zapravo imamo neposredne dokaze za iznenađujuće mali broj svojih ubeđenja.« (Richard DeWitt, *Worldviews: An Introduction to the History and Philosophy of Science*, drugo izdanje [Chichester, West Sussex, U. K.: John Wiley and Sons, Ltd., 2010] str. 15) Ipak, imamo mnogo dobrih razloga da verujemo. Zapazite, na primer, šta je Isus u okviru Velikog naloga rekao učenicima: »I propovjediće se ovo Jevanđelje o Carstvu po svemu svijetu za svjedočanstvo svijem narodima. I tada će doći posljedak.« (Matej 24,14) Sada, razmislite o vremenu u kome je Isus izgovorio ove reči. Koliko je imao sledbenika u to vreme? Koliko ljudi je verovalo u Njega ili shvatalo ko je On i šta će postići? Razmislite, takođe, o svim protivljenjima sa kojima se Crkva vekovima suočavala u Rimskom carstvu. Imajući sve ove činjenice na umu, razgovarajte o tome u kojoj je meri Isus ovom izjavom predvideo šta će se dogoditi i kako nam Njegove reči mogu pomoći da imamo poverenje u Božju reč.

2. Razmišljajte o prethodnom tekstu Elen Vajt. Kako nam pomaže da shvatimo koliko je pitanje greha sveopšteg karaktera? I oni su sigurni samo ako gledaju u Isusa. Šta to znači?

MOJI ZAKLJUČCI I ODLUKE:

APRIL

Zajedništvo i molitva

1. S Luka 18,4.5. Delotvorna upornost
2. Č Psalam 40,10. Obraćenje
3. P Matej 25,21. Dobar i veran
4. S Danilo 6,22. Zaštita

Bog daje da raste...

5. N Luka 24,15.16. Na putu u Emaus
6. P Priče 16,20. Paziti na reč
7. U 1. Mojsijeva 18,14. Čudo
8. S Luka 10,42. Izbor
9. Č 1. Korinćanima 3,6.7. Bog daje da raste...
10. P Psalam 138,5. Velika Božja slava
11. S Rimljanima 1,14.15. Bog menja planove

Verujte Gospodu

12. N Naum 1,15. Reči koje neću zaboraviti
13. P Filibljanima 4,13. Božja vernost
14. U Rimljanima 10,15. Verujte Gospodu
15. S Rimljanima 8,28. Gospod sve zna
16. Č Jeremija 6,16. Koji je put dobar?
17. P Rimljanima 15,20. Rezultat zajednice sa Bogom
18. S Isaija 55,10. Saznanje

Putovanje sa anđelima

19. N 1. Mojsijeva 3,15. Stvarnost
20. P Propovednik 9,10. Životna pouka
21. U 1. Korinćanima 15,10. Delovanje blagodati
22. S Dela 1,8. Građanska dužnost
23. Č Matej 6,25. Idi napred
24. P Priče 8,17. Pažljivo tražiti
25. S Matej 18,10. Uvažavanje malih

Ništa nije teško Gospodu!

26. N Isaija 61,1. Hitan posao
27. P Jeremija 32,17. Ništa nije teško Gospodu!
28. U Jeremija 29,11. Setva semena Jevanđelja, prvi deo
29. S Jeremija 29,11. Setva semena Jevanđelja, drugi deo
30. Č Otkrivenje 18,1.2.4. Poziv

MAJ

Anđeli su svuda oko nas

1. P Jevrejima 1,14. Anđeli su svuda oko nas
2. S Efescima 6,1. Šta je pravo

Promenjeno srce

3. N Efescima 1,3. Blagoslov
4. P Dela 27,23. Kome služim
5. U Otkrivenje 3,20. Delotvorna saradnja
6. S Isaija 6,8. »Evo mene, pošlji mene...»
7. Č Jevrejima 12,2. Prava radost
8. P Jeremija 33,3. Kako do promene
9. S Jovan 15,16. Trajni rod

Moćne reči

10. N O Jovu 42,3. Kada teškoće postanu blagoslov
11. P Otkrivenje 3,19. Božji način je najbolji način
12. U Jevrejima 4,12. Moćne reči
13. S Psalam 23,3. Oporavak na pravednim stazama
14. Č Propovednik 11,6. Nemoj da ti počivaju ruke
15. P Matej 22,9. Pozovite sve
16. S Otkrivenje 1,3. Kome će biti blago

Uzvišeniji cilj

17. N Jeremija 29,13. Svim srcem
18. P Jovan 8,10. Pisanje po pesku
19. U Psalam 34,4. Siguran uspeh, prvi deo
20. S Jakov 4,10. Siguran uspeh, drugi deo
21. Č Matej 16,24. Uzvišeni cilj
22. P Matej 4,19.20. »Hajdete za Mnom...«
23. S 4. Mojsijeva 12,6. Uloga proroka

Moć knjige

24. N Naum 1,15. Nošenje dobrih glasova
25. P 1. Korinćanima 3,6. Uzvišena saradnja
26. U Jovan 14,15. Ljubav i zapovest
27. S Dela 19,18.19. Iskustvo promene
28. Č Rimljanima 10,15. Ovlašćeni propovednici
29. P 1. Mojsijeva 50,21. Sigurnost
30. S 2. Timotiju 4,5. Nezadrživi napredak

Velike i tajne stvari

31. N Jeremija 33,3. Poziv i odziv

JUN

Video sam Gospodnju ruku

1. P Rimljanima 5,20. Bogu ništa nije nemoguće
2. U Psalam 77,1. Uslišenje
3. S Matej 21,22. Sigurnost je u Bogu
4. Č Isaija 45,2. Gospodnji putevi
5. P Filibljanima 4,13. »Sve mogu u Isusu Hristu...«
6. S Dela 26,19.20. Pokajanje

Čuda blagodati

7. N Psalam 37,5. Čuda blagodati
8. P Jovan 14,13. Neočekivani blagoslovi
9. U 2. Petrova 1,19. Danica u srcu
10. S Psalam 138,3. Potpuna sloboda
11. Č 1. Timotiju 4,12. Izazov mladima
12. P Propovednik 11,1. Odložena žetva, prvi deo
13. S Propovednik 11,1. Odložena žetva, drugi deo

Vođa koga vredi slediti

14. N Matej 5,15. Uloga sreće
15. P O Jovu 8,7. Početak i posledak
16. U Dela 8,35. Susret
17. S Matej 5,16. Videlo i dobra dela
18. Č Rimljanima 12,2. Ne prema ovome veku
19. P 2. Mojsijeva 15,2. Gospod, moja sila i pesma
20. S Priče 1,5. Sticanje mudrosti

Koristi me, Gospode

21. N Kološanima 4,2. Molitva i straženje
22. P Jeremija 29,13. Koristi me, Gospode
23. U Rimljanima 10,17. Širenje vere
24. S Plač 3,22.23. Gospodnja milost traje
25. Č Otkrivenje 1,3. Proroštvo i vreme
26. P Kološanima 4,5. Nema slučajnosti
27. S Propovednik 11,6. Jedinstveni cilj

Verni i u nevoljama

28. N 1. Samuilova 1,11. Molitva iskrenog srca
29. P Dela 9,6. Neočekivane mogućnosti
30. U 2. Korinćanima 12,10. Verni i u nevoljama

ČITANJE BIBLIJE REDOM

April		Maj		Jun	
1. 1. O car.	4-6	1. 2. Dnev.	23-25	1. Psalam	15-17
2. «	7-9	2. «	26-30	2. «	18-20
3. «	10-12			3. «	21-23
4. «	13-16	3. «	31-33	4. «	24-26
		4. «	34-36	5. «	27-29
5. «	17-19	5. Jezdra	1-3	6. «	30-34
6. «	20-22	6. «	4-6		
7. 2. O car.	1-3	7. «	7-10	7. «	35-37
8. «	4-6	8. Nemija	1-3	8. «	38-40
9. «	7-9	9. «	4-7	9. «	41-43
10. «	10-12			10. «	44-46
11. «	13-16	10. «	8-11	11. «	47-49
		11. «	12-13	12. «	50-52
12. «	17-19	12. O Jestiri	1-3	13. «	53-57
13. «	20-22	13. «	4-6		
14. «	23-25	14. «	7-10	14. «	58-60
15. 1. Dnev.	1-3	15. O Jovu	1-3	15. «	61-63
16. «	4-6	16. «	4-8	16. «	64-66
17. «	7-9			17. «	67-69
18. «	10-14	17. «	9-11	18. «	70-72
		18. «	12-14	19. «	73-75
19. «	15-17	19. «	15-17	20. «	76-80
20. «	18-20	20. «	18-20		
21. «	21-23	21. «	21-23	21. «	81-83
22. «	24-26	22. «	24-26	22. «	84-86
23. «	27-29	23. «	27-30	23. «	87-89
24. 2. Dnev.	1-3			24. «	90-92
25. «	4-7	24. «	31-33	25. «	93-95
		25. «	34-36	26. «	96-98
26. «	8-10	26. «	37-39	27. «	99-103
27. «	11-13	27. «	40-42		
28. «	14-16	28. Psalam	1-3	28. «	104-106
29. «	17-19	29. «	4-6	29. «	107-109
30. «	20-22	30. «	7-11	30. «	110-114
		31. «	12-14		

VEČERNJE BOGOSLUŽENJE U PORODICI

April

1. Psalam 78,43-56.
2. Psalam 78,57-72.
3. Psalam 79.
4. Psalam 80.
5. Psalam 81.
6. Psalam 82.
7. Psalam 83.
8. Psalam 84.
9. Psalam 85.
10. Psalam 86.
11. Psalam 87.
12. Psalam 88
13. Psalam 89,1-13.
14. Psalam 89,14-26.
15. Psalam 89,27-39.
16. Psalam 89,40-52.
17. Psalam 90.
18. Psalam 91.
19. Psalam 92.
20. Psalam 93.
21. Psalam 94.
22. Psalam 95.
23. Psalam 96.
24. Psalam 97.
25. Psalam 98.
26. Psalam 99.
27. Psalam 100.
28. Psalam 101.
29. Psalam 102,1-14.
30. Psalam 102,15-28.

Maj

1. Psalam 103.
2. Psalam 104,1-18.
3. Psalam 104,19-35.
4. Psalam 105,1-15.
5. Psalam 105,16-31.
6. Psalam 105,32-45.
7. Psalam 106,1-16.
8. Psalam 106,17-32.
9. Psalam 106,33-48.
10. Psalam 107,1-21,
11. Psalam 107,22-43.
12. Psalam 108.
13. Psalam 109,1-16.
14. Psalam 109,17-31.
15. Psalam 110.
16. Psalam 111.
17. Psalam 112.
18. Psalam 113.
19. Psalam 114.
20. Psalam 115.
21. Psalam 116.
22. Psalam 117.
23. Psalam 118,1-14.
24. Psalam 118,15-29.
25. Psalam 119,1-34.
26. Psalam 119,35-63.
27. Psalam 119,64-90.
28. Psalam 119,91-117.
29. Psalam 119,118-143.
30. Psalam 119,144-176.
31. Psalam 120.

Jun

1. Psalam 121.
2. Psalam 122.
3. Psalam 123.
4. Psalam 124.
5. Psalam 125.
6. Psalam 126.
7. Psalam 127.
8. Psalam 128.
9. Psalam 129.
10. Psalam 130.
11. Psalam 131.
12. Psalam 132.
13. Psalam 133.
14. Psalam 134.
15. Psalam 135.
16. Psalam 136,1-13.
17. Psalam 136,15-26.
18. Psalam 137.
19. Psalam 138.
20. Psalam 139.
21. Psalam 140.
22. Psalam 141.
23. Psalam 142.
24. Psalam 143.
25. Psalam 144.
26. Psalam 145.
27. Psalam 146.
28. Psalam 147.
29. Psalam 148.
30. Psalam 149.

Predlažemo vernicima da ove tekstove čitaju u toku večernjeg bogoslužjenja u svojoj porodici.

POČETAK SUBOTE U APRILU 2015. GODINE

MESTO	DATUM			
	3.	10.	17.	24.
Kladovo, Negotin	17,59	18,07	18,16	18,24
Vršac , Bor, Zaječar, Knjaževac, Pirot	18,01	18,09	18,18	18,26
Kikinda , Srpska Crnja, Alibunar, Požarevac, Niš	18,03	18,11	18,20	18,28
Subotica, Senta, Bečej, Zrenjanin , Pančevo, Kovin, Smederevo , Smederevska Palanka, Jagodina, Paraćin, Kruševac , Leskovac, Vranje, Radoviš, Strumica	18,05	18,13	18,22	18,30
Bačka Topola, Kula, Vrbas, Novi Sad , Ruma, Beograd , Arandelovac, Kragujevac , Kumanovo, Kavadarci, Đevdelija	18,07	18,15	18,24	18,32
Sombor , Bačka Palanka, Sremska Mitrovica, Bogatić, Šabac , Valjevo, Čačak, Kraljevo, Kosovska Mitrovica, Priština , Skoplje , Veles	18,09	18,17	18,26	18,34
Beli Manastir, Osijek , Vinkovci, Bijeljina , Loznica, Užice, Novi Pazar, Prizren, Tetovo, Prilep	18,11	18,19	18,28	18,36
Tuzla, Berane, Peć, Đakovica, Bitolj	18,13	18,21	18,30	18,38
Virovitica, Podravska Slatina, Slavonska Požega, Slavonski Brod, Derventa , Doboj, Pljevlja, Kolašin	18,15	18,23	18,32	18,40
Murska Sobotica, Čakovec, Varaždin , Koprivnica, Bjelovar, Daruvar, Bosanska Gradiška, Nova Gradiška, Zenica, Sarajevo , Foča, Podgorica	18,17	18,25	18,34	18,42
Maribor , Ormož, Ptuj , Banja Luka , Bileća, Bar, Ulcinj	18,19	18,27	18,36	18,44
Slovenj Gradec, Celje , Krapina, Zagreb , Sisak, Prijedor, Jajce, Mostar , Trebinje, Dubrovnik , Zelenika	18,21	18,29	18,38	18,46
Dravograd, Mežica, Rogaška Slatina, Zidani Most, Karlovac, Drvar, Livno, Metković, Pelješac, Mljet	18,23	18,31	18,40	18,48
Kranj, Ljubljana , Slunj, Bihać, Knin, Split , Brač, Hvar, Korčula	18,25	18,33	18,42	18,50
Kranjska Gora, Jesenice, Postojna, Crikvenica, Gospić , Šibenik, Biograd na Moru	18,27	18,35	18,44	18,52
Gorica, Rijeka , Krk, Cres, Rab, Zadar, Pag, Dugi Otok, Vis	18,29	18,37	18,46	18,54
Koper, Lošinj	18,31	18,39	18,48	18,56
Rovinj, Pula	18,33	18,41	18,50	18,58

Podaci iz ove tabele izvedeni su po letnjem računanju vremena.

POČETAK SUBOTE U MAJU 2015. GODINE

MESTO	DATUM				
	1.	8.	15.	22.	29.
Kladovo, Negotin	18,32	18,41	18,48	18,56	19,02
Bor, Zaječar, Pirot , Strumica	18,34	18,43	18,50	18,58	19,04
Vršac , Paraćin, Niš, Leskovac, Vranje, Radoviš, Kavadarci, Đevdelija , Jagodina	18,36	18,45	18,52	19,00	19,06
Kikinda , Srpska Crnja, Alibunar, Kovin, Smederevo , Požarevac, Smederevska Palanka, Kruševac , Kumanovo, Veles	18,38	18,47	18,54	19,02	19,08
Senta, Bečež, Zrenjanin , Pančevo, Beograd , Arandelovac, Kragujevac , Kraljevo, Kosovska Mitrovica, Priština , Tetovo, Skoplje , Prilep, Bitolj	18,40	18,49	18,56	19,04	19,10
Subotica , Bačka Topola, Kula, Vrbas, Novi Sad , Ruma, Valjevo, Čačak, Novi Pazar, Đakovica, Prizren, Ohrid	18,42	18,51	18,58	19,06	19,12
Sombor , Bačka Palanka, Šid, Sremska Mitrovica, Bogatić, Šabac , Užice, Berane, Peć , Debar	18,44	18,53	19,00	19,08	19,14
Beli Manastir, Osijek , Dalj, Vukovar, Vinkovci, Bijeljina , Loznica, Pljevlja, Kolašin	18,46	18,55	19,02	19,10	19,16
Tuzla, Foča, Podgorica , Ulcinj	18,48	18,57	19,04	19,12	19,18
Podravska Slatina, Slavonska Požega, Slavonski Brod, Derventa, Dobož, Sarajevo , Bileća, Zelenika	18,50	18,59	19,06	19,14	19,20
Koprivnica, Bjelovar, Virovitica , Daruvar, Bosanska Gradiška , Nova Gradiška, Zenica, Mostar , Trebinje, Dubrovnik	18,52	19,01	19,08	19,16	19,22
Murska Sobota, Ormož , Čakovec, Varaždin , Prijedor, Banja Luka , Jajce, Metković, Pelješac, Mljet	18,54	19,03	19,10	19,18	19,24
Maribor , Livno, Hvar, Korčula, Ptuj , Krapina, Zagreb , Sisak, Drvar	18,56	19,05	19,12	19,20	19,26
Dravograd, Slovenj Gradec, Rogaška Slatina, Celje , Zidani Most, Karlovac, Slunj, Bihać, Knin, Split , Brač	18,58	19,07	19,14	19,22	19,28
Mežica, Gospić , Šibenik, Vis	19,00	19,09	19,16	19,24	19,30
Jesenice, Kranj, Ljubljana , Crikvenica, Krk, Rab, Pag, Zadar, Dugi Otok, Biograd na Moru	19,02	19,11	19,18	19,26	19,32
Kranjska Gora, Postojna, Rijeka , Cres, Lošinj	19,04	19,13	19,20	19,28	19,34
Gorica, Koper, Rovinj, Pula	19,06	19,15	19,22	19,30	19,36

Podaci iz ove tabele izvedeni su po letnjem računanju vremena.

POČETAK SUBOTE U JUNU 2015. GODINE

MESTO	DATUM			
	5.	12.	19.	26.
Kladovo, Negotin	19,07	19,13	19,16	19,17
Srpska Crnja, Vršac , Bor, Zaječar	19,09	19,15	19,18	19,19
Senta, Kikinda , Zrenjanin , Alibunar, Kovin, Požarevac, Knjaževac, Pirot	19,11	19,17	19,20	19,21
Subotica , Bačka Topola, Bečež, Pančevo, Beograd , Smederevo , Smederevska Palanka, Jagodina, Paraćin, Niš , Leskovac	19,13	19,19	19,22	19,23
Sombor , Kula, Vrbas, Novi Sad , Ruma, Arandelovac, Kragujevac , Kruševac, Vranje, Radoviš, Strumica	19,15	19,21	19,24	19,25
Dalj, Vukovar, Šid, Sremska Mitrovica, Bogatić, Šabac , Valjevo, Čačak, Kraljevo , Kumanovo, Kavadarci, Đevdelija	19,17	19,23	19,26	19,27
Beli Manastir, Osijek , Vinkovci, Bijeljina , Loznica, Užice, Novi Pazar, Kosovska Mitrovica, Priština , Skoplje , Veles	19,19	19,25	19,28	19,29
Podravska Slatina, Tuzla, Peć , Đakovica, Prizren, Tetovo, Prilep	19,21	19,27	19,30	19,31
Murska Sobotica, Čakovec, Koprivnica, Bjelovar, Vi- rovitica , Daruvar, Slavonska Požega, Slavonski Brod, Derвента , Dobož, Pljevlja, Berane, Bitolj	19,23	19,29	19,32	19,33
Ptuj , Ormož, Varaždin , Bosanska Gradiška, Nova Gradiška, Zenica, Sarajevo , Foča, Kolašin , Debar, Ohrid	19,25	19,31	19,34	19,35
Maribor , Celje, Krapina, Zagreb , Sisak, Prijedor, Banja Luka , Podgorica	19,27	19,33	19,36	19,37
Dravograd, Mežica, Rogaška Slatina, Zidani Most, Jajce, Mostar , Bileća, Trebinje, Zelenika , Bar, Ulcinj	19,29	19,35	19,38	19,39
Slovenj Gradec, Karlovac, Slunj, Bihać, Drvar, Livno, Metković, Dubrovnik	19,31	19,37	19,40	19,41
Jesenice, Kranj, Ljubljana , Knin, Pelješac, Mljet	19,33	19,39	19,42	19,43
Kranjska Gora, Postojna, Rijeka , Crikvenica, Krk, Gospić, Šibenik, Split , Brač, Hvar, Korčula	19,35	19,41	19,44	19,45
Gorica, Koper, Cres, Rab, Pag, Zadar, Biograd na Moru, Vis	19,37	19,43	19,46	19,47
Rovinj, Pula , Lošinj, Dugi Otok	19,39	19,45	19,48	19,49

Podaci iz ove tabele izvedeni su po letnjem računanju vremena.